

Recull de Premsa

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Taula de contingut

PALAU DE LA MUSICA CATALANA DE BARCELONA	5
La Mare de Déu de la Salut (2) Regió 7 Revista - 18/08/2018	6
Un festival en estat de gràcia El Punt Avui - 02/08/2018	7
Mindshare El Publicista Agencias - 01/08/2018	8
Tomatito se atreve con 'el Concierto de Aranjuez' en el Auditorio de Pamplona Diario de Almería - 27/08/2018	10
D'est a oest La Vanguardia - Catalán - 27/08/2018	11
Banco de datos La Razón - 26/08/2018	12
Daniel Ligorio recorda Bernstein El Periódico de Catalunya - Catalán - 26/08/2018	13
Clàssica i ballet La Vanguardia - Catalán - 26/08/2018	14
Òpera i Lied La Vanguardia - Catalán - 26/08/2018	15
Si actualment els intèrprets necessiten tenir personalitat per destacar, Igor Levit s'emporta la palma. El jove pianista rus nacionalitzat alemany és, amb Daniil Trifonov, el gran La Vanguardia - Catalán - 26/08/2018	16
El Petit de Cal Erily Roger Mas actúan en el Petit Palau La Mañana Diari de Ponent - 26/08/2018	17
Els secrets de ' Si no t'hagués conegut' El Periódico de Catalunya - Catalán - 25/08/2018	18
Barceló cancel·lat El Punt Avui - 25/08/2018	19
Bernstein, el símbol americà Ara Estiu - 25/08/2018	20
QUADERN D'ESTIU Ara - 25/08/2018	21
TV3 barreja amor i ciència-ficció a 'Si no t'hagués conegut' Ara Estiu - 23/08/2018	22
Miquel Barceló se replantea cubrir el Palau de la Música de Barro Última Hora - 22/08/2018	23
El Palau de la Música cancela la «performance» de Miquel Barceló La Razón Cataluña - 22/08/2018	24
Barceló redefinirà su 'performance' en el Palau de la Música por causas patrimoniales	25

Barceló desiste de cubrir de barro el Palacio de la Música de Barcelona Canarias 7 - 21/08/2018	26
» BARCELÓ NO CUBRIRÁ EL PALAU El País Cataluña - 21/08/2018	27
Barceló no llançarà fang El Periódico de Catalunya - Catalán - 20/08/2018	28
Raimon El Punt Avui - 20/08/2018	29
La performance que Barceló volia fer al Palau és inviable La Vanguardia - Catalán - 20/08/2018	30
Barceló no 'enfangarà' el Palau El Punt Avui - 19/08/2018	31
EL PALAU DE LA MÚSICA CANCEL·LA L'ACTUACIÓ DE MIQUEL BARCELÓ Ara - 19/08/2018	32
La familia Millet apura su concesión en Fornells por un precio simbólico Menorca - 18/08/2018	33
Joan Baez i el pas del temps El Punt Avui - 17/08/2018	35
Vithas Xanit nuevamente reacreditado en seguridad y calidad por JCI Sector Ejecutivo - 01/08/2018	36
" Ambaquest Falla s'han fet moltes vulgaritats" La Vanguardia - Catalán - 15/08/2018	39
El amor brujo» de Falla reviu amb l'Orquestra de Cadaqués i Mayte Martín Setmanari de l'Alt Empordà - 14/08/2018	41
L'Orquestra de Cadaqués torna als orígens per celebrar els 30 anys Ara Estiu - 14/08/2018	42
Más de un siglo haciendo sonar las músicas El País Cataluña - 13/08/2018	43
Kool & The Gang y Silvia Pérez Cruz, en el Mil·leni ABC Cataluña - 11/08/2018	44
L'emoció de la Sílvia i la llibertat d'en Marco La Vanguardia - Catalán - 10/08/2018	45
El grup de saxos Kebyart Ensemble, encarregat de posar música als jardins El 3 de Vuit - 10/08/2018	47
Pérez Cruz i Mezquidj m' d'a It El Periódico de Catalunya - Catalán - 09/08/2018	48
Dos forns d'ampolla on congeniaven fang i foc Ara Estiu - 05/08/2018	50
La segona temporada de «Com si fos ahir» tornarà el 3 de setembre amb nous actors Diari de Girona - 03/08/2018	53
La corrupció mata El Punt Avui - 03/08/2018	54

El tenor Josep Bros rep la medalla d'honor de Peralada La Vanguardia - Catalán - 03/08/2018	55
Los mejores vuelos desde el Aeropuerto de Jerez La Voz de Cádiz - 02/08/2018	56
El Palau de la Música recapta 15milions La Vanguardia - Catalán - 02/08/2018	58
Reordenar el negoci de l'esport des dels relats Ara - 02/08/2018	59
THINGS TO DO Agenda Time Out Barcelona Especial - 01/08/2018	61
El Palau de la Música té un 6% més de públic Segre Catala - 01/08/2018	62
Albert Guinovart: «M'agrada sortir de la meva zona de confort» Diari de Girona - 01/08/2018	63
El Liceu ingresa 46,3 millones y mejora el mecenazgo un 12% El Periódico de Catalunya - Catalán - 01/08/2018	64
Els números del 2017 del Liceu i el Palau de la Música El Punt Avui - 01/08/2018	65
El Liceo aumenta un 12 % su mecenazgo y llega a 43,6 millones de presupuesto mientras el Palau de la Música sube un 5,8 % La Razón Cataluña - 01/08/2018	66
Palau de la Música and Liceu release figures for 2017 El Punt Avui - 01/08/2018	67
El Palau de la Música va cloure el 2017 amb 467.207 espectadors La Mañana Diari de Ponent - 01/08/2018	68
Els Domènech a Lleida La Mañana Diari de Ponent - 01/08/2018	69
Liceo y Palau acaban la temporada con buenas notas El País Cataluña - 01/08/2018	70
Creix un 5,8% el públic al Palau de la Música Ara Estiu - 01/08/2018	71
Ingresos de 46,3 millones, un 1,5% más Expansión Edición Catalunya - 01/08/2018	72
ACTIVIDAD DE NUEVO NEGOCIO EN ESPAÑA AÑO 2017 El Publicista Agencias - 01/08/2018	73
Ópera y zarzuela de la soprano Laura del Río para cerrar el 'Festival Joven' del MUSEG El Adelantado de Segovia - 01/08/2018	78

PALAU DE LA MUSICA CATALANA DE BARCELONA

HISTÒRIES DEL BAGES - NÚM. 590

La Mare de Déu de la Salut (2)

Per les propietats remeieres que tenia la devoció a la Mare de Déu de Viladordis es va començar a conèixer com la Mare de Déu de la Salut. Per **Francesc Comas**

El santuari de la Mare de Déu de Viladordis es coneix amb el nom de la Mare de Déu de la Salut per les propietats protectores i remeieres que tenia la devoció aquesta verge. Això va fer que des del segle XVII es comencés a conèixer amb aquest nom i que s'hi fessin processons, concentracions puntuals i aplecs.

Des del 1890, durant el mes d'octubre, es feia el pelegrinatge anyal del tercer orde franciscà al santuari de la Salut de Viladordis.

Però l'acte més concorregut era l'aplec del segon dilluns de Pasqua o Pasqua granada. Era costum que aquell dia des de bon matí colles de gent sortissin a peu a visitar diferents capelles o santuaris dels voltants de la ciutat. Uns anaven a Joncadella, altres a l'ermita de Sant Salvador del Guix, a Sant Pau, a l'església de Santa Caterina, a l'ermita dels Cossos Sants en direcció al Suanya, a Sant Joan de Vilatorrada, a Sant Jaume dels Comtals, a Sant Ramon de Can Font de la Serra o a la Salut.

Després de les celebracions litúrgiques, dinaven, jugaven i ballaven fins al capvespre quan es tornava a la ciutat.

A l'aplec de la Salut, des dels orígens, hi anava, per la seva proximitat, molta gent del barri de les Escodines.

A les 3 de la matinada es tocava un timbal pels carrers de les Escodines anunciant que havien d'anar a la Salut a celebrar l'aplec. La romeria es feia abans que despuntés l'alba i tornava a ciutat al migdia.

Després de la cerimònia religiosa la gent s'escampa pels volts del santuari fins al bosc de les Marcetes i menjaven i bevien.

Els joves, armats de canyes tendres i de brots d'alzines, entraven a Manresa, a la primera de segle XX, cantant amb molta desaffinació la cançó següent

«Venim de la Salut / Venim de veure la Pepa / Jo i el patró / Vivíem d'amorettes / Jo i el patró / Vivíem de l'amor».

L'aplec al santuari de la Salut va agafar

Imatge de l'aplec del 1901, que va acollir la primera actuació de l'Orfeó Manresà

una gran empena a partir de l'actuació de l'Orfeó Manresà l'any 1901. Després d'una actuació de l'Orfeó Català durant la festa major del 1901 un grup d'aficionats al cant va decidir crear l'Orfeó Manresà, que va fer el seu debut en l'aplec multitudinari que es va celebrar el 23 de novembre d'aquell any al santuari de la Salut.

A partir d'aquell any l'Orfeó va actuar, quasi sempre, a cada aplec de Pasqua granada, i segons recull Francesc Villegas en el seu llibre del *Santuari de la Mare de Déu de la Salut de Viladordis*, l'any 1904 es van ballar per primera vegada sardanes al bosc de les Marcetes que foren pagades pel jovent del poble com a deferència als cantaires de l'Orfeó.

Al cap d'uns anys l'aplec s'organitza conjuntament amb el Foment de la Sardana,

que el 1909 va crear l'Esbart Manresà. A partir d'aquell any, a l'aplec de Viladordis, a més de sardanes, hi havia balls populars de l'Esbart i cançons a càrrec de l'Orfeó Manresà.

Durant la República se li van treure totes les possibles connotacions religioses i es va destacar la relació amb la natura.

«El domingo se celebrará la anual fiesta de Primavera, organizada por el 'Foment de la Sardana', en el bosque de 'Les Marcetes', de Viladordis» (La Vanguardia, 7 de juny del 1936)

La guerra i la postguerra va estroncar –com tantes altres coses– els aplecs, un símbol de catalanitat, i no va ser fins al 19 de maig del 1944 que el Centre Excursionista de la Comarca del Bages va organitzar el segon «aplec de primavera» al santuari

de la Salut i el bosc de les Marcetes. El primer s'havia fet l'any anterior al santuari de la Mare de Déu de Joncadella amb la col·laboració de l'Agrupació Manresana de Folklore.

El programa de l'aplec destacava la importància de mantenir les tradicions:

«Hace ya un año que nuestro 'Aplec' renació después de su forzada interrupción, y Manresa y otros pueblos de la comarca del Bages daban el espectáculo magnífico de Joncadella, al juntarse familias y más familiares para pasar un día de profunda satisfacción, en íntima confraternidad [...] Vayamos al aplec, vayamos. Expansionemos el alma en plena naturaleza, entre las flores y los árboles, corriendo, saltando, jugando, cómo en un canto de amor de la eterna juventud».

▶ 2 Agosto, 2018

Opinió **balanç** Grec

'Pasionaria', 'La plaza', 'Là' i 'Assaig sobre la lucidesa', quatre propostes de casa ben aconseguides d'aquest Grec ■ ALEX FONT / CONDE DE TORREFIEL / FRANCOIS PASSERINI / LA DANESA

Un festival en estat de gràcia

Jordi Bordes

Barcelona

El Grec Festival ha viscut una edició en estat de gràcia. No només per l'elevada ocupació a la majoria dels espectacles de Grec Montjuïc, sinó també per la comunitat que s'ha creat entre públic i artistes. El director Cesc Casadesús ja ha aconseguit lligar la maionesa en la segona edició. El seu viatge a Àsia ha estat una invitació a trobar les semblances. A descobrir els punts comuns en una cultura que podria haver estat molt exòtica. Títols com *Una gossa en un descampat*, *Grito pelao* i *Pasionaria* fan un dolorós, preciós i inquietant tríptic sobre la maternitat.

El que mana d'un cartell acaben sent els espectacles ideats i/o produïts a casa. I, en aquest sentit, cal guardar en la memòria (i esperar que tinguin molta més vida) peces com ara *Vània* d'en

Rigola, *Là* de Baró d'Evel, *La Plaza* de Conde de Torrefiel, *Gentry* de Mos Maiorum i *Només una vegada* de Marta Buchaca. Són peces que amaguen una raó ben definida i una trama que atrapa l'espectador. El *Rhumia* ideat per Jordi Aspa també té la brillantor del gag i la foscor del dubte.

Pel que fa a espectacles internacionals, el Grec d'enguany ha inclòs debuts com el de Katie Mitchell *Ombra (parla Euridice)*, que va sobtar per la seva habilitat tècnica d'audiovisual però que no va commoure prou. En canvi, el petit treball *A reason to talk*, de Sachli Gholamalazad, aprofundia molt més en la paradoxal relació entre mare i filla a partir d'un dispositiu de pantalles tan pràctic com domèstic. *Belgian rules* va significar el retorn de Jan Fabre (després de 15 anys!) amb una peça desbordant, excessiva, d'una comicitat notable, unes imatges contundents i, sovint, inspirant-se en la iconografia absorbent o grotesca dels artistes plàstics flamencs,

però amb una mirada sobre els nacionalismes, gens traslladable a la Catalunya de l'1-O (sí que ho és la versió d'*Assaig sobre la lucidesa* de La Danesa). En dansa, Akram Khan va proposar *Xenos*, un solo que destil·lava tot el seu saber i una capacitat molt magnètica de connectar amb el públic des de la quietud. Akram Khan també va felicitar els ballarins de l'IT Dansa que van interpretar una de les seves peces en un cartell que va incloure coreo-

'Belgian rules' queda lluny del sentiment de l'1-O, que sí que ressona a 'Assaig sobre la lucidesa'

grafia de Rafael Bonachela i el debut de Lorena Nogal com a coreògrafa (la més teatral, que jugava amb música disco i l'agilitat però no es va refugiar en el kova de La Veronal, de la qual en forma part). La més asiàtica de totes les peces vistes és la dansa abstracta i preciosista de Cloud Gate Dance, *Pine smoke*. Petites evolucions, sense trama aparent, perquè el públic interpretés la conjunció de cossos, sovint, sense contacte físic. D'entre les aventures no va acabar de tenir èxit *Our death wont hurt anybody* entre els Teatre de los Sentidos i Tang Shu-wing Theater de Hong Kong. Cal més temps (hi ha una segona versió pendent l'any vinent a la Xina) perquè s'emmotlli millor el Tractat de la Guerra de Sunzi amb les víctimes de la Guerra Civil espanyola.

Per acabar, el Grec va construir una xarxa cada cop més complexa d'accions comunitàries que reivindica i apodera els mateixos ciutadans. Com va ser el cas de *Gala* de Jérôme Bel pe-

rò també *Akana* dels joves de La Mina. Incloure espectacles del programa Art i Part és coherent i ajuda a sumar als dos programes municipals. La peça *Un monstre al laberint* (en què intervenien els cors de l'Orfeó Català i també els músics de la Jonca) o el musical *Carousel* van proposar repartiments espectaculars (de fet, com el *El poema de Guillemesh* de la inauguració) i que portaven implícit una complicitat entre els nous artistes i els de sempre. Altres accions paral·leles serveixen per convidar tothom al Grec. I per saber-ne més. Són punts de trobada entre creadors i públic a partir d'intermediaris. Són peces preparades amb bisturí, per a grups reduïts de privilegiats, en el procés de construcció d'un muntatge de creació o bé just després d'estrena.

Aquest viatge al món que proposa el Grec es va bastint de constel·lacions que el fan complex, suggerent i atractiu. La criatura comença a caminar sempre en la direcció d'on surt el sol. ■

LOS VALORES DE MINDSHARE
SPEED . TEAMWORK . PROVOCATION

SPEED

*/spi:d/ - combinando ritmo
y precisión, anticipando
necesidades, respondiendo
con agilidad.*

Más información sobre nosotros en:
mindshare.es

MINDSHARE

1 Agosto, 2018

MINDSHARE

Norias 92, planta 1
28221 Majadahonda Madrid

Teléfono: 917403500

E-mail: mercedes.padrino@mindshareworld.com

Web: www.mindshare.es | www.mindshareworld.com

C/ Bolivia, 68 - 70
08018 Barcelona

Teléfono: 93 327 30 00

Comité Mindshare Spain

Fecha de fundación: 1999

Grupo internacional al que pertenece: WPP

Oficinas en otros países: Si

Delegaciones en España: Madrid y Barcelona

Tipo de remuneración:

• Fee: 40%

• Comisión: 30%

• Variable por objetivos: 30%

Número de empleados y distribución por departamentos: 241

Client Leadership (equipos clientes): 69

Digital: 42

Innovación y contenido: 13

Business Planning (Investigación & Analytics): 8

Planificación/Implementación: 41

Exchange (Negociación): 15

Otros (Data y tecnología, finanzas, IT, RRHH, servicios generales...): 53

• BIC

• CAMPARI ESPAÑA, S.L.

• CAUDALIE

• COSTA CRUCEROS

• DYSON SPAIN, S.L.U.

• FACUNDO BLANCO, S.A.

• FACEBOOK

• FRITZ RAVICH

• FORD ESPAÑA, S.L.

• FOX BROADCASTING

• FUND.ORFEO CATALA PALAU M.CATALANA

• GERMANWINGS GMBH

• GROUPE SEB IBERICA, S.A.

• HARIBO ESPAÑA, S.A.U.

• HAVAIANAS

• HOTELS.COM

• JAGUAR LAND ROVER ESPAÑA, S.L.

• JOTUN IBERICA, S.A.

• KIMBERLY CLARK, S.L.

• LA ZARAGOZANA

• LUFTHANSA LINEAS AEREAS ALEMANAS

• MAZDA AUTOMOVILES ESPAÑA, S.A.

• MELIA HOTELS INTERNATIONAL, S.A.

• OSCARO RECAMBIOS, S.L.

• PARLAMENTO EUROPEO_OFIC. DE MADRID

• PILOT

• RANDSTAD EMPLEO ETT SA

• RAVENSBURGER IBERICA, S.L.U.

• ROLEX ESPAÑA, S.A.

• SANOFI

• SAFILO POLAROID

• SAP ESPAÑA

• SEUR ESPAÑA OPERACIONES SA

• SHAW JOYERO

• SKECHERS USA IBERIA, S.L.

• SOMFY ESPAÑA, S.A.U.

• SWCCHPPES SUNTORY

• TEATRO REAL

• 20TH CENTURY FOX

• UNILEVER ESPAÑA, S.A.

• UNIVERSIDAD INTER.LA RIOJA, S.A.

• VOLVO CAR ESPAÑA, S.L.

• VOG MARLENE

• ZUMOS PALMA, S.L.

Staff directivo:

CEO: Beatriz Delgado

Chief Strategy Officer: Mercedes Padrino

Partner Exchange: Maria Cano

Partner Digital: Marga Castro

Partner Business Planning: Cristina Viudez

Partner Innovación y contenido: Alvaro Bermúdez de Castro

Partner Client Leadership (Madrid): Blanca Martínez, Gema de los Ríos, Alejandro Tinturé, Luis Felipe González, Raul Ricoy

Partner Client Leadership (Barcelona):

Sonia Antolinez, Pilar Angrill

Principales clientes:

• AMERICAN EXPRESS DE ESPAÑA, S.A.

• ANIDA GRUPO INMOBILIARIO, S.L.

• BANCO CETELEM, S.A.U.

• BBVA, S.A.

• BEKO ELECTRONICS ESPAÑA, S.L.

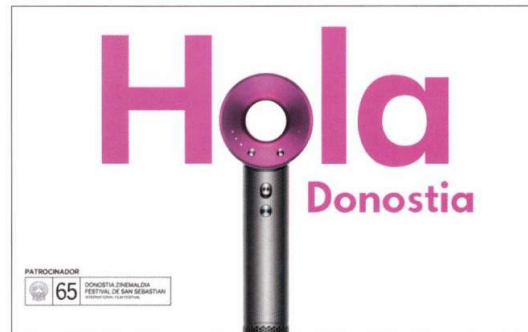
• BESTINVER

• BIGPOINT GMBH

• BOEHRINGER INGELHEIM ESPAÑA, S.A.

• BOOKING.COM

• BP ESPAÑA S.A.U.

Cuentas adquiridas durante el último año:

- Sanofi
- Nokia
- IBM Digital
- Rakuten
- VOG Marlene
- Parlamento Europeo
- Bestinver
- Havaianas
- Facebook, Moritz
- Deliveroo

Premios obtenidos último año:

- AMPE (Scottex)
- AMPE (BBVA)
- Eficacia (BBVA) Bronce
- Eficacia (BBVA Valora)- Bronce
- MMA Smarties -Scottex
- MMA Smarties -Unilever
- MMA Smarties -Fox

Persona de contacto: Mercedes Padrino

Tomatito se atreve con 'el Concierto de Aranjuez' en el Auditorio de Pamplona

● El guitarrista almeriense estuvo acompañado por la Orquesta Sinfónica de Navarra

Redacción

La sala principal del Auditorio Baluarte colgó el cartel de entradas agotadas para acoger el concierto protagonizado por Tomatito y la Orquesta Sinfónica de Navarra. El guitarrista afrontó por primera vez en su carrera la ya mítica composición del maestro Joaquín Rodrigo, 'El concierto de Aranjuez'. Días antes de la actuación, Tomatito afirmaba que le daba "calambres en la piernas" cada vez que le recordaban que iba a tocar la citada obra, aunque ofreció una interpretación valiente de la pieza que, como no podía ser de otra manera,

Tomatito durante su recital acompañado de la Orquesta Sinfónica de Navarra.

sonó muy flamenca, según Noticias de Navarra.

El que fuera guitarrista de Camarón y compañero de Paco de Lucía también tuvo tiempo para dejar al respetable con la boca

abierta interpretando algunos de sus temas y paseando las seis cuerdas de su guitarra por los distintos palos del flamenco. En resumen, un concierto de los que quedará para el recuerdo en el

Flamenco On Fire y en Pamplona.

El guitarrista explicaba que él, en referencia al flamenco, proviene de "una música preciosa, pero que, desgraciadamente en

su tiempo, no era la adecuada para entrar en el libro 'guinness' de la música, como digo yo".

"Luego ya Paco de Lucía puso la guitarra en su sitio", dijo para referirse a este como 'el mejor guitarrista de todos los tiempos'. "Y nosotros, que venimos detrás, estamos encantados con eso".

"Tomatito" sostenía que el flamenco es "la música que tenemos para exportar al mundo". De hecho, el guitarrista está centrado ahora en la aparición próximamente del disco que ha grabado junto a José Mercé, donde lo

Tomatito y Mercé estrenarán su nuevo disco en el Palau de la Música en noviembre

acompaña con su guitarra. Desde el último disco que grabó con Camarón no había grabado con otro cantaor, hasta ahora.

El disco se ha grabado en los estudios que tiene Tomatito en Aguadulce y de hecho, el estreno se espera que sea en el Palau de la Música en Barcelona el 16 de noviembre. El trabajo será algo que gustará mucho a los grandes aficionados al flamenco.

L'AGENDA

*Daniel Ligorio reuneix Mussorgski, Debussy
i Bernstein a 'East & West Side Story'*

D'est a oest

REDACCIÓ Barcelona

El cicle Estiu al Palau, pensat per omplir de música refrescant les nits de juliol i agost, abaixa avui el teló amb una singular proposta de Daniel Ligorio (Martorell, 1975), una de les figures més destacades de l'escena pianística a Catalunya. Es tracta d'un doble homenatge a Leonard Bernstein i Claude Debussy, de qui aquest any es commemoren el centenari del naixement i la mort, respectivament. Del compositor nord-americà interpretarà les danses simfòniques del musical *West Side Story*, mentre que del francès farà sonar les seves *Estampes* i *L'isle joyeuse*. El recital inclourà així mateix la cèlebre *Quadres d'una exposició* de Mussorgski.

La proposta es titula *East & West Side Story* i, segons ha explicat el mateix Ligorio en una entrevista amb l'agència Efe, es tracta d'"una picada d'ullet a la trobada de la música d'un i altre costat del món", a més de "dos pols oposats en la història de la música del segle XX". Una trobada que, assegura, el té "fascinat", perquè li dona "l'oportunitat de generar moltes imatges diferents".

Malgrat ser habitual sentir les peces de Mussorgsky o les dan-

DANIEL LIGORIO

PALAU DE LA MÚSICA. 20 HORES. 20 €

ses simfòniques de *West Side Story* amb orquestra, Ligorio s'enfronta a aquestes composicions tot sol al piano. No obstant això, aclareix, el mateix Bernstein va fer un arranjament per a piano i la peça de Mussorgsky va ser concebuda originàriament per a piano sol, una dada força desconeguda pel gran públic, ja que la versió més estesa i interpretada és l'arranjament per a orquestra que va fer el compositor Maurice Ravel.●

BANCO DE DATOS

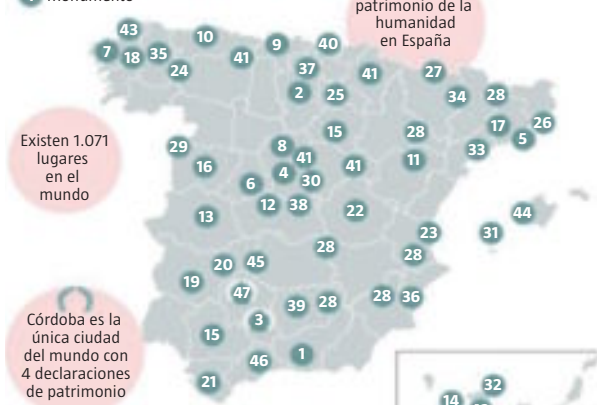
Un país cargado de tesoros

España dispone de un patrimonio monumental y cultural magnífico hasta completar una oferta única. Somos el tercer país con más bienes reconocidos por la Unesco

ESPAÑA, EN LA UNESCO

SITIOS DE INTERÉS

1 Monumento

1 Alhambra, Generalife y Albaicín (1984-94)	8 Ciudad vieja y acueducto (1985)
2 Catedral (1984)	9 Cueva de Altamira (1985-08)
3 Centro histórico (1984, 1994)	10 Monumentos (1985-1998)
4 Monasterio y Sitio de El Escorial (1984)	11 Arquitectura mudéjar (1986-01)
5 Obras de Gaudí (1984, 2005)	12 Ciudad vieja (1986)
6 Casco antiguo y extramuros (1985)	13 Ciudad histórica (1986)
7 Ciudad vieja (1985)	14 Parque Nac. de Garajonay (1986)

Fuente: Elaboración propia

15 Catedral, Alcázar y Archivo de Indias (1987)
16 Ciudad vieja (1988)
17 Monasterio (1991)
18 Caminos de Santiago (1993-15)
19 Conjunto arqueológico (1993)
20 Real Monasterio de Santa María (1993)
21 Doñana (1994-05)
22 Ciudad histórica fortificada (1996)
23 La Lonja de la Seda (1996)
24 Las Médulas (1997)
25 Monasterios de San Millán y de Suso (1997)
26 Palau de la Música y Hospital (1997)
27 Pirineos - Monte Perdido (1997-99)
28 Arco mediterráneo (1998)
29 Valle del Còa y de Siega Verde (1998-10)
30 Universidad y barrio histórico (1998)
31 Biodiversidad y Cultura (1999)
32 San Cristóbal de La Laguna (1999)
33 Conjunto arqueológico (2000)
34 Iglesias románicas catalanas de la Vall de Boí (2000)
35 Muralla romana (2000)
36 Palmeral de Elche (2000)
37 Atapuerca (2000)
38 Aranjuez (2001)
39 Conjuntos monumentales (2003)
40 Puente de Vizcaya (2006)
41 Hayedos antiguos (2007, 2011, 2017)
42 Parque Nacional del Teide (2007)
43 Torre de Hércules (2009)
44 Serra de Tramuntana (2011)
45 Almadén e Idrija (2012)
46 Dólmene (2016)
47 Medina Azahara (2018)

MONUMENTOS MÁS VISITADOS

El 12,5% de los turistas que visita España tiene una motivación cultural

Gasto del turismo cultural en 2016 (Millones)

PAÍSES CON MÁS LUGARES PROTEGIDOS

Infografía LA RAZÓN

Juan Luis Carrasco - Madrid

España es uno de los países más antiguos del mundo, aunque para muchos expertos e historiadores ocupa lo más alto de ese podio imaginario. En cualquier caso, nuestro deambular por los tiempos, nuestra eminente posición política y cultural por siglos, el carácter imperial que nos acompañó en tantos reinados, nos legó a las generaciones venideras y hasta la presente una riqueza artística extraordinaria. España es hoy, sólo por detrás de Italia y China, el territorio con más lugares declarados patrimonio de la humanidad por la Unesco. Existen 1.071 emplazamientos en el planeta que cuenten con ese reconocimiento, y en la vieja piel de toro disfrutamos de 47. De hecho, en nuestro país contamos con una

singularidad excepcional como es Córdoba, la única ciudad en el mundo con cuatro espacios con esta privilegiada distinción internacional. También hay que reseñar que no existe una sola comunidad autónoma que no cuente con algún bien cultural o natural reconocido por la Unesco, lo que refleja el carácter patrimonial de España en su conjunto. A pesar de ese exclusivo reclamo —encabezado por La Alhambra de Granada, la Sagrada Familia de Barcelona y La Mezquita Catedral de Córdoba—, sólo el 12,5% de los turistas que visitan España tiene una motivación cultural, lo que viene a representar unos ocho millones de visitantes con un gasto de 9.000 millones de euros. Son cifras relevantes, pero no acordes a la riqueza de la que disponemos y sobre todo del flujo

inmenso de turistas que llega al país. Es un campo en el que obviamente estamos obligados a mejorar, pues disponemos de lo más determinante, aquello que nos convierte en privilegiados frente a la casi totalidad de estados del mundo, joyas artísticas en cantidad y calidad. En este terreno la administraciones tienen que asumir su responsabilidad como lo han hecho en otros relacionados con la oferta turística. Tal vez, todo pase porque los gestores públicos sean capaces de evaluar nuestro magnífico catálogo con la ambición necesaria para ir más allá. No es fácil, claro, pero tal vez la gestión cultural y patrimonial, que ha avanzado en los últimos años, no esté aún a la altura, especialmente en promoción internacional, de los tesoros que tiene entre manos.

La clave

● Sólo el 12,5% de los turistas que visitan España tiene una motivación cultural para realizar su viaje a nuestro país

‘WEST SIDE STORY’ SIMFÒNIC

Daniel Ligorio recorda Bernstein

► El pianista interpreta al Palau el compositor nord-americà

|| ÁLVARO GARCÍA BENITO
BARCELONA

Les danses simfòniques de *West Side Story* arriben demà al Palau de la Música Catalana de la mà de Daniel Ligorio (Martorell, 1975), un dels pianistes catalans amb més projecció internacional, amb motiu del centenari de naixement de Leonard Bernstein (1918-1990), un dels compositors nord-americans més famosos del segle XX.

Ligorio porta un programa molt especial, que no només se cenyirà a l'obra de Bernstein, també inclourà algunes peces de les *Estampes* i de *L'isle joyeuse* de Claude Debussy, ja que aquest any es commemora també el centenari de la seva mort i els populars *Quadros d'una exposició* del rus Modest Mussorgsky.

«El nucli del programa són les danses simfòniques del musical de Bernstein, en un arranjament firmat per ell per a orquestra i traslladat al piano per M. Hautley», explica Ligorio. Les obres segueixen un recorregut per la música Occidental d'est a oest. D'aquí ve que *East and West Side Story* sigui el títol que presenta el programa. «Hi ha un gest de complicitat allà —explica el pianista—, és un joc de paraules en el qual, a l'interpretar música dels Estats Units, música de Rússia i música de Debussy, que és francesa, s'estableix una trajectòria que mostra també diverses formes en la composició».

UN O DOS EUROS // En vista de l'interès d'aquest programa, el pianista es mostra optimista: «La música clàssica és com els cinefòrums —argumenta—, allà es fan reposicions de pel·lícules clàssiques, nosaltres fem el mateix,

transmetem a futures generacions el que la societat ha decidit que ha de perdurar».

Tot i així, opina que la recepció de la música clàssica a Espanya podria millorar. En els últims temps, aquesta ha quedat relegada a un públic amb una edat cada vegada més avançada, que no es renova. Les noves generacions a les quals ell mateix forma com a professor del Liceu «estan molt ben preparades», diu. Per això postula la creació de «la necessitat d'anar a concerts en la nostra societat». «El que jo faria és atraure el públic jove posant preus molt barats», explica el pianista, que proposa «un o dos euros» per als

► El pianista Daniel Ligorio.

«Transmetem a futures generacions el que la societat ha decidit que ha de perdurar»

joves de menys de 20 anys i així «aconseguir que s'aficionin».

En el futur treball, Ligorio compta amb projectes tan ambiciosos com una gravació de les danses simfòniques de *West Side Story*, en honor a Bernstein. I, una vegada acabat el projecte d'*East and West Side Story*, avança que vol «començar un nou programa» en què unirà Albéniz amb Debussy, representant una «trobadra imaginària entre els dos compositors a París». ■

26 Agosto, 2018

Clàssica i ballet

M. CH.

LIGORIO, PER ESGOTAR L'ESTIU AL PALAU. El pianista de Martorell Daniel Ligorio, que ha construït una sòlida carrera, ofereix al Palau un recital dedicat, per una part, als centenaris de Debussy i Bernstein, amb *Estampes*, *L'isle joyeuse* i les danses simfòniques de *West Side Story*, i, per l'altra, a un clàssic de Mússorgski com *Quadres d'una exposició*. La proposta encara forma part de la programació estiuenca del Palau.

27/VIII PALAU DE LA MÚSICA 20 H

CIRERETA AMB EL QUARTET CASALS. Després de l'experiència de Prégardien (divendres) i l'aposta per les noves generacions amb Levit (dissabte), la Schubertiada conclou la seva edició número 26 amb un clàssic del festival. El Quartet Casals, o sigui Vera Martínez Mehner, Abel Tomàs, Jonathan Brow i Arnau Tomàs, tornen a casa després d'haver interpretat aquesta tempora-

da la integral de quartets de corda de Beethoven a les grans places internacionals (i després d'haver-la estrenat a la Schubertiada i a L'Auditori). Hi interpretaran la magna obra de Joseph Haydn *Les set últimes paraules de Crist a la creu*. El poeta Josep Pedrals serà l'encarregat de narrar els set textos.

2/IX CANÒNICA DE VILABERTRAN 21 H

SETEMBRE ÉS PER AL BALLE. El setembre comença amb la gala que els responsables d'IBStage, el curs d'estiu de Barcelona, organitzen amb estrelles internacionals del ballet. Un centenar d'estudiants avantatjats arribats de tot el món (fins al dia 29 se'ls pot veure treballar a l'Institut del Teatre) compartiran escenari al Liceu amb el Ballet de Catalunya i amb figures com l'*étoile* de l'Òpera de París Myriam Ould-Braham, Ígor Tsvirko del Bolxoi o Dmitri Semionov del Semperoper Ballet, entre molts d'altres.

1 I 2/IX GRAN TEATRE DEL LICEU 20.30 I 18 H

Òpera i Lied

MARICEL CHAVARRÍA

LA VETERANIA DE PRÉGARDIEN. El tenor alemany és la primera de les tres cites, seguit d'Igor Levit i el Quartet Casals, que formen la traca final de la Schubertiada de Vilabertran, el pròxim cap de setmana. Christoph Prégardien va deixar un gran sabor de boca l'any passat en aquesta mateixa plaça amb un inoblidable *Winterraise*, en què va demostrar el seu grau de maduresa i expressivitat. Aquesta vegada canta bàsicament Schubert i els icònics *Lieder eines fahrenden Gesellen* de Mahler. Hi va amb un altre gran al piano, l'austríac Julius Drake.

31/VIII. CANÒNICA DE VILABERTRAN. 21 HORES

DESCOBRINT BARÍTONS. La setmana comença a Vilabertran amb una proposta de baríton jove –també el gran Matthias Goerne va començar al festival de l'Empordà de novell– que debuta en la Schubertiada cantant *La bella molinera* de Schubert. Es

diu André Schuen, és originari del Tirol del Sud (Itàlia) i va créixer parlant tres llengües (judeocastellà, italià i alemany), versatilitat reflectida al repertori. Premi Echo Klassik 2016, es va formar a Salzburg i ha cantat al Wigmore Hall de Londres, el Konzerthaus de Viena o el festival de Heidelberg. El futur del lied.

27/VIII. CANÒNICA DE VILABERTRAN. 21 HORES

NOVA 'FLAUTA MÀGICA'. El Palau de la Música acull una nova òpera de la factoria del tenor Sergi Giménez Carreras, amb un repartiment local i l'Orquestra Terrassa 48 dirigida per Xavier Puig. És una producció de *La flauta màgica* de Mozart, amb direcció escènica de Jesús Fernández i el ballet i cor NovAria. Entre les veus, Sarah Zhai Strauss o Núria Vilà com a Pamina; César Cortés o Carlos Cremades com a Tamino, Joan Garcia Gomà i Jorge Tello com a Papageno o Judith Prados i Anna Farrés com a Reina de la nit.

2/IX. PALAU DE LA MÚSICA. 18.30 HORES

► 26 Agosto, 2018

**IGOR LEVIT A LA
SCHUBERTIADA**

1/IX. VILABERTRAN. 21 HORES

Si actualment els intèrprets necessiten tenir personalitat per destacar, Igor Levit s'emporta la palma. El jove pianista rus nacionalitzat alemany és, amb Daniil Trifonov, el gran talent masculí de la nova generació al teclat. La Schubertiada, fidel al seu esperit d'apostar per joves artistes amb discurs propi, el porta per primera vegada a Vilabertran després que el maig passat actués al Palau de la Música de Barcelona. Ve amb un programa de grans clàssics -l'*Adagio* de la 10a Simfonia de Mahler amb arranjaments de Ronald Stevenson, i la *Sonata núm. 20* de Schubert-, més una curiositat de Mendelssohn: una selecció dels seus *Lieder ohne Worte*.

El Petit de Cal Eril y Roger Mas actúan en el Petit Palau

FOTO: Roger Mas comparte cartel con Joe Dolman

El programa 'Músiques Sensibles' del Palau de la Música Catalana-Petit Palau contará con las actuaciones de dos músicos de la demarcación de Lleida, como son Roger Mas, que compartirá cartel con Joe Dolman, y Joan Pons, conocido artísticamente como El Petit de Cal Eril, los días 10 y 21 de noviembre, respectivamente.

La nueva edición de 'Músiques Sensibles' se abrirá el 18 de octubre en el Palau de la Música Catalana y el resto de los artistas harán lo propio en el Petit Palau: Carmen Boza, Intana, Gemma Humet, Ali-dé Sans, Xoel López y London Community Gospel Choir.

ESTRENA A LA TARDOR

Els secrets de 'Si no t'hagués conegut'

La nova sèrie de TV-3 finalitza el seu rodatge al Palau de la Música

ALBA GIRALDO
BARCELONA

Són les 22.00 hores al Palau de la Música Catalana. El recinte s'omple d'actors i figurants. Comença el rodatge. Silenci, so, càmera... i acció! **Pablo Derqui**, **Andrea Ros**, **Javier Beltrán** i **Miquel García** es transformen en l'Eduard, l'Elisa, l'Óscar i el Lluís Antich, respectivament. Els personatges acaben de veure un concert. Es repeteix l'escena diverses vegades. L'emblemàtic auditori de Barcelona aquesta vegada no obre les portes a un espectacle musical, sinó que més aviat les tanca per acollir el final de la gravació de la sèrie *Si no t'hagués conegut*, que TV-3 preveu estrenar el dilluns 15 d'octubre.

El rodatge de la producció ha

acabat amb controvèrsies en la trama i molts secrets i incògnites per descobrir. «Ha sigut molt intens», explicaven els actors. La gravació va començar al maig i va finalitzar dimarts, 21 d'agost, i s'ha concentrat en 70 dies de treball. La ficció, de 10 capítols, compta amb la col·laboració de Diagonal TV i de la Conselleria de Cultura. Entre l'elenc destaquen **Pablo Derqui**, **Andrea Ros** i **Mercedes Sampietro**.

«La sèrie és una història de personatges, de sentiments, de passió, que entra en alguna cosa que va més enllà del realisme a què estem acostumats», deia **Sergi Belbel**, guionista de *Si no t'hagués conegut*. I és que, després d'alguns titubejos, **Belbel** finalment revelava que la realització tindrà un «toc de ciència-ficció».

►► Pablo Derqui i Andrea Ros, dimarts, al Palau de la Música, en el rodatge de 'Si no t'hagués conegut'.

Tot i això, l'autor ha volgut remarcar que la producció és, bàsicament, una història d'amor entre els dos protagonistes que «flirteja i juga amb altres gèneres com la comèdia i el drama».

EL DESTÍ, PROTAGONISTA // L'Eduard, el personatge interpretat per **Derqui**, és la clau de tot. Gairebé omnipresent en tota la sèrie, serà el protagonista i eix vertebrador de la trama. «M'he hagut de deixar portar, no pensar, he fet un esforç molt gran», explicava l'actor. Els seus companys l'han definit com un superman, ja

que ha treballat molt per interpretar les dificultats del seu paper. Actors i productors no han revelat gaires coses de la trama; la mantenen com un secret dins dels molts misteris que es preveuen en aquesta producció de la cadena pública catalana.

Kiko Ruiz Claverol (*Ventdelplà*), i **Joan Noguera** han dirigit la sèrie i **Sergi Belbel**, que va idear la història, s'ha encarregat del guió amb l'ajuda de **Cristina Clemente** i **Roc Esquius**. Completen el repartiment els actors **Paula Malia**, **Montse Guallar**, **Javier Beltrán**, **Miquel García**, **Abel Folk** i **Sergi López**, entre

d'altres. El pilar que subjecta la sèrie és l'amor entre els dos protagonistes. L'Eduard (**Derqui**) és un empresari casat amb l'Elisa (**Ros**) i pare de dos fills. La seva vida farà un gir inesperat quan una desgràcia que ell mateix provoca indirectament el colpeja brutalment. Ningú sabrà com reduir el seu dol, però l'aparició d'una dona gran misteriosa (**Sampietro**) farà que recuperi les ganes de viure. «Intentarà desesperadament superar el trauma», segons **Derqui**. I és que en la sèrie no hi ha antagonistes, «l'únic enemic és el tràgic destí». ≡

De reüll

Maria Palau

Barceló cancel·lat

L'abril passat, el Palau de la Música va convocar una roda de premsa, amb tota la grandesa que acostumen a tenir aquests actes, per explicar els continguts de la seva pròxima temporada. La trobada amb els periodistes va estar pràcticament centrada en una de les activitats programades, la que es presumia que seria la més rellevant: una *performance* de Miquel Barceló durant un concert previst per a la primavera vinent. Segons es va dir llavors, l'artista mallorquí tenia pensat ruixar amb fang l'arquitectura modernista de l'edifici que va projectar Lluís Domènech i Montaner, patrimoni de la humanitat. Posteriorment, la institució va cancel·lar l'acció i la manera que va decidir per informar-ne va ser publicar un text breu i poc clarificador a la seva web. Tan sols hi diu que no es pot fer perquè tècnicament és inviable. Fa uns dies, les agències i els diaris han intentat esbrinar el significat d'aquest missatge, però continua sent molt confús. Es fa estrany tot plegat, i molt més enllà d'aquesta falta greu de comunicació. Barceló, que tot el que té de *punk* no ho té de descerebrat, es pot vanter de mans bregades en intervencions artístiques visceralment en espais patrimonials (a la Biblioteca Nacional de França, també amb fang, fa un parell d'anys), però és justament a Barcelona on li han posat un límit a la seva creativitat. Vejam si a la pròxima roda de premsa del Palau de la Música en traurem l'entrellat.

Bernstein, el símbol americà

Avui fa 100 anys que va néixer el compositor i director d'orquestra que amb èxits com 'West Side story' i 'On the town' va marcar un abans i un després al teatre musical

TEXT
Z. WOOLFE I J. BARONE / NYTIMES

Un home, un país i una era es van unir amb Leonard Bernstein. Després de 150 anys d'inseguretat en un país amb la mirada posada en la cultura europea, el Nou Món va trobar un líder. Compositor, director d'orquestra, pianista i estrella mediàtica, Bernstein va ser el músic del segle americà. Atrèvit i arrogant, tendre i sentimental, algú amb qui costava treballar per la seva desesperació per complaure. Les qualitats de Bernstein eren també les dels Estats Units. Va néixer fa 100 anys, el 25 d'agost, i els seus èxits semblen ara irrepetibles. Qui podria escriure avui *West Side story*? Qui podria unir Brahms i els Beatles a la televisió i aconseguir milions d'espectadors? A quines al·lusions polítiques de l'esquerra dedicaria una revista de Nova York una portada el 2018? Mai hi haurà un altre Bernstein, però el seu llegat és clar i segur. Quan va morir, el 1990, va deixar-nos l'encàrrec d'escoltar música de tot tipus amb un entusiasme infinit, de crear noves obres i de fer reviure les antigues, d'intentar que la cultura fos accessible a tothom.

Per commemorar l'aniversari del naixement de Bernstein, diversos periodistes del *New York Times* posen el focus en moments clau de la seva carrera, conversen amb músics que ell va dirigir i elogien la seva manera febril de conduir una orquestra. Esperem capturar amb aquest article una mica de l'energia i la influència d'una de les figures més ineludibles de la història de l'art.

Una partitura revolucionària

La incursió de Bernstein a Broadway el 1944 amb *On the town* és famosa pel número de *New York, New York*, convertida en un himne de la ciutat. Però l'èxit de l'obra va més enllà: té l'estètica més juvenil i atrevida de Bernstein, alhora que posa les bases per a *West Side story*. Quan va escriure *On the town*, Bernstein tenia vint-i-cinc anys i triomfava ràpidament. Havia protagonitzat el seu debut inesperat com a director de la Filharmònica de Nova York i havia estrenat la seva *Sinfonia número 1*.

L'estrena del musical estava plena de subversions subtils. En el moment més àlgid de la Segona Guerra Mundial tenia al repartiment una ballarina japonesa, Sono Osato, i el número d'obertura barrejava ètnies i identitats. La partitura és explícitament menys política, però barreja els gèneres musicals amb el talent d'algú que havia irromput a Broadway des d'una sala de concerts. Hi ha molta música a la peça –30 minuts són purament orquestrals– i es lleigeix com una visió panoràmica de la ment musical de Bernstein. L'estil democràtic d'*On the town* va proliferar durant l'edat d'or de Broadway i segueix viu avui. També és present en la indiscutible obra mestra *West Side story*, tot i que a *On the town* predomina l'impuls juvenil del creador, una energia que es nodreix a vegades de la imprudència. Aquest esperit pot ser

Leonard Bernstein dirigint l'Orquestra Simfònica de Londres en una imatge d'arxiu. IAN SHOWELL / GETTY

un risc per als productors d'avui, però és també una oportunitat per fer un musical tan engrescador com aquest.

Un geni d'influència permeable

Han existit directors d'orquestra tan genials com Bernstein, però fins ara mai hi ha hagut un comunicador musical amb el seu humor, energia i genialitat. Del 1958 al 1972, Bernstein va transformar els concerts per a joves en classes televisades. Després de convertir-se en

Reediten 'El maestro invita a un concierto'

El centenari de Leonard Bernstein també serà present a casa nostra. Per commemorar-lo, Si-ruela reedita *El maestro invita a un concierto*, el volum que recull les quinze lliçons magistrals de Bernstein sobre música. El compositor hi explica conceptes com els acords i les simfonies de manera divertida i assequible a tothom.

En paral·lel, la música de *West Side story* aterrarà dilluns al Palau de la Música amb un concert del pianista Daniel Ligoio. El músic també interpretarà *Estampes* i *L'isle joyeuse*, de Debussy, per commemorar enguany els 100 anys de la mort del francès.

director de la Filharmònica de Nova York va repensar els concerts seguint el model dels programes que havia fet a la CBS. Va començar una actuació inoblidable analitzant l'obertura de la *Sinfonia número 5* de Beethoven mentre ell i els músics es passejaven per una partitura gegant. "No s'hauria pogut inventar una metàfora millor de l'arrogància americana", diu el crític i historiador Joseph Horowitz.

"¿Veieu com és de fàcil?", pregunta va després que la Filharmònica hagués interpretat la *Marxa nupcial* de Mendelssohn. El públic esclatava en rialles –"¿Tan fàcil?", deia–, però és que les explicacions de Bernstein feien que tot fos senzill. Va introduir Gustav Mahler i Charles Ives. Va retre homenatge a Hindemith i Stravinsky. Va desmitificar compositors vius mostrant que eren gent normal i corrent. Va opinar sobre els Beatles i Simon & Garfunkel. Va assenyalar l'esnobisme dels concerts i va tractar la música com un aliment que es pot empassar sencer, sense distingir entre alta i baixa cultura. Tot ho il·luminava, tot era interessant, Elvis ens ho havia fet passar tan bé com Mozart. Que res d'això ens soni estrany el 2018 és el testament de la seva influència permeable.

La profunditat de Shakespeare

La primera nota de *West Side story* no pot esperar el baixista, aterra una mica abans d'hora. La mateixa impaciència inunda l'obra, perquè Bernstein tam-

poc es podia esperar a l'hora de traslladar tot el que sabia sobre teatre musical a Broadway el 1957. Els compositors d'òpera li havien ensenyat que la música és caràcter. A *West Side story* escrivia sobre joves de dues bandes enfrontades que s'apoderen de l'odi i també de les hormones del final de l'estiu. No és d'estranyar que ja al pròleg estiguin empujant una arma.

La partitura és un conjunt de ritmes creuats impetuïsos. Bernstein treballava amb algunes de les millors lletres mai escrites per la mà de Stephen Sondheim, i juntament amb Arthur Laurents va crear una de les millors dramàturgies. Comparat amb altres musicals no hi havia gaires diàlegs. Per compensar-ho, la partitura havia de ser densa i dotar la música de la profunditat que Shakespeare aconseguia a través del vers. Això explica en part per què el ritme de l'obra s'articula en capes. Bernstein utilitza formes llatines per definir els personatges porto-riquenys. Quan l'amor del Tony i la Maria es converteix en música, ho fa amb ritmes dispersos. I l'himne *Somewhere* és compassat fins que apareix el malson dels amants, que sona com un tiroteig. Quan parlem de Bernstein pensem en ell com un melodista, i és cert que les línies vocals de *West Side story* són meravelloses. Però cap autor de musicals ha utilitzat mai el ritme d'una manera tan efectiva com ell ho va fer per deixar-nos escoltar el cor humà just quan salta endavant, just quan està a punt d'esclatar. ♦

QUADERN D'ESTIU

Turisme de whisky i arquitectura a Escòcia

Les rutes del whisky escoceses cada any creixen en nombre de visitants i les destil·leries a poc a poc comencen a fer centres especials per atendre'ls, en alguns casos amb edificis arquitectònicament espectaculars. **P. 04-05**

Centenari del naixement de Leonard Bernstein

Avui es compleixen els 100 anys del naixement d'un dels grans compositors nord-americans, Leonard Bernstein, autor de *West Side story*. El Palau de la Música el recordarà. **p. 08**

TV3 barreja amor i ciència-ficció a 'Si no t'hagués conegut'

La televisió pública acaba el rodatge de la seva nova aposta per a la tardor, una sèrie creada per Sergi Belbel i protagonitzada per Pablo Derqui, Andrea Ros i Mercedes Sampietro

Pablo Derqui i Andrea Ros donen vida a l'Eduard i l'Elisa, la parella protagonista de *Si no t'hagués conegut*. CCMÀ

TEXT
ALEJANDRA PALÉS

És de nit al Palau de la Música i un grup d'uns cinquanta extres segueixen les indicacions per rodar una de les escenes de *Si no t'hagués conegut*, la nova sèrie de TV3 per a aquesta tardor. És l'última jornada d'un rodatge intens, especialment per a Pablo Derqui, el protagonista gairebé omnipresent d'aquest drama romàntic amb tocs de ciència-ficció que s'estrenarà el 15 d'octubre a la televisió pública catalana.

Derqui interpreta l'Eduard, un home de mitjana edat, casat feliçment amb l'Elisa (Andrea Ros), amb qui té dos fills. Però la seva vida farà un gir inesperat arran d'una desgràcia que ell provoca indirectament. Al darrere de la sèrie hi ha Sergi Belbel, que ha comptat amb el suport de Cristina Clemente i Roc Esquius en l'escriptura del guió. "La idea era fer una sèrie de gènere però sense deixar de banda que fos una història de

personatges i de sentiments, de passions. Els dos personatges troncats – l'Eduard i l'Elisa – viuen conflictes que els fan anar més enllà del realisme que trobem en sèries convencionals", explica Belbel, que remarca que, bàsicament, *Si no t'hagués conegut* és una història d'amor. L'autor, que feia 22 anys que no treballava de manera continuada per a TV3, assegura que la seva nova ficció flirteja amb diferents gèneres, d'una manera similar a com ho han fet sèries com *Twin Peaks* o *A dos metros bajo tierra*. "La sèrie té un toc de ciència-ficció, però hi ha capítols que tenen un punt de comèdia i també hi ha molt drama", assenyalà.

Una sèrie que vol sorprendre

Tant el creador com els actors parlen amb cautela de la sèrie, ja que no volen desvelar gaires detalls d'una trama que, diuen, no deixarà indiferent. "És una sèrie que volem que sorprengui molt els espectadors", assegura Oriol Sala-Pa-

tau, responsable del departament de ficció de TV3. Jaume Banacolocha, conseller delegat de Diagonal TV, productora de la sèrie, assegura que aquest és un dels seus projectes més ambiciosos, superior fins i tot a *La catedral del mar*, una de les seves últimes produccions.

"El meu personatge està molt present a la sèrie, ha sigut un esforç molt gran", explica Derqui, que afegeix que, a partir d'una pèrdua molt gran, l'Eduard té la possibilitat de reinventar-se, una experiència en què jugarà un paper clau una dona misteriosa interpretada per Mercedes Sampietro. L'actor admet que aquesta experiència ha sigut una de les més exigents de la seva carrera, ja que pràcticament apareix a totes les seqüències de la sèrie. "Quan es va plantejar el projecte, aquesta era una de les dificultats, i es va arribar a pensar en la possibilitat que el personatge el fessin diferents actors, una opció que no vaig voler", confessa Belbel sobre el *tour de force* que implica interpretar el paper de

l'Eduard. "Necessitàvem un Superman per fer el personatge i el Pablo va aparèixer com caigut del cel", explica el creador.

Aquest Eduard pràcticament ubic té el seu contrapunt en el seu amor, l'Elisa. Andrea Ros destaca que mai, fins a *Si no t'hagués conegut*, havia treballat en un projecte en què pogués mostrar tantes facetes d'un mateix personatge. L'actriu defineix l'Elisa com "una dona forta, amb especial sensibilitat per l'art i la música, i profundament enamorada de l'Eduard". Tot i que la parella i el seu amor són el motor de la sèrie, l'univers de *Si no t'hagués conegut* es completa amb els familiars i amics de l'Eduard i l'Elisa. Els seus puntals són l'Oscar (Javier Beltrán) i la Clara (Paula Malia), la seva colla. "L'Oscar és l'amic incondicional de l'Eduard, una mena de Sancho Panza. La seva història també és d'amor, però d'un altre tipus, el de l'amistat pura", assegura Beltrán.

La família de l'Eduard és la seva connexió amb la realitat. Aquest és el paper que juguen el germà i la cunyada del protagonista, el Pere (David Vert) i la Tere (Muguet Franc), però també la seva mare, interpretada per Montse Gual·lar. "Ella és una mare molt patidora i molt pendent del seu fill", explica l'actriu, que afegeix que el personatge està ferit per la mort del seu marit, a qui dona vida Sergi López. El repartiment de la ficció es completa amb Miquel García, Abel Folk, Oscar Jarque, Eli Iranzo i Olalla Escribano.

La idea de la sèrie va sorgir en paral·lel a la d'una obra de teatre que, amb el títol *Sino te hubiera conocido*, es va estrenar l'abril a Madrid. Belbel, que va dirigir el muntatge protagonitzat per Unax Ugalde i Marta Hazas, assegura que la peça teatral, que no es podrà veure a Barcelona, i la sèrie de televisió són totalment compatibles perquè acaben agafant camins diferents.

Possible continuïtat

Si no t'hagués conegut s'estrena amb una primera temporada de 10 episodis –normalment TV3 en fa 13– perquè, segons Belbel, aquesta és l'extensió que li demanava la història. "Si n'hagués fet més, hauria sigut estirar el xiclet. Preferia que quedés concentrada en aquests deu capítols", explica, tot i que assegura que una segona temporada és més que possible. "La Bíblia ja està redactada", confessa.

En l'atmosfera de la sèrie hi jugarà un paper molt important la música, que "tindrà una incidència argumental en una part de la història", segons explica Belbel. Per això, la productora ha confiat en un dels noms destacats de l'escena pop catalana, David Carabén. El líder de Mishima ha compost la capçalera, la banda sonora i dues cançons inèdites. ♦

Breves

ARTE

Miquel Barceló se replantea cubrir el Palau de la Música de Barro

👉 El artista Miquel Barceló finalmente no realizará en abril del próximo año una intervención artística en el Palau de la Música de Barcelona, consistente en cubrir de barro el edificio modernista, pero se «repensará» su colaboración para ver con qué otros proyectos puede estar presente durante la temporada. Fuentes del Palau señalaron ayer que ante «las limitaciones técnicas y patrimoniales» que han ido surgiendo al irse concretando cómo podría ser este trabajo, también se ha cancelado el concierto «performático» previsto para los días 8 y 9 de abril, junto al Orfeó Català y los Coros de la Escuela Coral. Está previsto que durante el mes de septiembre se trabaje en la reformulación del proyecto. • **Efe**

22 Agosto, 2018

El Palau de la Música cancela la «performance» de Miquel Barceló

R.B. - Barcelona

El pintor Miquel Barceló finalmente no realizará en abril del próximo año una intervención artística en el Palau de la Música consistente en cubrir de barro el edificio modernista, pero se «repensará» su colaboración para ver con qué otros proyectos puede estar presente durante la temporada.

Fuentes del Palau indicaron ayer a Efe que ante «las limitaciones técnicas y patrimoniales» que han ido surgiendo al irse concretando cómo podría ser este trabajo, también se ha cancelado el concierto «performático» previsto para los días 8 y 9 de abril, junto al Orfeó Català y los Coros de la Escuela Coral.

El pasado mes de abril, el director artístico del Palau, Víctor

García de Gomar, explicó en rueda de Prensa que la intención era «cambiar la piel del propio Palau, prácticamente borrar lo que hay, convertirlo en una cueva». Sin embargo, García de Gomar ya reconocía en aquel momento que había límites, porque el edificio del Palau es patrimonio de la humanidad.

Sobre el concierto, avanzó que se preveía que pintor y músicos

ocuparan el escenario, donde se debía estrenar una obra encargada al compositor Pascal Dusapin, de unos quince minutos de duración, aunque también con música improvisada y con grabaciones estereofónicas realizadas en la cueva francesa de Chauvet.

Barceló, además, en diálogo con los cantantes, tenía previsto entrar y salir de escena «disparando barro contra los coros» y

también crear una «escultura sonora», que debía permanecer en el Palau durante unas semanas.

Está previsto que durante el mes de septiembre se trabaje en la reformulación del proyecto y se vea qué tipo de colaboración puede acabar existiendo entre el Palau y Miquel Barceló, artista plástico invitado de la próxima temporada.

Barceló redefinirá su 'performance' en el Palau de la Música por causas patrimoniales

M. E. V. PALMA

■ El artista mallorquín Miquel Barceló redefinirá la intervención que tenía que llevar a cabo en abril de 2019 en el Palau de la Música Catalana "por motivos técnicos y patrimoniales". "El edificio es Patrimonio Mundial", comentan desde la institución, "y los técnicos no han podido dar luz verde a la propuesta porque esa protección conlleva una serie de limitaciones", agregan.

Explicaron que han tenido que cancelar las dos actuaciones-performance con las que el artista quería llenar de barro el escenario de Domènech i Montaner para convertirlo en una cueva. La acción del pintor pasaba por disparar barro sobre las musas que hay en el escenario, "un grupo escultórico protegido y que fue restaurado hace unos años", apuntan desde el Palau. Los conciertos se tenían que celebrar el 8 y el 9 de abril y contaban con la participación del Orfeó Català.

A partir de septiembre, se redefinirá la colaboración con el artista y el Palau "con la finalidad de continuar trabajando juntos en el proyecto".

Barceló desiste de cubrir de barro el Palacio de la Música de Barcelona

(EFE) El pintor Miquel Barceló finalmente no realizará en abril del próximo año una intervención artística en el Palau de la Música de Barcelona consistente en cubrir de barro el edificio modernista, pero se «repensará» su colaboración para ver con qué otros proyectos puede estar presente durante la temporada. Fuentes del Palau indicaron que ante «las limitaciones técnicas y patrimoniales» que han ido surgiendo al irse concretando cómo podría ser este trabajo, también se canceló el concierto *performático* previsto para abril.

**B
A
N
K
O
C
O
L
L**

» BARCELÓ NO CUBRIRÁ EL PALAU

El pintor Miquel Barceló no realizará la intervención artística de cubrir de barro el Palau de la Música prevista en abril. Fuentes del Palau citadas por Efe indican “limitaciones técnicas y patrimoniales”.

LIMITACIONS TÈCNIQUES I PATRIMONIALS

Barceló no llançarà fang

L'artista i el Palau de la Música cancel·len una acció conjunta

EL PERIÓDICO
BARCELONA

El Palau de la Música i Miquel Barceló han decidit cancel·lar les dues intervencions de l'artista previstes per al mes d'abril en què el mallorquí volia omplir de fang l'escenari de Domènech i Montaner amb l'objectiu de convertir-lo en una cova. La marxa enrere de la institució i el creador es deu a «motius tècnics i limitacions patrimonials», ja que l'auditori modernista és Patrimoni de la Humanitat.

La voluntat de Barceló era sortir «disparant fang» contra els membres del Cor de l'Orfeo Català mentre interpretaven una obra de Pascal Dusapin, alumne favorit de Xenakis, alhora que sonava el soroll gravat en 3D a la cova de Chauvet (França), amb «les gotes i els ecos propis», per acabar generant una «escultura sonora».

Les actuacions, previstes per al 8 i 9 d'abril, es van anunciar durant la presentació de la temporada del Palau, a la primavera, llavors el seu

director artístic adjunt, Víctor García de Gomar, ja ho va advertir: «La idea és canviar la pell del Palau i cobrir-lo de fang. Però hi haurà què veure fins on es pot arribar». Una acció en la línia de la realitzada el 2016 a París, a la Biblioteca Nacional de França.

De moment el recorregut ha sigut curt, i ara el creador i l'auditori estan «redefinint» la col·laboració arran de la «impossibilitat de materialitzar el que l'artista tenia en ment».

► Barceló, ultimant l'obra amb argila de la Biblioteca Nacional de França.

Keep calm

Isabel-Clara Simó

Raimon

No sé si l'heu sentit o l'heu vist, però jo estic commocionada: *L'últim recital* de Raimon és una obra mestra. Està compost per dos CD i

un DVD. Rememorar *Veles e vents*, i d'altres sobre el gran Ausiàs March, que Raimon va popularitzar, et posa un nus a la gola. Com Espriu. Com altres clàssics en llengua catalana. I a sobre, la cançó protesta, quan va elevar als escenaris el neguit de tota una societat, i ho fa d'una manera tan vibrant com cap d'altre. Sentir de nou el *Diguem no* posa la pell de gallina.

Penso també en l'empenta dels valencians, en l'arravatament, en la valentia, en unes circumstàncies que, la majoria, són negatives: una castellanització sembla que insuperable, una corrupció pública monstruosa, i sobre tot la manca d'un Joan Fuster (que tant va contribuir al començament de la carrera de Raimon) que feia una mena de lideratge intel·lectual, respectat a tot arreu.

Sabeu? La sacrosanta Constitució espanyola, aquella que Moisès va bai-

Raimon va ser un terratrèmol, va ser el crit d'alerta contra la dictadura. Amb una guitarra i la seva veu

xar del Sinaí, té un article en què prohibeix la col·laboració entre "*comunidades autónomas*", i està dedicat als Països Catalans. Veure el Rivera ensenyant un mapa dels Països Catalans i dient que som imperialistes, a més d'un profund analfabetisme, significa els ressorts inconscients d'aquella cruenta guerra per aniquilar-nos a tots plegats.

El resultat és que hem funcionat, obedientment, com si fóssim mons diferents. Hi ha absurds com els llibres de text, que serien més rendibles per a la població global dels Països Catalans.

Raimon va ser un terratrèmol, va ser el crit d'alerta contra la dictadura. Amb una guitarra i la seva veu. Aquest disc, *L'últim recital*, va ser enregistrat en directe al Palau de la Música Catalana el 27 de maig del 2017. La qualitat és altíssima. L'emoció, d'aquella que et fa aigua als ulls. Gràcies, Raimon. Per existir, per cantar i per ser tan bo.

Quan em rabejo per la situació actual, ja sé què he de fer: escoltar *L'últim recital*, i saber que tenim raó. Des del 1707/1714.

► 20 Agosto, 2018

La performance que Barceló volia fer al Palau és inviable

La sala i l'artista mallorquí estudiaran altres propostes

FRANÇOIS HALARD / PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Barceló també va intervenir amb fang les vidrieres de la Biblioteca Nacional de França l'any 2016

MARICEL CHAVARRÍA
 Barcelona

Dialogar amb l'arquitectura del Palau de la Música és una cosa que s'ha demostrat molt desitjable per als artistes plàstics, a qui la sala els convida a exposar, instal·lar o fer-hi performances. Però no sempre és fàcil. Sobretot quan el creador és atrevit i insubornable com Miquel Barceló. La proposta de performance que l'artista mallorquí planejava per a la temporada vinent, i en què volia utilitzar fang per –metafòricament i físicament– cobrir, tapar i negar l'espai modernista, incloses les muses de l'hemicle dissenyat per l'escultor Eusebi Arnau, no ha superat l'exigent examen tècnic que obliga un espai declarat patrimoni de la humanitat.

L'espectacle, que havia de tenir lloc els dies 8 i 9 d'abril del 2019 i finalment s'ha cancel·lat, va despertar gran expectació en ser anunciat. Ja fa temps que el més cotitzat dels artistes vius espanyols no és present a Barcelona, i la naturalesa de la proposta, que ell mateix havia anat perfilant en entusiastes converses amb la direcció artística del Palau, feien encara més interessant que tornés.

També ha estat cancel·lat l'encàrrec al compositor francès Pascal Dusapin, una peça de 15 minuts que estava previst que interpretessin membres de l'Orfeó Català, contra qui l'artista projectava llançar fang durant l'actuació. Barceló volia crear una escultura sonora, incorporant els sons gravats a l'interior de la cova de Chauvet (França). Això és, les gotes quan cauen, els res-

sons propis de l'espai primitiu... Un projecte expositiu ambiciós, i fins i tot més il·lusionant i interessant tenint en compte el fet que l'espai arquitectònic amb què havia de dialogar està superprotegit. Tan vigilat que no es pot ni fer un forat a la paret per penjar-hi un quadre.

Al final, les limitacions que planteja el Palau són infranquejables. "Però la pregunta que li fa el Palau a Barceló, és a dir, com vol ocupar l'espai, com s'imagina a si mateix conquerint-lo, ocupant-lo, visitant-lo, explicant-

LA PERFORMANCE AMB FANG

La protecció de l'espai arquitectònic obliga a cancel·lar l'espectacle dels dies 8 i 9 d'abril

VÍCTOR GARCIA DE GOMAR

"La pregunta a Barceló continua oberta; volem mantenir l'enfocament i la flama"

lo... continua oberta", assegurava ahir Víctor Garcia de Gomar, artífex d'aquesta col·laboració única. "És una mena de *work in progress*. I ara estem senzillament en un compàs d'espera per veure què pot sortir d'aquí. Volem mantenir l'enfocament i la flama", afegeix.

Poques vegades en la seva història com a espai cultural el Palau haurà provocat un exercici intel·lectual tan exigent. Com que no pot fer-se? El quant s'ha llançat.

Es diria que el diàleg entre arts plàstiques i arquitectura que proposa l'actual direcció del Palau ha passat, en aquest cas, a un pla real, un pla de conversa quotidiana de l'artista amb l'edifici en la que hi ha moments harmoniosos i moments difícils, negatius frustrants, dialèctica seductora, propostes novadores.

Ja quan el mes d'abril passat es va presentar el projecte, tot feia intuir que la necessària sobreprotecció del Palau seria un hàndicap. Tot i això, els temps amb què treballen els artistes plàstics no tenen res a veure amb el calendari avançat que porta l'escena de la clàssica i ja no diguem l'operística. No és fins que, ara fa pocs mesos, Barceló troba el temps, entre exposició i exposició internacional, per submergir-se en la idea que les parts no poden analitzar si és factible.

"Encara que fa més de dos anys que parlem de la proposta, les coses cristal·litzen i es concreten al cap del temps", explica De Gomar. "Ara cal veure com vehicula la participació de Barceló; és necessari donar-se temps. Però que no sigui possible la proposta no significa que no es faci res. El projecte de diàleg amb les arts plàstiques segueix endavant".

D'altra banda, Barceló, un creador que ha treballat sempre amb matèries primeres molt orgàniques, cercant un retorn a l'origen, a la caverna primitiva, és el punt de partida sobre el qual s'han de formalitzar les idees de la temporada entrant. Fins i tot el seu art esquitxa les pàgines del programa. "Això segueix igual. Barceló continua sent artista vinculat a la temporada 2018-2019", conclou el director artístic. ●

Miquel Barceló, durant la intervenció que va fer fa dos anys a la Biblioteca de França ■ FRANÇOIS HALARD

Barceló no 'enfangarà' el Palau

El Palau de la Música i l'artista cancel·len les 'performances' previstes per al 2019

Redacció
BARCELONA

El Palau de la Música i Miquel Barceló han decidit cancel·lar les dues actuacions amb què l'artista mallorquí volia omplir de fang l'escenari de Domènech i Montaner per convertir-lo en una cova per "motius tècnics i limitacions patrimonials", segons van informar ahir fonts de la institució. Els espectacles s'havien de fer el 8 i 9 d'abril del 2019 i havien d'incloure una composició inèdita de Pascal Dusapin de 15 minuts. La voluntat de l'artista mallorquí era sortir "disparant fang" contra els membres dels cors de l'Orfeó Català i contra les muses que hi ha al fons de l'es-

cenari tot reproduint el so enregistrat en 3D a la cova de Chauvet (França), amb "les gotes i els ecos propis", per acabar generant una "escultura sonora". Aquest projecte expositiu, semblant al que Barceló va efectuar fa dos anys a la Biblioteca de França, estava lligat al concepte de l'origen, *leitmotiv* de la temporada 2018/2019. En vista de la "impossibilitat de materialitzar el que l'artista tenia al cap", s'està "redefinint" la col·laboració entre Barceló i el Palau de la Música. En la presentació, a l'abril, de la temporada del Palau —que inclou noms com ara els de Philip Glass, Juan Diego Flórez i Gustavo Dudamel—, els responsables de la institució van ressaltar que la intervenció seria "molt respectuosa" amb les "limitacions patrimonials i arquitectòniques del Palau". ■

EL PALAU DE LA MÚSICA CANCEL·LA L'ACTUACIÓ DE MIQUEL BARCELÓ

El somni de Miquel Barceló de convertir el Palau de la Música en una cova de fang, de moment, no serà possible. El Palau ha cancel·lat l'actuació-concert que l'artista

mallorquí havia de fer amb Pascal Dusapin i els Cors de l'Orfeó Català el 8 i 9 d'abril del 2019 perquè el projecte és "impossible de materialitzar per motius tècnics i

limitacions patrimonials". La col·laboració entre Barceló, que havia de disparar fang contra els cors i fer "una escultura sonora", i el Palau s'està "redefinint".

LOCAL

El 'chollo' de los Millet en Fornells: una concesión por 15 euros al año

Ports ya ha iniciado los trámites para recuperar la vivienda del expresidente del Palau de la Música. • Página 6

La familia Millet apura su concesión en Fornells por un precio simbólico

► Desde el 29 de julio **está en precario** ► El canon anual establecido ronda **los quince euros**

Pep Mir

Ports de les Illes Balears ha iniciado ya algunos de los trámites relacionados con la finalización, el pasado 29 de julio, del periodo de vigencia establecido para los concesiones menores que en su día se heredaron de la Demarcación de Costas con el traspaso de competencias. En concreto, se ha puesto a disposición de los interesados la documentación y la información necesaria para la renovación de estos permisos, siempre que sea posible.

Estas renovaciones no son fáciles en el caso de las propiedades en régimen de concesión menor que se usan como vivienda. Según detalla la información de Ports, estos inmuebles pasaron hace veinte días están en precario, es decir, a expensas de que se ejecute la reversión de la concesión y se incorporen al inventario de bienes públicos.

En esta situación se encuentran cuatro viviendas situadas en la calle Gobernador de Fornells. Dos de estas pertenecen a la familia de Fèlix Millet, empresario catalán condenado por el escándalo del Palau de la Música. Según ha podido saber este diario, estas dos propiedades están siendo disfrutadas en estos momentos por unos amigos de la familia. Cabe recordar que la concesión

Cuatro casas de la calle Gobernador de Fornells están a la espera de que se ejecute la reversión.

ión inicial estaba a nombre de la mujer de Fèlix Millet, recientemente fallecida.

Es muy probable que sea el último verano de los Millet en esta residencia de primera línea de mar del puerto de Fornells, de la que disfrutaban gracias a dos concesiones que se remontan a 1959 y 1961 por las que se han estado pagando unos cánones anuales realmente simbólicos. La información recabada por este diario apunta a que el importe anual to-

La familia Millet es habitual veraneante de la Isla. Imagen de archivo de este año del empresario Fèlix Millet junto a Jordi Montull.

CON LUPA

Una alternativa planteada dentro del debate sobre el futuro del puerto

► Tanto el Partido Popular como L'Entesa des Mercadal y Fornells, así como los informes municipales emitidos sobre los planes de Ports relativos a la ordenación futura del puerto, señalan a las casas concesionadas, ahora en precario, de la calle Gobernador como alternativas a tener muy en cuenta para la instalación de determinados servicios, como es el caso de la controvertida cantina, de la que finalmente desistió el organismo portuario. Las casas en cuestión se encuentran muy cerca de la Casa del Contramestre que utiliza Ports en estos momentos. Ahora habrá que ver cuando se formaliza la reversión de estos bienes, toda vez que el proceso acaba de comenzar con el envío de los correspondientes avisos a los beneficiarios.

tal de estos dos cánones apenas ronda los quince euros.

En Menorca hay otros bienes inmuebles afectados por concesiones menores dependientes de Ports. Tres en Fornells son especialmente complejas al ocupar parte de una residencia, por lo que merecerán por parte de la administración pública un análisis pormenorizado. Además hay dos concesiones en Ciutadella, que en principio se renovarán al ser servicios de uso portuario.

▶ 17 Agosto, 2018

Crònica

Joan Baez i el pas del temps

Gemma Busquets

Cap Roig

El 15 d'agost de 1969 comença el festival de Woodstock; aquella primera jornada es va cloure amb un recital, que evocava la calma i els missatges de pau i amor, els d'una Joan Baez (Nova York, 1941) que transmetia força i serenor. Recorden els presents que l'última cançó, *We shall overcome*, de Pete Seeger, una de les majors influències per a Joan Baez, va ser molt més que l'última cançó del primer dia de festival: una pregària, una oració. A un any del 50è aniversari de l'estiu de Woodstock, Joan Baez va tancar l'actuació del 15 d'agost al Festival de Cap Roig amb l'espiritual negre *Swing Low*, sola, sense guitarra, una figura aparentment fràgil als seus 77 anys. Amb la veu erosionada per l'experiència, la seva interpretació despallada va provocar els mateixos sentiments de reivindicació i d'esperança que aquell *We shall overcome* a Woodstock.

Joan Baez va passejar la seva llegenda folk i d'un passat compromès en un concert emotiu, un clam a l'activisme, i tot un exercici d'honestat. Al torn de *Me and Bobby McGee*, "una cançó de Kris Kristofferson, que canta-

Joan Baez va emocionar Cap Roig amb un recital intens ■ CAP ROIG FESTIVAL / JOSÉ IRÚN

Va dedicar 'Més lluny', de Llach, als "«political prisoners»" de Catalunya; crits de llibertat a la grada

va Janis Joplin i també canto jo", va recordar Baez, va aparèixer a escena la jove Grace Stumberg. "Hi ha cançons del meu repertori que no podria fer i la Grace m'ajuda en les parts més altes", va explicar just abans d'interpretar *Forever young*. Bob Dylan, sempre present en el repertori de Joan Baez, va iniciar el concert amb *Don't think twice, it's all right* i la dolça cançó d'adeu *Farewell Angelina*. Va ser amb una de les composicions més cèle-

bres de Joan Baez, *Diamonds and rust* (1975), un lament dirigit a l'antic amant, amb el qual el cercle de Bob Dylan semblava haver-se tancat. Quedarien uns bisos en els quals no podia faltar el *Blowing in the wind*, corejada tímidament per unes grades còmplices.

Joan Baez va actuar a Cap Roig dins la seva gira de comiat demostrant la gran dama del folk que és i fent-se seu un repertori de versions, amb els quals es

conclou que hi ha cançons que són patrimoni del poble; tant ho van ser *Imagine*, de John Lennon; *The boxer*, de Simon i Garfunkel, com *El rossinyol*, que Joan Baez va incloure en l'àlbum *Gracias a la vida* (1974) junt amb altres temes d'aquest cançoner popular i patrimonial.

Propera i íntima amb el públic el seu homenatge a tots els "political prisoners in Catalonia" va arribar amb *Més lluny*, el fragment de *Viatge a Ítaca* de Lluís Llach. Va ser un moment de comunió, reivindicatiu i solemne. Ovacionada i amb crits de "llibertat", al final de la cançó, Baez va respondre l'escalf amb una frase que és llegat: "Amb els anys he après que no pots plorar i cantar alhora; anem a cantar." Joan Baez ja havia cantat *Més lluny*, el 2015 al Palau de la Música, després que l'escriptora Liz Castro li escrivís explicant-li el cas català. Baez va ser una de les signants del manifest *Let the Catalans Vote*.

El compromís de Joan Baez s'havia deixat escoltar abans amb una cançó dedicada als immigrants i als refugiats, també a l'apoderament de la dona amb el folk feminista *Silver Blade* i quan va relatar el dia que el president Obama havia entonat *Amazing Grace* perquè no havia trobat les paraules de consol davant la injustícia.

Hospital Vithas Xanit Internacional

Perteneciente al grupo sanitario Vithas, ha obtenido por segunda vez consecutiva la acreditación en seguridad y calidad otorgada por Joint Commission International (JCI). Vithas Xanit continúa de esta forma siendo uno de los 14 hospitales acreditados en toda España. Mercedes Mengibar es su directora gerente. Joint Commission International es la entidad líder mundial en evaluación y acreditación del cumplimiento de estándares de calidad en centros sanitarios.

pág. 48

► 1 Agosto, 2018

Vithas Xanit nuevamente reacreditado en seguridad y calidad por JCI

Redacción

El Hospital Vithas Xanit Internacional, perteneciente al grupo sanitario Vithas, ha obtenido por segunda vez consecutiva la acreditación en seguridad y calidad otorgada por Joint Commission International (JCI). Vithas Xanit continúa de esta forma siendo uno de los 14 hospitales acreditados en toda España. Joint Commission International es la entidad líder mundial en evaluación y acreditación del cumplimiento de estándares de calidad en centros sanitarios.

El Hospital Vithas Xanit Internacional fue acreditado por primera vez en el año 2014 y este año ha sido nuevamente reacreditado por esta organización, que es el organismo evaluador de mayor prestigio a nivel mundial, una división de Joint Commission Healthcare Organizations (JCAHO) que tiene como finalidad mejorar la calidad de la atención en la comunidad internacional, facilitando servicios de acreditación en todo el mundo.

“En Vithas Xanit llevamos años trabajando en un Modelo de Hospital basado en la calidad y en las personas y esta acreditación supone un reconocimiento a esta forma de entender nuestra organización. Para nosotros la calidad es una forma de pensamiento y actuación, que se traduce en ética asistencial y en buenos resultados en salud. Además, sólo si disfrutamos y le ponemos pasión a lo que hacemos, podemos dar ese valor añadido que hace posible que las cosas sean diferentes y esto se convierte, no sólo en la excelencia profesional sino en cómo podemos hacer sentir a nuestros pacientes, a las personas, como únicas. Es lo que hemos ido haciendo año tras año, mejorando, no sólo para ofrecer servicios, sino para construir la mejor Experiencia del Pa-

En la imagen, de izquierda a derecha: Jorge Gallardo, presidente de Vithas; Paula Vallejo, directora de calidad de Vithas; Mercedes Mengíbar, directora gerente de Vithas Xanit Internacional; Carmen Díaz, directora médica de Vithas Internacional-Nuestra Señora de América; Cristina Ruggeberg, de Goodgrower y José Luis Pardo, consejero director general de Vithas.

► 1 Agosto, 2018

ciente”, explica Mercedes Mengibar, directora de la Zona Costa del Sol de Vithas, quien añade, “estamos felices de haber sido reconocidos a nivel mundial por este organismo que lleva más de 50 años dedicado a la mejora de la calidad y la seguridad de las organizaciones sanitarias y sociosanitarias”.

En el grupo Vithas, además de Vithas Xanit, el Hospital Vithas Vithas Internacional-Nuestra Señora de América en Madrid cuenta también con esta acreditación.

En julio de 2017 ambos hospitales del grupo Vithas recibieron la comunicación oficial de la JCI que reconocía la calidad y la seguridad de los pacientes. Un galardón que fue entregado oficialmente el pasado mes de abril en el acto celebrado en el Palau de la Música Catalana, y que se realizó en el marco del acto anual de entrega de los Premios Avedis Donabedian a la Calidad Asistencial y los certificados de los centros acreditados por la JCI en 2017.

Joint Commission es a día de hoy la organización con más experiencia en acreditación sanitaria de todo el mundo. En la actualidad acredita cerca de 20.000 organizaciones a nivel mundial. La información y la experiencia obtenidas al evaluar estas organizaciones se utiliza a su vez para actualizar los estándares periódicamente, adecuándolos así a los cambios de los servicios sanitarios. Y el proceso de evaluación de la JCI está diseñado para adaptarse a las características legales, religiosas y culturales de cada país y está centrado en la atención al paciente.

Desarrolla un enfoque asistencial que tiene al paciente como eje central y requiere una atención interdisciplinaria

basada en sus necesidades. Evalúa la calidad de la atención del paciente a lo largo del proceso de asistencia, desde su llegada a la organización hasta el momento del alta. Los estándares destacan especialmente los contenidos centrados en la seguridad del paciente y la reducción de riesgos en los procesos clínicos y asistenciales.

El Hospital Vithas Xanit Internacional está situado en la localidad de Benalmádena (Málaga) y es el hospital privado de referencia de la Costa del Sol. Cuenta con más de 780 profesionales, 250 de ellos médicos liderados por expertos de reconocido prestigio nacional e internacional, que garantizan un servicio sanitario de calidad ofreciendo a los pacientes los últimos avances diagnósticos y terapéuticos.

Sin lugar a dudas, se trata de un hospital Internacional. El cuarenta por ciento de los pacientes son extranjeros procedentes de más de 115 nacionalidades diferentes, a los que ofrecen una atención personalizada teniendo en cuenta sus valores y su cultura. Para ello, cuentan con el Departamento International Services, disponible las 24 horas del día, que ofrece una atención personalizada a pacientes extranjeros en 16 idiomas: inglés, francés, alemán, holandés, finlandés, sueco, danés, ruso, árabe, italiano, japonés, chino, etc. y que trabajan en coordinación con las diferentes áreas del hospital para asegurar que los pacientes y sus familias reciban un trato personalizado, de calidad y una excelente asistencia médica ■

15 Agosto, 2018

La cantaora Mayte Martín amb l'Orquestra de Cadaqués a l'assaig d'ahir a Barcelona

“Amb aquest Falla s’han fet moltes vulgaritats”

Mayte Martín canta ‘El amor brujo’ amb l’Orquestra de Cadaqués

ESTEBAN LINÉS
Barcelona

Per celebrar els trenta anys de l’Orquestra de Cadaqués, la formació orquestral ofereix dues vetllades excepcionals amb la participació de la cantant Mayte Martín, que interpretarà *El amor brujo*, de Manuel de Falla –“S’han fet moltes vulgaritats amb aquest *Amor*”, diu–, sota la direcció de Joan Enric Lluna.

Els concerts –amb un programa que es completa amb *Vistes al mar*, d’Eduard Toldrà, i la *Sinfonia núm. 40 en sol menor*, K.550 de W.A. Mozart, que l’orquestra ja va interpretar en la seva primera actuació, fa 30 anys a Cadaqués– tindran lloc avui a la platja de Sa Conca de la localitat empordanesa, i demà al Palau de la Música (21 h), dins el cicle BCN Clàssics.

Amb aquests concerts es tanca un cercle?

Doncs sí, perquè un dels primers *Amor brujo* que vaig cantar a la meua vida va ser amb l’Orquestra de Cadaqués, crec que fa 22 anys, allà mateix. Em van buscar i amb el temps veus que ha estat una de

les orquestres amb qui he tingut més complicitat, i són una gent molt professional.

Què recorda d’aquell concert?

És difícil, en 22 anys has viscut moltes coses, has tocat amb molta gent, llocs diferents... Però la sensació es queda amb tu, i la veritat és que va ser bonic treballar amb ells.

Com ha estat el retrobament ara amb l’Orquestra?

El primer assaig serà aquesta tarda [ahir per al lector]; el que passa és que realment és molt fàcil quan l’orquestra funciona, ja que no cal fer-hi res més que respectar l’obra com està escrita i sentir-la quan l’estàs cantant. Tot i que encara no hagi passat, ja et puc anticipar com serà *El amor brujo* amb ells després de 22 anys. Perquè indubtablement durant aquest període de temps en mi hi ha hagut una maduresa, un canvi de registre, expresso les coses d’una altra manera. I l’instrument també és canviant, vull dir, la veu també canvia i la manera d’expressar i d’abordar les peces. I això ja ho sé abans de posar-m’hi, abans de cap assaig. Saps que serà diferent a aquella primera vegada.

I de l’orquestra?

Encara que no l’hagi seguida de

prop, quan una orquestra té un nivell, hi ha un criteri musical i està dirigida d’una manera determinada, no t’has de preocupar de res.

Li agradava més com sonava la seva veu llavors que ara?

Aquesta pregunta me la faig cada dia, quan em poso a cantar o escolto alguna cosa meua antiga. Soc conscient que m’ha canviat molt el timbre, el color de la veu, però

ANIVERSARI

L’Orquestra de Cadaqués celebra 30 anys amb concerts a Cadaqués i Barcelona

APORTACIÓ

“El que jo aportó a l’Amor és conservar la veu flamenca i la partitura de Falla”

també et dic que plantejar-me si la Mayte Martín de fa vint anys m’agrada més que la d’ara seria el mateix que si tu et plantejessis si t’agradaves més quan tenies vint anys menys que ara. No s’ha de fer aquest plantejament, perquè la re-

alitat és que es guanyen coses i se'n perden d'altres. En la majoria dels casos ens fem persones més sàvies, més profundes, més reflexives, però també se'ns atrotina més la pell, se'ns afliuixen els músculs. És natural.

Atès que *El amor brujo* és una peça flamenca, li és més beneficiosa per a la seva veu actual?

Chavela Vargas sempre va ser una deessa, però quan l'escolto sempre m'agrada més a les seves obres més recents que quan era jove. Quan era més gran tenia tota la càrrega de la vida i dels anys, i això per mi la feia més atractiva. Tot i que també és veritat que potser això és més fàcil d'acceptar en els altres que en una mateixa. Cal aprendre a estimar-se en totes les etapes de la vida.

Aquest encàrrec d'aniversari la fa tornar al flamenc, un gènere que ha evitat al seu àlbum anterior, *Tempo rubato*.

Hi estic acostumada, perquè a dins meu conviuen moltes vies d'expressió. Sempre he estat flamenca, bolerista, cantautora; sempre he sentit *El amor brujo* com una cosa completament natural i totes les coses que he fet, faig i faré són naturals en mi. No hi ha res que es baralli amb la resta, i en aquest cas en concret em produeix un plaer infinit perquè és una obra bellíssima. No saps el que és estar ficada dins com un element més d'una orquestra d'aquesta envergadura, i sentir-hi tots els elements...

Tant llavors com ara la seva interpretació de l'obra de Falla no està gens dramatitzada.

Gens, efectivament. Jo em deslligo de la part dramàtica, perquè dins meu no hi ha aquest registre ni m'interessa. Em sembla que *El amor brujo* s'ha fet sempre de dues maneres: per cantants líriques que estudien l'obra i la canten com és i

com Falla la va escriure i va voler que fos, i per les cantaores flamenques que hi posen la passió, molt dit entre cometes segons la meua opinió, i que l'han portada a l'altre extrem, sense que ningú es preocupés gaire per respectar el dibuix melòdic, els temps, les notes... Jo soc al mig: apporto la veu flamenca, que és el que originalment ha de ser, però respectant la partitura com ho faria una cantant lírica.

Però no li han demanat mai...

Sí, per descomptat –i perdona que t'interrompi–, que dramatitzi, oi? Sempre m'hi he negat, perquè les coses per a les quals no he nascut procuro no fer-les. No faig una interpretació, la part dramàtica de la peça és una part amb què no m'identifico. La part recitada de la peça no la faig i no passa res.

Llavors, què aporta a aquest *Amor fallece*?

Conservar la veu flamenca i, alhora, conservar la partitura.

Per què la considera una obra única?

És una obra magna de la música espanyola, de la música clàssica en general. D'altra banda, et diria que d'aquesta obra se n'han fet moltes vulgaritats. La línia de l'elegància és molt fàcil traspasar-la.

Vostè s'ubica en aquesta línia d'elegància interpretativa en aquesta peça?

No soc jo qui ho ha de dir, però de sobrietat, sí. Lliuro el meu sentiment, les meves entranyes, i m'hi fico. Però el més important és respectar com està creada. I la cantaoira el que ha de fer és cantar el que està escrit.●

«El amor brujo» de Falla reviu amb l'Orquestra de Cadaqués i Mayte Martín

► La formació, que celebra trenta anys, i la *cantaora* l'interpretaran a Cadaqués i Barcelona els dies 15 i 16

REDACCIÓ CADAQUÉS

■ L'Orquestra de Cadaqués i la *cantaora* Mayte Martín fusionaran el seu art per reviuire la mítica composició de Manuel de Falla, *El amor brujo*. Amb aquesta interpretació, es clourà aquest dimecres a les deu del vespre, a Sa Conca, el Festival Internacional de Música de Cadaqués. L'endemà, a les nou del vespre, el concert es repetirà al Palau de la Música Catalana, a Barcelona, dins el cicle BCN Clàssics.

Aquest concert, que es preveu que serà un gran colofó per al Festival cadaquesenc i estarà dirigit per Joan Enric Lluna, coincideix amb el trentè aniversari de la formació orquestral, una de les més internacionals que existeix a Catalunya. Justament, l'orquestra va fer el seu primer concert en aquest poble dins el marc del Festival i,

des d'aleshores, ha ofert actuacions arreu del món desgranant un repertori ampli però amb especial èmfasi en els compositors contemporanis. A banda de la interpretació d'*El amor brujo*, l'actuació es completarà amb l'obra *Vistes al mar*, d'Eduard Toldrà, i amb la *Simfonia núm. 40 en sol menor*, K.550, de Mozart, justament una obra que l'Orquestra de Cadaqués va interpretar en la seva primera actuació a Cadaqués.

Jarabe de Palo, a Sa Conca

El Festival, però, encara es reserva una altra nit apoteòsica. Serà, justament aquest dimarts, a Sa Conca, a les deu del vespre, i de la mà d'un dels grups catalans més punyents, Jarabe de Palo. Serà un concert especial on Pau Donés celebrarà els seus 50 anys i dues dècades de l'edició d'un dels seus àlbums més emblemàtics, *La Flaca*. La posada en escena de *50 palos* serà un escenari net, presidit per un piano de cua a un costat i un set de percussió i el cantant en un altre. Al fons, es projectaran mini pel·lícules per cada cançó.

L'Orquestra de Cadaqués torna als orígens per celebrar els 30 anys

La formació fa dos concerts, un al Festival de Cadaqués i l'altre al Palau de la Música, que inclouen 'El amor brujo', de Manuel de Falla, interpretat per la 'cantaora' Mayte Martín, i obres de Mozart i Toldrà

TEXT
SÍLVIA MARIMON

"Col·laborar amb l'Orquestra de Cadaqués sempre m'ha fet molt feliç. Tenen un punt de perill incontrolat, de foc incontrolat, molt llatí, que és precisament el que m'agrada d'ells", va dir el 2016 el desaparegut director d'orquestra britànic Neville Marriner en la seva última gira amb l'orquestra del petit poble empordanès. Un foc que es va encendre l'estiu del 1988, quan un grup de joves músics, molts provinents de la Joven Orquesta Nacional, va decidir fundar una nova formació: "Voliem fer un projecte junts per no separar-nos, amb gent molt jove provinent d'arreu del món. A més, l'orquestra donava una nova dimensió al Festival de Música de Cadaqués", explica el clarinetista i un dels fundadors de l'orquestra, Joan Enric Lluna, que actualment la dirigeix. "Hi havia molta il·lusió i molta energia, i continua amb el mateix esperit", destaca Lluna. Demà i dimecres dirigirà l'orquestra en la celebració del seu 30è aniversari, i ho farà amb un programa idèntic al del seu primer dia: *El amor brujo*, de Manuel de Falla; *Vistes al mar*, del compositor català Eduard Toldrà, i *Simfonia núm. 40 en sol menor*, K.550, de W.A. Mozart. El 15 d'agost l'escenari serà la platja de Sa Conca, dins el Festival Internacional de Cadaqués, i el 16 d'agost el concert es farà al Palau de la Música Catalana, dins el cicle BCN Clàssics.

La cantaora Mayte Martín serà l'encarregada de posar la veu a una de les grans obres de Manuel de Falla. Martín ja va interpretar *El amor brujo* amb l'Orquestra de Cadaqués quan tenia 30 anys: "Ha canviat el color de la meua veu, l'expressió; la manera d'abordar-lo serà diferent", assegura la cantaora més de vint anys després d'aquella actuació. Ha cantat aquesta peça una vintena de vegades amb directors d'arreu del món

Actuació al Palau dins el cicle BCN Clàssics sota la direcció de Jaime Martín. LORENZO DI NOZZI

i recorda especialment la interpretació que va fer amb el director Rafael Frühbeck de Burgos. Per a la cantaora, la música del compositor andalús canvia molt depenent de si la interpreta una cantant lírica o una cantaora flamenca: "Està pensada per a una cantaora flamenca, és com llueix, és més natural -explica-. Respecto molt la partitura, m'allunyo de la part teatral i m'aproximo a la música d'una manera poc habitual. Canto el que està escrit, perquè si hi intervens massa la composició es desvirtua". Martín assegura que

té molta complicitat amb l'Orquestra de Cadaqués. "Sona amb una rotunditat i una sensibilitat poc comunes", afirma.

Escenaris d'arreu del món

L'Orquestra de Cadaqués té una llarga trajectòria: ha tocat a Europa, sobretot a Alemanya, i ha fet gires pel Sud-est Asiàtic, els Estats Units, el Japó... "Hem tingut èpoques més bones i èpoques més difícils, perquè és una iniciativa privada i mantenir una orquestra a Espanya no és fàcil, ara però estem en un moment dolç", assegura Lluna. La formació combina el

repertori clàssic amb el contemporani i cada any encarreguen una nova peça a un compositor. "En gairebé tots els programes hi ha una peça nova d'un compositor català o castellà", diu Lluna. El director està especialment orgullós del Concurs Internacional de Direcció de l'Orquestra, que organitzen des del 1992. Des que l'orquestra es va fundar, el 1988, amb Edmon Colomer, la formació ha treballat amb directors com Neville Marriner, Gennady Rozhdestvensky, Philippe Entremont, Christian Zacharias, Jaime Martín o Gianandrea Noseda. ♦

13 Agosto, 2018

'Historia Musical del Palau 1908-2018' divulga la memoria artística de la institución fundada por Lluís Millet

Más de un siglo haciendo sonar las músicas

BLANCA CIA, **Barcelona**
"El jazz es un arte infantil y primitivo bien digno de los hombres sencillos que lo practican. Unos hombres que en el escenario se mueven como si fueran víctimas de un ataque epiléptico", escribía Frederic Lliurat en la *Revista Musical Catalana* sobre un concierto de jazz del 31 de enero de 1936 en el Palau de la Música del —¡nada más ni nada menos!— saxofonista Benny Carter y el Quinteto del Hot Club de Francia con Django Reinhardt y Stéphane Grappelli. El jazz tardó 30 años en volver al Palau —con la firme oposición del Orfeo Català— de la mano del empresario Joan Roselló que el 25 de enero de 1966 organizó un concierto con Ella Fitzgerald y Duke Ellington. El éxito fue rotundo, tanto que el entonces propietario del Jamboree fundó el Festival Internacional de Jazz de Barcelona. Desde entonces, el Palau se suma a la cita anual, explica Joan Anton Cararach —director de ese evento— en *Historia Musical del Palau, 1908-2018*. Un libro editado por Huygens Editorial y el Palau con motivo del 110 aniversario de la fundación de la sala de conciertos. Aunque nació como casa del Orfeo Català en 1891 de la mano de Lluís Millet y Amadeu Vives, a lo largo de los años se ha convertido en un centro cultural de las músicas. El volumen cuenta con las aportaciones de 27 expertos, 200 fotografías y un autor principal, el periodista musical Pere Andreu Jaríod.

Sitúa fechas determinantes como algunos estrenos absolutos, entre ellos el de la inauguración de la sala el 9 de febrero de 1908 con la Filarmonía de Berlín, dirigida por Richard Strauss. Las primeras décadas del Palau concentraron conciertos y hechos notorios, como la primera audición en España de la *Missa en si menor* de Johann Sebastian Bach, con el Orfeo Català. También relata la importancia de Pau Casals, no solo como músico, sino como director de la Orquesta que llevó su nombre y que fue la primera formación musical que tuvo al Palau

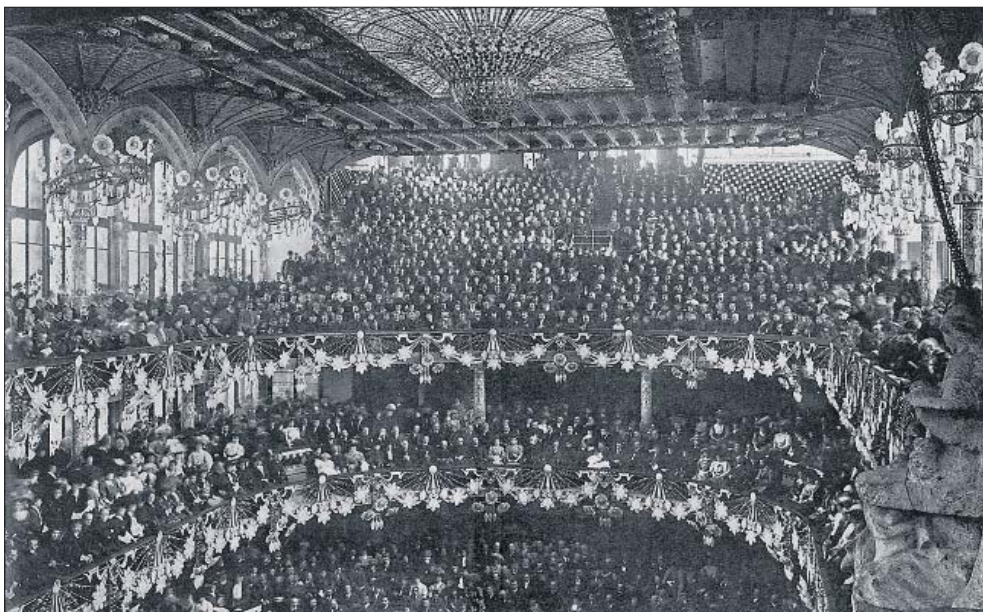

Imagen de la inauguración de la sala del Palau de la Música el 9 de febrero de 1908. / FREDERIC BALLELL.

Ni rastro del 'caso Palau'

Quien busque en las páginas del libro alguna referencia al caso Palau, el expolio a manos de Félix Millet y Jordi Montull, no la encontrará. Solo se habla de "una situación difícil" al abordar la etapa a partir de 2009, cuando estalló el fiasco. "El libro se ciñe a la historia musical y el proceso judicial y todo lo que conllevó es otra historia. Tal vez sería interesante hacer otro libro sobre el Palau en su contexto político, como el periodo de la República, la guerra y el más actual. Pero eso es otro proyecto", argumenta el director del Palau, Joan Oller.

como sede no oficial desde 1920 hasta julio de 1937. El músico del Vendrell fue, además, el que promovió conciertos que contaron con la presencia de Maurice Ravel en 1924 o de Igor Stravinski en 1933. Fiel a su espíritu social y democrático, Casals puso en marcha en 1925 la Asociación Obrera de Conciertos que organizaba conciertos con el maestro dirigiendo a su propia orquesta en sesiones gratuitas y matinales. Los años 20 fueron una época dorada de la historia del Palau y de los coros del Orfeo que en 1927 estrenaron en España la primera interpretación de *La Missa Solemnis* de Beethoven. Años también complicados: bajo la dictadura de Primo de Rivera el Palau se cerró entre junio y octubre de 1925. El peso del Orfeo y su influencia decayó en los años de la República. "Luego

Daniel Barenboim debutó como pianista en enero de 1962

El Palau fue la sede no oficial de la orquesta que fundó y dirigió Pau Casals

llegó la época más oscura y desde el estallido de la guerra civil y hasta 1945 el Orfeo no pudo actuar en público porque fue prohibido", subraya Andreu Jaríod. Mutó a Palacio de la Música con el franquismo cuando se programaron "Conciertos de educación y descanso" con intérpretes, coros y grupos de cámara catalanes, como Eduard Toldrà,

Ricard Viñes, Alicia de Larrocha —que debutó a los siete años— o Maria Canals. Años en los que las únicas formaciones sinfónicas extranjeras que pisaron la sala moderna fueron las alemanas —como la Filarmonía de Berlín, la de Múnich y Viena con grandes esvásticas en el escenario— para evidenciar el entendimiento con Franco.

1944 fue importante en la historia del Palau por el nacimiento de la Orquesta Municipal de Barcelona, que fue dirigida hasta 1961 por Toldrà. "El Palau fue la casa principal de la música de Barcelona durante décadas y se nota en el progresivo incremento de registros, géneros y de programadores", destaca el autor. Hasta la inauguración del Auditori, en 1999, fue la sede de la Orquesta de Barcelona (OCB). Los sesenta fue una década de apertura y, además del jazz, la sala se convirtió en escenario de la Nova Cançó. A partir de entonces, la expresión "hacer un Palau" empezó a ser sinónimo de un gran concierto y la utilizaron figuras de la *cançó*, desde Serrat, Raimon, Lluís Llach o Maria del Mar Bonet hasta las actuales.

La lista de solistas, orquestas, directores y primerísimas figuras de la lírica que han pasado por el Palau desde la década de los ochenta es interminable. Algunos han tejido una especial relación como Daniel Barenboim que debutó de forma accidental como pianista en enero de 1962 al sustituir a Alexis Weissenberg que no pudo llegar a Barcelona por las nevadas. Aquel jovencísimo Barenboim, de 20 años, cautivó al público barcelonés que sigue entregado a él con o sin batuta.

Kool & The Gang y Sílvia Pérez Cruz, en el Mil·leni

Sílvia Pérez Cruz con Marco Mezquida y Kool & The Gang actuarán en el Festival Mil·lenni, según avanzó ayer Concert Studio, que este año celebra el vigésimo aniversario del evento con una programación que incluye nombres como José González, Carlos Núñez, SAU30, Maika Makovski,

Martha Reeves y UB40. Kool & The Gang actuará el 19 de noviembre en el Gran Teatro del Liceo, donde ofrecerán su funky comercial y algunos de sus grandes éxitos, como «Celebration», «Get Down On It», «Jungle Boogie», «Joanna» o «Take My Heart».

Por su parte, la artista ampurdanesa Sílvia Pérez Cruz y el pianista menorquín Marco Mezquida estarán el 11 de diciembre en el Palau de la Música Catalana. Los dos intérpretes alterarán temas propios y versiones.

Sílvia Pérez Cruz, durante una actuación

MIQUEL GONZÁLEZ

La parella de músics en un instant de penombra intimista

Peralada s'entusiasma en l'estrena absoluta del duo format per Sílvia Pérez Cruz i Marco Mezquida

L'emoció de la Sílvia i la llibertat d'en Marco

ESCENARIOS

Esteban Linés
 Peralada

Si fins fa un parell de setmanes no sabien gaire bé què i com ho farien, la veritat és que Sílvia Pérez Cruz i Marco Mezquida han demostrat que són brillantment veloços, perquè el que van fer ahir a la nit a l'escenari del castell de Peralada va ser una bonica i sentida mostra de creativitat.

En un dels plats destacats del cartell del Festival del Castell de Peralada d'aquest any, l'artista empordanesa i el pianista menorquí van materialitzar finalment un desig covat fa temps. I ahir a la nit, després d'una jornada molt molla, davant un públic

que havia exhaurit feia dies les 2.000 localitats de l'aforament, van deixar que durant dues hores la llibertat, la potència i l'emoció campessin al seu aire en forma de cançons de tota autoria i condició.

Com ja van dir quan van presentar el projecte fa unes setmanes al Palau de la Música –davant la significativa presència de Mariona Carulla i Joan Oller–, el guió de l'estrena absoluta en di-

recte d'aquesta col·laboració estava en l'aire. El que no ho estava i no ho va estar ahir a la nit va ser l'ús d'aquestes cançons –en el fons, tant hi feia quines– com un vehicle per augmentar la llibertat i la potència generada per la trobada de tots dos.

Van optar per un variat repertori, estilísticament variat a la teoria, tot i que quan eren a l'escenari solien aparèixer amb diferent textura de l'original. Sílvia Pérez Cruz, armada amb la seva veu i presència escènica (formidablement coneguda i dosificada), i el teclista i compositor insular, amb piano de cua i piano de paret amb sordina incorporada: la nit va arrencar a les deu amb la gloriosa *My funny Valentine*, un mal·leable clàssic de Rodgers i Hart que en mans del duo protagonista va adquirir

La parella va oferir durant dues hores un repertori heterogeni de música, cançó i poesia

PERE DURAN / NORD MEDIA

una innovadora dimensió, ja que ella tan sols va taral·lejar la melodia asseguda a terra i recolzada a la paret. Tot seguit, formalisme i austeritat escènics, vestida ella amb un llarg vestit blanc.

El que va venir després d'aquest clàssic rellegit va ser una mostra musical reconfortant de reconstrucció, improvisació i creació artístiques. Un mostrari il·lustratiu de l'heterogeneïtat de tots dos i d'una àmplia estilística. Perquè després de la *Valentine* inicial (que tancaria el setlist oficial al cap d'un parell d'hores) va seguir *l'Estrela*, *Estrela*, una bonica peça del brasiler Vítor Ramil, convertida en una petita joia de la cançó brasilera des que es va publicar el 1980. Després hi va haver un paquet de pes dramàtic amb un intens *Ploro del Terra baixa* de Guimerà musicat per ella i interpretat per Mezquida directament sobre les cordes pianístiques, o la preciosa *Plumita* del dramaturg uruguaià Mauricio Rosencof.

Tot seguit, i amb un convincent domini del temps i l'explicació, aquesta parella d'il·lustres i polivalents alquimistes artístics (ella continua amb el seu

passional *Grito pelo* amb Rocío Molina o amb la seva gira *Vestida de nit* amb quartet de corda, i ell va en actitud solitària, amb el seu trio recordant Ravel, amb Chicuelo) es van introduir en aromes brasileres gràcies a *Asa branca*, un clàssic *choro* firmat per Luiz Gonzaga el 47, o l'emocionant *Menina, amanhã de manhã*, de Tom Zé. Després, potser un dels capítols més intensos amb les dues incursions en el *Cyrano* de Rostand, que van destil·lar art pianístic (sobretot a *Estimar*) o una abrasiva entrega vocal a *Ensumo l'abril*.

A partir d'aquí, un amazònic bloc sobre cançó llatina d'un ampli registre genèric, des de *l'Oración del remanso* de l'argentí Jorge Fandermole fins a més clàssics com la bellíssima *Niño mudo* lorquiana amb acords qui-lapayunesco o la chacarera *La llorona*, que, en la seva veu i la seva rítmica, de chacarera no n'hi va quedar gaire. I després encara els quedava un poema de Sylvia Plath musicat per ella o el *Lonely woman*, d'Ornette Coleman. Finalment, en la tanda de bisos es preveien *Vestida de nit* i una versió inèdita d'*El pequeño vals vienés* amb el piano sol.●

//// MÚSICA | Concerts als jardins de la Vil·la Casals //////////////////////////////////////

El grup de saxos Kebyart Ensemble, encarregat de posar música als jardins

//REFERÈNCIA El cicle comptarà demà al vespre amb un grup guardonat amb diversos premis de prestigi

KEBYART ENSEMBLE
Jardins de la Vil·la Casals
del Vendrell
Dissabte 11, 19.30 h

3d8
El Vendrell

Després de l'èxit del primer concert del cicle "Música als Jardins", aquest dissabte con-

tinuen els concerts als jardins de la Vil·la Casals amb el quartet de saxos Kebyart Ensemble com a protagonistes, per segon any consecutiu.

Kebyart Ensemble ha ofert concerts per tota la Península i també a l'estranger, en països com Alemanya, Rússia, Holanda i Luxemburg. Han estat programats a les temporades del Palau de la Música Catalana, l'Auditori de Barcelona, Fundación Juan March... A més, han gravat el seu primer

treball discogràfic, *Accents*, per Columna Música, lloat per la crítica especialitzada. Des de l'any 2018 són un dels grups de l'ECMA (European Chamber Music Academy), on tindran l'oportunitat de treballar amb alguns dels més prestigiosos músics de cambra d'Europa i oferir concerts per diferents capitals europees. El concert tindrà lloc aquest demà, a les 19.30 h als jardins del Museu Pau Casals, i l'entrada és lliure i gratuïta.

ÀNIMES BESSONES A PERALADA

Pérez Cruz i Mezquida, 'jam' d'alt voltatge

Cantant i pianista actuen junts per primer cop disposats a improvisar

MARTA CERVERA
BARCELONA

Tots dos han estat a Peralada abans i tenen una sòlida trajectòria, però mai han actuat junts. Avui ho fan a Peralada i la trobada promet. Silvia Pérez Cruz i Marco Mezquida són artistes complets, versàtils, inquilts. Tenen un bagatge extraordinari i són grans improvisadors. Prefereixen no avançar gaire del repertori ja que volen disfrutar de llibertat total per poder sorprendre el públic i a ells mateixos. «Serà com quan te'n vas al llit per primera vegada amb algú», explica la cantant de Palafrugell.

Jazz, flamenc, cançó tradicional, bossa nova i creacions pròpies conformen l'amplíssim repertori que inspirarà la cita. «Em moro de ganes de fer alguna cosa junts perquè podem fer un vestit diferent per a cada cançó i el natural és que cada cosa que interpretem soni diferent», diu Mezquida. El pianista menorquí i Pérez Cruz, una musa que ja apreciava quan la va veure per primera vegada

a l'Esmuc (Escola Superior de Música de Catalunya), són ànimes bessones. Tots dos conceben la música igual, com un espai per a la trobada i el descobriment. «La música permetrà mostrar les nostres passions i les nostres ganes d'escoltar-nos. Tots dos sentim un gran respecte per l'altre. Podiem haver anat a Peralada amb una formació més gran però hem volgut fer-ho només a piano i veu», destaca Mezquida.

COM UN DIÀLEG // El que m'agrada d'aquesta actuació –prosegueix– és que no hi ha cap altre concepte més enllà d'aquesta conversa que establirem. No parlarem de; simplement, parlarem. Tenim la intenció d'escoltar-nos i dialogar. I en defensa d'aquesta senzillesa i autenticitat que busquen, afegeix: «De vegades hi ha un missatge molt treballat i és buit. En aquest cas fem una cosa a partir del que sap cada ú, ens atrevirem a fer música junts».

A Mezquida, de Pérez Cruz li inspira «el seu silenci, la seva manera d'escoltar», i a ella li agrada com els

Silvia Pérez Cruz i Marco Mezquida, al Palau de la Música, el 27 de juliol.

Comparteixen infinitat d'amics músics i sorprenen que mai fins avui s'hagin creuat les seves carreres

dos connecten «en essència». «És una persona molt agraïda, valenta; és vell i alhora un nen –afegeix la cantant–. Té tota una barreja de coses que transpiren a través de la seva música. T'ofereix moltes possibilitats perquè té un imaginari molt ric». Tots dos han conegut i col·laborat amb músics de primera però saben que la màgia no sempre es produeix entre dos artistes. Tot i que han assajat, no ho han volgut fer massa. La seva idea és sortir a l'escenari deixant espai a la improvisació.

Tenen infinitat d'amics comuns músics. Sorprenen que mai fins ara haguessin creuat les carreres, ja que l'enamorament sobtat va sorgir fa anys. «Jo vaig descobrir la Silvia el meu primer any a l'Esmuc, quan vaig assistir al concert de final de carrera on ella actuava». La cantant,

que estava embarassada de la seva filla, sabia d'ell a través d'amics.

AGENDES PLENES // És una sort que hagin trobat un buit entre els seus múltiples compromisos per deixar-se portar per aquesta carta blanca que els ofereix Peralada. Ell i ella, tan prolífics, estan embarcats en projectes molt diferents. Mezquida viatja internacionalment amb l'espectacle desenvolupat al costat del *tocaor* Chicuelo. «És un camí que no s'estila, una barreja de flamenc, jazz i improvisació», diu el pianista, que espera llançar aviat un segon disc amb Chicuelo. I també hi ha la seva activitat amb el trio que forma amb Aleix Tobias i Martí Meléndez per a *El somni de Ravel*, un tribut a la música del compositor francès, arreglada per ell per a cello

DANNY CAMINAL

i bateria. «És una formació peculiar que beu tant de la música clàssica contemporània com de les músiques del món». I això a part dels seus concerts de piano sol i la seva activitat amb els seus altres dos tríos.

Pérez Cruz es va llançar amb la *bailaora* d'avantguarda Rocío Molina a l'arena de la dansa amb *Grito Pelao*, una agosarada proposta sobre la maternitat que va sorprendre en el Grec. A la tardor l'espera l'estrena de la pel·lícula *La noche de 12 años*, d'Álvaro Brechner. A més, explica, li han demanat fer la banda sonora per a una pel·lícula d'animació per a adults. «Després de disfrutar del repte de tocar amb Marco, necessito calma i repòs per avaluar-ho tot i veure cap on vull anar», comenta. ≡

PATRIMONI P.12-13

La Rajoleta, de gran
fàbrica a històric
museu de ceràmica

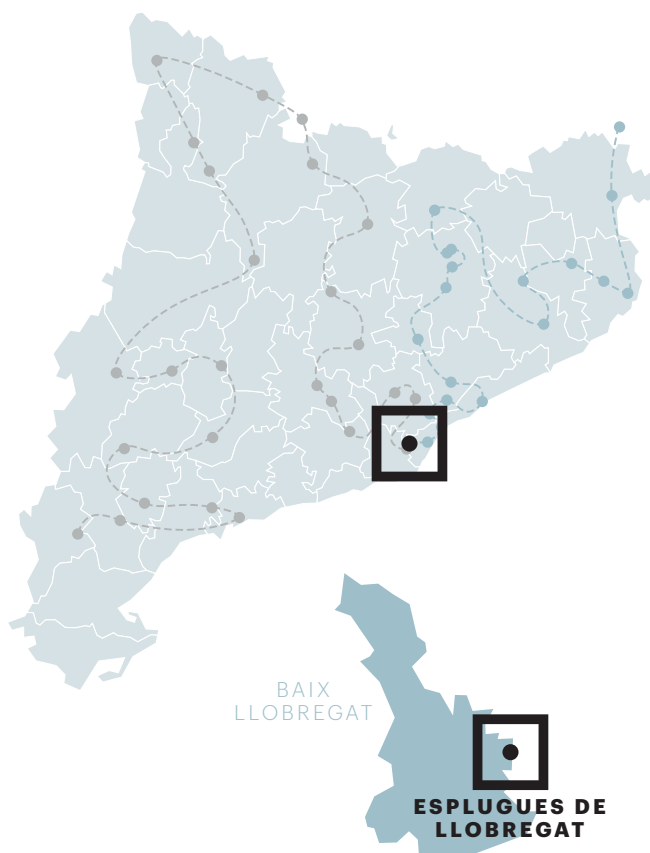
22

Museu de
Ceràmica
La Rajoleta

Aquest estiu,
dues entrades
pel preu d'una

Dos forns d'ampolla on congeniaven fang i foc

Aquest recinte construït l'any 1858
va ser un dels millors exponents de la
producció ceramista industrial catalana

Generalitat de Catalunya
Agència Catalana
del Patrimoni Cultural

TEXT
DANIEL ROMANI

La mare va estudiar ceràmica a l'Escola Massana. I el pare, piano. A casa hi havia interès per les activitats artístiques. De tots els germans, una de les que han conreat més l'art és la gran, la Mons. Quan li dic si vol venir al Museu de Ceràmica La Rajoleta, d'Esplugues de Llobregat, em respon que "el tenia pendent de visitar" i s'hi apunta sense pensar-s'ho dos cops. La ceràmica és una de les seves passions.

"Per fer ceràmica cal molta paciència –em diu la meva germana, de camí cap a Esplugues–. Coure les peces és una de les fases més importants i més incertes de tot el procés. En la cocció hi intervenen molts factors: les oscil·lacions de temperatura, el gruix de l'esmalt, la quantitat de peces dins del forn, les característiques dels materials, les reaccions químiques vulnerables... –remarca–. Has d'estar preparat perquè, després de la feinada, les peces et surtin un pitafi, o potser millor del que esperaves", afegeix. "El nom popular de La Rajoleta ve donat perquè la fàbrica –ara museu–, cap a l'any 1918, va començar a fabricar rajoles petites de gres", ens diu la Sílvia Ràmia a l'entrada d'aquest centre que forma part del sistema del mNACTEC (Museu Nacional de la Ciència i la Tècnica de Catalunya). La Sílvia Ràmia té una relació especial amb La Rajoleta: el seu pare, Vicenç Ràmia, n'era l'encarregat. "El pare era el responsable d'encendre el forn, de fer les barreges dels colors, de coure les rajoles... –ens explica–. Casa meua donava a la fàbrica, i tot el seu espai era per a mi una mena de pati; m'hi deixaven jugar sobretot quan no s'hi treballava. Hi havia una bassa que feien servir per netejar les peces, i a l'estiu la netejaven i hi posaven aigua neta perquè jo m'hi pogués banyar", recorda.

L'operació de coure les peces als forns era una de les fases més importants del procés

Can Tinturé i la rajola de mostra

Les rajoles de mostra són peces de ceràmica de producció abundant amb una temàtica generalment geomètrica per tal de reproduir un dibuix infinitament. Poden ser de motiu tancat (dibuix independent) i de motiu obert (necessiten més rajoles per configurar el dibuix complet). La rajola de mostra és l'element principal de Can Tinturé, un edifici de finals del segle XIX situat molt a prop de La Rajoleta. Salvador Miquel (1900-1983) va ser pioner en la «recol·lecció» de la rajola de mostra, procedent, en els seus inicis, dels enderrocs de les cases i pisos de la seva Barceloneta, especialment, durant la reconstrucció de la postguerra. Part de la seva col·lecció s'exposa a Can Tinturé. Les peces de ceràmica hi són exposades com obres d'art. D'altra banda, fins al 22 de setembre es pot visitar a Can Tinturé l'exposició «El modernisme i les flors. De la natura a l'arquitectura».

... i demà, el Museu AGBAR de les Aigües, a Cornellà de Llobregat.

La Rajoleta es troba al nucli històric d'Esplugues, en un lloc on hi havia bona argila, esclar. Als anys 80 l'Ajuntament d'Esplugues va adquirir la fàbrica i es va arribar a plantejar la possibilitat de traslladar-hi una part de les oficines municipals. Sort que no va prosperar!

Una de les singularitats i atractius de La Rajoleta és que amb poc espai conté una gran varietat de tipologies de forns industrials. Els elements estrella són els dos forns d'ampolla –tenen forma d'ampolla, esclar–. Construïts a principis del segle XX, són d'obra vista amb maons refractaris. Aquests forns, de grans dimensions, tenen unes anelles i tires de ferro que els protegeixen dels moviments de dilatació quan estan en funcionament. “En aquests dos forns s'hi coïen el gres i la porcellana, a altes temperatures, fins a 1.200 graus”, ens explica la Roser Vilardell, directora del Servei de Patrimoni Cultural i dels Museus d'Esplugues de Llobregat, que ens acompanya en la visita. “Funcionaven amb car-

bó, i més tard amb fuel”, ens diu la Roser quan som dins d'un forn d'ampolla.

Una història d'alts i baixos

“Quan es va crear aquesta fàbrica de ceràmica?”, pregunta la meua germana Mons a la Roser. “L'any 1858 dos francesos, Màrius Jourdan Bourrell i Joan Terrada, s'ajunten per produir-hi ceràmica. Per això, inicialment, era coneguda com *la fàbrica dels francesos*. La fàbrica va passar per diferents etapes –tancaments inclosos– fins que l'any 1874 Jaume Pujol i Bausis i Miquel Carbonell se'n van fer càrrec. De seguida Jaume Pujol va comprar al seu soci l'altra meitat. Amb l'arribada dels Pujol s'inicia una etapa d'estabilitat i qualitat, que va culminar a finals del segle XIX, sota la direcció del seu fill Pau Pujol”. La Rajoleta proporcionà un munt de peces de ceràmica a edificis modernistes, i no pas menors: el Park Güell, de Gaudí; la Casa Amatller, la Casa Coll i Regàs, el Palau Macaya i la Casa de les Punxes, de Puig i Cadafalch;

l'Hospital de Sant Pau, la Casa Lleó Morera i el Palau de la Música, de Lluís Domènech i Montaner... En el seu període de més esplendor, la ceràmica de La Rajoleta va arribar a exportar-se a nombrosos indrets d'Europa i de Llatinoamèrica.

Continuem la visita i ens aturem davant d'un altre forn emblemàtic: el de reflex metàl·lic. Al seu costat hi ha una rèplica d'un forn nou en el qual de tant en tant s'hi fa una fornada especial, amb la col·laboració de l'Escola Municipal i l'Associació de Ceramistes de Catalunya, seguint el seu procediment tradicional. “¿Sabies que hi posem romani? És un dels secrets de la seva bona combustió”, ens diu la Roser Vilardell. La desconexia, aquesta utilitat del romani.

Entrem en un edifici de nova construcció que acull una petita exposició sobre la història i la producció de la fàbrica. Dins l'exposició hi ha més forns: sis forns de tipus àrab, dos d'ells soterrats, a uns 9 metres de profunditat (ai-

xí la temperatura s'escapava menys). “En les cambres de cocció d'aquests dos forns es va produir gran part de la ceràmica modernista”, diu la Roser quan som davant d'uns d'ells, després d'haver baixat per unes escales.

“El trencadís modernista va ser una bona sortida per a les peces que es malmetien”, sosté la Roser, amb un somriure. I afegeix: “Aquí hi havia fins i tot rajoles de sisena, que no volia dir que passessin pel forn sis cops: les peces s'ordenaven per la seva qualitat: primera, segona, tercera... i sisena!”

“Quina feinada col·locar les rajoles en aquests forns!”, diu en veu alta. “Una cuita completa durava fins a dues setmanes de feina –ens informa la Roser–. L'operació de coure les peces era una de les fases més importants i a la vegada més incertes de tot el procés”. El mateix comentari –clavat– que ha dit la meua germana quan veníem. Tots dos riem mirant-nos. ♦

La segona temporada de «Com si fos ahir» tornarà el 3 de setembre amb nous actors

► La sèrie va acabar la temporada el passat diumenge, amb una gala especial i gairebé 300.000 espectadors

DdG GIRONA

■ Al cap de 210 episodis, el passat diumenge TV3 va emetre l'últim capítol de la primera temporada de *Com si fos ahir*, que van veure 290.000 persones i va tenir una quota del 15,1%. La sèrie va delectar l'audiència amb un casament molt sonat, que semblava que no arribaria mai.

Pel que fa a l'argument, en l'últim episodi es van resoldre moltes incògnites, però l'espectador tam-

bé s'ha pogut fer a la idea del que arribarà la segona temporada, que començarà el 3 de setembre.

Una segona temporada que incorporarà nous actors i actrius com la Carme Conesa, en Pau Durà, la Míriam Iscla, en Roger Coma i en Bernat Quintana. Tots ells es posaran a la pell d'uns personatges que, tot i que de moment són uns desconeguts, ben aviat es faran gairebé com de la família.

El passat diumenge, l'especial de cloenda va incloure una emissió prèvia que connectava amb la gala que es va fer al Palau de la Música Catalana, i el *making of posterior*, que també van liderar la franja. Durant la temporada, *Com si fos ahir* ha tingut un 16% de *share*.

3 Agosto, 2018

Tribuna

Agustí Colomines i Companys. Professor d'història contemporània a la UB

La corrupció mata

La corrupció ha matat l'espai convergent. No pas socialment, sinó políticament. Els ha costat entendre-ho, però és així. La corrupció i l'entossudiment de Mas per seguir al peu de la lletra les polítiques de rigor presupostari imposades per Andreu Mas-Colell i el seu equip. Fins a mitjan anys 90, CDC havia estat un partit que ho aplegava tot. L'hiperlideratge de Jordi Pujol era com un mantell protector que, entre altres coses, cobria i minimitzava les diferències ideològiques, sovint ben pronunciades, entre diversos sectors. Una de les primeres reunions que vaig tenir en acceptar la direcció de la Fundació Ramon Trias Fargas, el desembre del 2007, va ser amb un nodrit grup de veterans socialdemòcrates de CDC. Encapçalats per Pere Baltà, Joaquim Ferrer, Rafael Hinojosa i Miquel Reniu, em volien demanar que la Casa Gran del Catalanisme corregís la dretanització de l'espai convergent arran dels pactes amb el PP. El conservadorisme espanyol ha estat el refugi dels grans corruptes i aquella gent ja ho sabia.

A PARTIR DEL BIENNI 1995-96, la suma d'adhesions a CDC des del punt de vista ideològic va alterar, en direcció a la dreta, l'equilibri inicial del nucli pujolista, que es caracteritzava per la combinació entre els nacionalistes amb arrels catolicoprogressistes i els socialdemòcrates, la majoria dels quals provenien del pallaquisme i alimentaven el roquisme. El liberalisme progressista, a l'anglesa, havia confluit amb el pujolisme ben d'hora, el juny del 1978. La CDC dels primers anys de l'autonomia es decantava cap al centreesquerra, com és obvi si hom observa desapassionadament quin model d'estat del benestar té Catalunya, i a més transmetia valors forts que es van anar perdent amb els anys. Pujol era un prestidigitador. En molts sentits, com s'ha vist. I la seva fa-

mília encara més. Pujol va aconseguir mantenir unit un partit ideològicament ambigu amb moltes giragonses. CDC es va cohesionar, sobretot, perquè va retenir el poder durant 23 anys. Els convergents només se senten a gust si manen. Sense el poder vacil·len i fora del govern són naufragis. Sense el poder s'asseuen a pensar, quan el recuperen deixen de tenir estratègia per convertir-se en mers gestors del pressupost. Ho vaig viure en primera persona en la mateixa època que vaig dirigir la Casa Gran. Quico Homs, l'ideòleg del nonat masisme, m'ho ha reconegut més d'una vegada.

UNA DE LES PREGUNTES que es feien els dirigents de CDC durant els anys del "septenni negre" era per què anaven perdent suport social tot i guanyar les eleccions. No acabaven de trobar la resposta. La dretanització dels governs Pujol havia anat en augment a partir del 1996, malgrat els esforços de Pere

Esteve per donar al partit un aire de centre progressista i elevar el to reivindicatiu nacional amb la firma, el juliol de 1998, de l'anomenada Declaració de Barcelona. CDC donava suport al PP des de la curta victòria dels conservadors espanyols i aquella aliança, rubricada amb el Pacte del Majestic, era massa potent i va eclipsar l'intent convergent de presentar-se com una força progressista i fins i tot sobiranista. La cosa no va millorar amb el temps.

L'ESCLAT DEL CAS PALAU, l'any 2009, va malmetre completament la feina feta per la Casa Gran, sobretot quan es va descobrir que les males pràctiques no eren cosa del passat. L'efecte d'aquella descoberta no va impedir que CiU retornés al poder després del septenni de sequera. La corrupció i les retallades van acabar la feina, però. A més, ERC es va anar refent de la trompada i va tornar a amenaçar l'hegemonia convergent des del centreesquerra i al territori. L'obsessió dels republicans per destrossar els convergents, en comptes de persuadir-los, els ha portat a desapropiar l'ocasió que els brindava la falta de coratge dels líders nacionalistes per extirpar el càncer que es reproduïa. I això que tenien el vent a favor. De vegades es diu que la persistent aliança de CDC amb el PP va portar els nacionalistes a la tomba, però en realitat els va perjudicar més la corrupció. Els Pujol van enterrar CDC. I això és el que no van saber veure ni Artur Mas ni Marta Pascal. Minimitzar la corrupció és el que va portar-los a creure que amb un canvi de nom ja estava tot solucionat. El "canvi d'aparença d'una mateixa realitat" és l'argument del jutge José de la Mata per imputar el PDeCAT pel cas del 3%. El PDeCAT no és un partit corrupte, però morirà perquè ha heretat un llegat que sí que ho era i cap dirigent ha tingut la valentia de desfer-se'n.

“El PDeCAT no és un partit corrupte, però morirà perquè ha heretat un llegat que sí que ho era i cap dirigent ha tingut la valentia de desfer-se'n

El tenor Josep Bros rep la medalla d'honor de Peralada

BARCELONA Redacció

Josep Bros continua celebrant el seu quart de segle de carrera, i aquesta vegada ho fa al festival de Peralada, on va debutar precisament fa 25 anys. Acompanyat del pianista Marco Evangelisti, el tenor barceloní oferirà un recital líric a l'església del Carme del Castell amb un programa especialment lluit.

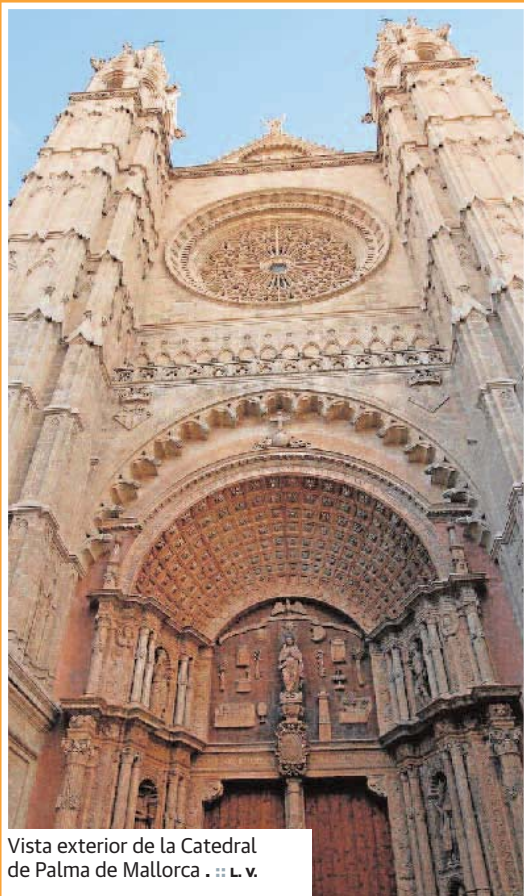
La primera part serà belcantista i estarà composta per peces de Tosti, Donizetti, Bellini i Mercadante. S'hi sentirà la famosa ària "Una furtiva lagrima" o fragments d'*Il corsaro* de Verdi. I ja en la segona part el tenor abordarà un repertori més dramàtic, amb Massenet, Bizet, Leoncavallo, Cilea o *La Gioconda* de Ponchielli.

No fa gaire va actuar al Liceu –en condicions de veu poc òptimes– i més tard al Palau de la Música per celebrar aquesta mateixa onomàstica. Peralada l'acull ara en una edició en què li lliurarà la medalla d'honor del certamen en reconeixement d'aquests 25 anys de carrera professional i de vinculació amb el festival.●

TURISMO

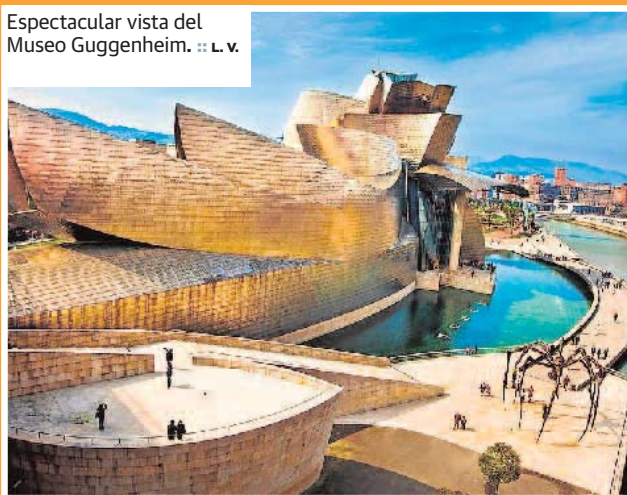
Los mejores vuelos desde el Aeropuerto

Vista exterior de la Catedral de Palma de Mallorca . :: L. v.

Berlín es uno de los destinos clásicos en Alemania. :: L. v.

Espectacular vista del Museo Guggenheim. :: L. v.

La Sagrada Família, un símbolo turístico. :: L. v.

Desde Barcelona hasta Londres, desde la localidad jerezana se puede volar a grandes destinos nacionales e internacionales este verano

:: PABLO ORREQUIA

CÁDIZ. Los meses de verano ya han llegado y con él muchas familias planifican sus vacaciones. Para viajar, existen multitud de opciones, pero una de las más utilizadas siempre será el avión.

En estos momentos, el aeropuerto de Jerez cuenta con 27 destinos diferentes hasta octubre, de los cuales 4 son destinos nacionales y el resto internacionales. Los más destacados siguen siendo los más clásicos, desde los típicos vuelos a la capital española, hasta vuelos internacionales a Reino Unido o Alemania.

España Barcelona

Uno de los destinos clásicos en la península ibérica es Barcelona. Un lugar ideal para visitar en los meses de verano por-

que, además de ofrecer la gran variedad de opciones culturales, lugares de ocio y su oferta gastronómica, Barcelona tiene numerosas playas, por lo que hay pocas grandes ciudades donde se pueda disfrutar de todo en un mismo lugar.

Los lugares imprescindibles para visitar en Barcelona son la Sagrada Família, Las Ramblas, el Barrio Gótico, que es el más antiguo de Barcelona, además del Palau de la Música o, para los amantes del deporte, el Camp Nou, que se mantiene abierto a las visitas también en verano. Desde Jerez, se puede viajar a la Ciudad Condal con compañías como Ryanair y con Vueling Airlines.

España Bilbao

Otro de los destinos nacionales que se pueden visitar partiendo de Jerez es Bilbao, un lugar ideal para deleitarse con su historia, cultura y vida nocturna. camping se inauguró en el año 1968 y se sitúa en la costa de Tarifa, justo a pie de playa. Por ello, es un espacio perfecto para los amantes de la costa y las experiencias al aire libre.

Entre los mejores lugares que ver en Bilbao destaca el Museo Guggenheim, palacio futurista que se sitúa junto a las aguas de la ría y que fue obra del famoso arquitecto Frank Gehry. Además, recorrer el Casco Viejo de Bilbao permite visitar la Plaza Nueva, construida en el siglo XIX.

El Mercado de La Ribera, la Ría de Bilbao, el Puente Bizkaia o el Museo de Las Bellas Artes, son algunas de los muchos espacios imprescindibles. En el aeropuerto de Jerez, se realiza este vuelo con la compañía Vueling Airlines.

España Marlloca

El último de los destinos que destacamos en la península es Mallorca, la más grande de las Islas Baleares, que destaca por un clima afable que, evidentemente, es muy solicitado en verano.

Podemos nombrar numerosos motivos por los que es uno de los mejores lugares donde veranear. Además de su paisaje paradisíaco, su capital, Palma de Mallorca, es un sitio idóneo para perderse por sus calles estrechas entre los muros de antiguas fortificaciones. En el casco

antiguo se puede visitar la Catedral de Palma, en la bahía, y el Castell de Bellver, uno de los castillos más bonitos de España. Vayas donde vayas, hay algo que ver.

Vueling Airlines ofrece vuelos a este destino en el aeropuerto jerezano.

Alemania Berlín

Alemania de uno de los países donde más vuelos hay para elegir. Y Berlín uno de los más solicitados. Todo un clásico. Esta ciudad de grandes edificios, reconstruida después de la Segunda Guerra Mundial, ofrece mil caras. Espacios modernos, multi-culturales y variados. Es imprescindible visitar uno de los símbolos de la ciudad, como es la Puerta de Brandenburgo, inaugurada en 1791, o el Museo del Pérgamo que ofrece visitas durante el verano. Aunque el lugar más sobrecogedor es el Monumento al Holocausto, solo para los menos sensibles. La compañía Easyjet Airline CO. LTD. organiza vuelos desde Jerez.

Alemania Hamburgo

Otro de los destinos llamativos en Ale-

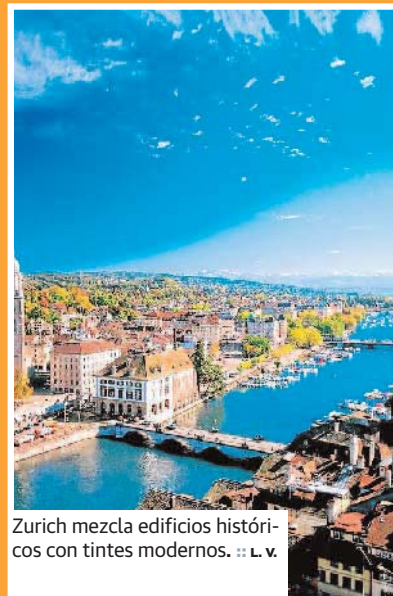
► 2 Agosto, 2018

de Jerez

Munich se puede visitar en un fin de semana. :: L.v.

Hamburgo es un destino diferente y encantador. :: L.v.

Zurich mezcla edificios históricos con tintes modernos. :: L.v.

Bruselas también ofrece parajes paradisíacos. :: L.v.

Vista de Londres durante la noche. :: L.v.

Markthal, en Rotterdam, es un edificio impactante. :: L.v.

mania es Hamburgo, lugar al que se puede ir directamente desde Jerez. Una ciudad que destaca por ser la más verde del país, por lo que uno de los atractivos es disfrutar de su tranquilidad y su belleza, si lo que se busca es un viaje alejado de las grandes urbes. Hamburgo gira en torno a un gran puerto y un enorme lago azul, que da vida a la ciudad. Por ello, visitar el Faro de Sankt Michaelis se antoja indispensable, además de dar un paseo por el puerto, que es considerado el segundo mayor de Europa. Además, navegar por las Riberas del Alster en el lago azul de este río justifican el viaje de forma incontestable. Condor, Tuifly o Langenhagen son algunas de las compañías que ofrecen vuelos en Jerez.

Bélgica Bruselas

También destaca la opción de ir a la capital política de la Unión Europea, Bruselas. Una ciudad que llama la atención por su tranquilidad y porque está abarrotada de parques, edificios históricos, etc.

Si aterrizamos en este territorio belga no debemos dejar pasar la oportunidad de visitar la Grand Place en el centro his-

tórico, ni las galerías comerciales de Saint Hubert, que están muy cerca. Por otra parte, los meses estivales son buen momento para disfrutar de las famosas cervezas artesanales que se pueden tomar en esta ciudad, además de su peculiar gastronomía.

Inglaterra Londres

Londres es uno de los clásicos que nunca mueren. Una ciudad que destaca por ser multicultural, libre y abierta. Puede ser visitada en cualquier época del año, aunque es mejor ir en verano, ya que sufrimos menos la 'lluvia', tan habitual por tierras londinenses. Con respecto a los motivos del viaje, son del todo conocidos. Desde Camden Town, hasta el Palacio de Westminster o el Big Ben, son los sitios más visitados. Por si fuera poco, los amantes de deportes como el fútbol pueden planear rutas para ver todos los estadios que alberga Londres, que cuenta con muchos clubes de primer nivel.

Jerez ofrece la opción de viajar hasta allí y aterrizar en los aeropuertos de Stansted o el de Gatwick, con las compañías de Ryanair y Tui Airways.

Alemania Munich

Munich es una ciudad que se puede visitar en un fin de semana, por lo que es ideal para organizar una escapada veraniega. Esta urbe de la preciosa zona de Baviera destaca por su emblemático centro histórico, que gira alrededor Marienplatz, corazón de la ciudad. Pero Munich ofrece mucho más. Desde excursiones al espectacular Castillo de Neuschwanstein, al sobrecogedor campo de concentración de Dachau. Reflexionar en Odeonsplatz, un edificio histórico donde Hitler fue detenido en 1913, o perderse en el Jardín Inglés de Munich. Las opciones son diversas y verano es un momento ideal para descubrirlas. En Jerez se puede volar con Condor, Tuifly y Langenhagen.

Suiza Zurich

Suiza es otro de los países más llamativos a los que se puede ir desde el aeropuerto jerezano. Más concretamente a la ciudad de Zurich, que tiene su encanto por su mezcla de historia y los tintes modernos de una sociedad que va a la vanguardia de Europa en diversos aspectos.

Es una ciudad que se puede ver, incluso, en un día, por lo que es ideal para todo tipo de viajeros. Tanto para los que tienen tiempo como los que van apurados. En el casco antiguo destaca el Altstadt, con unas calles que hacen retroceder en el tiempo. Por otra parte, es imprescindible visitar las Torres Gemelas de Carlomagno y ofrecen las mejores vistas de la ciudad. Ir al río Limmat, subir al Uetliberg o visitar la Universidad de Zurich, donde estudió Einstein, son también un gran aliciente. Desde el aeropuerto jerezano se puede ir con Edelweiss Air.

Holanda Rotterdam

Otro de los vuelos más llamativos es el de viajar hasta los Países Bajos para disfrutar de Rotterdam, que destaca por no parecerse a las grandes ciudades holandesas. La mayoría de cosas que se pueden ver allí están vinculadas con la arquitectura. Prueba de ello es el Puente de Erasmusbrug, que es una mezcla de innovación arquitectónica con la ingeniería más moderna, por lo que cruzarlo es toda una experiencia.

El Palau de la Música recapta 15 milions

MÚSICA ► El Palau de la Música Catalana va tancar el 2017 amb 615 concerts, als quals van assistir 467.207 espectadors, un 5,81% més que el 2016. A més, hi va haver 198.036 assistents a la visita guiada i 7.000 a la jornada de portes obertes. De tots els concerts, 291 els va organitzar la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música, 133 corresponen al cicle Escoles al Palau i 324 a programadors externs. La Fundació va ingressar 15 milions d'euros: un 31% van correspondre a la venda d'entrades, un 19% a les visites, un altre 19% a l'explotació de sales, un 13% al mecenatge i un 12% a subvencions. / Redacció

ESPORT A DUES BANDES

Reordenar el negoci de l'esport des dels relats

El periodista Albert Roura i l'expert en publicitat Enric Jové parlen a l'ARA sobre periodisme i futbol

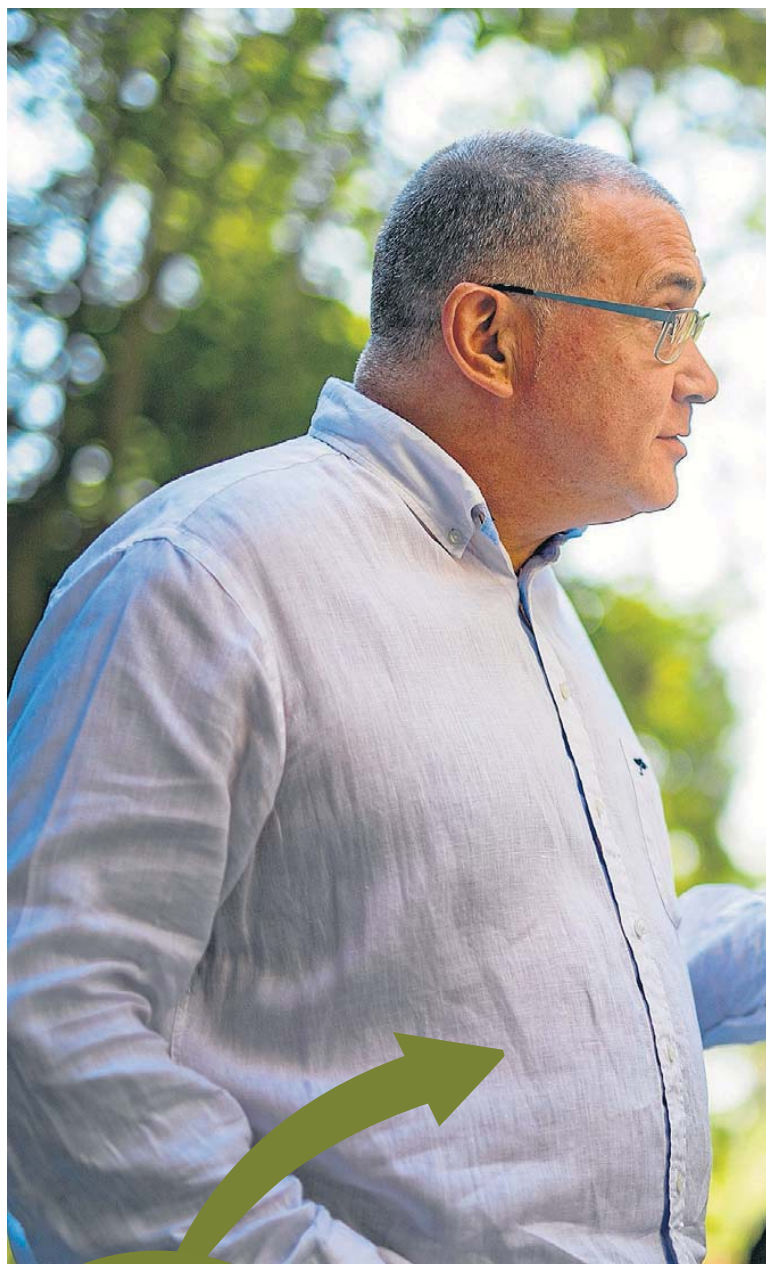
GONZALO ROMERO
BARCELONA

"Necessito dir-li a la gent que em vull quedar, tio". Paraula de *La decisión*. Antoine Griezmann tancava així la carpeta –i el consegüent serial– de la seva renovació amb l'Atlètic de Madrid. Un conglomerat de paraules, ordenades amb més o menys naturalitat, que ja formen part de la història del futbol. El campió del món i l'equip de producció del documental (marca Gerard Piqué) van fixar un precedent en la gestió mediàtica d'una negociació futbolística, i especialment en la manera de fer-la pública. L'exclusiva del format la seguirà tenint LeBron James, la seva Akron natal i el projecte del Big Three dels Miami Heat. El món comunica cada vegada més i en més idiomes, no necessàriament lingüístics. L'esport juga a integrar-los en el seu sistema de negoci, on esperen els consumidors. Uns deures concrets, però inassumibles des de les posicions actuals. "Tenim feina per endavant", diu el periodista Albert Roura.

L'exdirector de comunicació del Barça i l'expert en publicitat i màrqueting en l'àmbit esportiu Enric Jové accepten la invitació de l'ARA de jugar a posar cara i ulls als nous horitzons. Perquè n'hi ha, alguns encara per descobrir. "Això ja és innegable. La comunicació marca diferències a l'esport, però s'ha complicat. Ara la informació no fa un camí unidireccional, d'empresa a client. Les persones poden crear contingut amb un dit i viralitzar-lo, sense l'ús de grans plataformes", assenyala Jové, fixant les pre-

misses principals de la xerrada. Fet el tronc, els dos especialistes repassen les subtrames que hi detecten. I no és fàcil. El món de la pilota ha creat un àmbit empresarial propi, amb pautes no escrites que en regeixen l'activitat.

"Sembla que estigui tot permès. La força que tenen alguns dels interlocutors, com els mateixos jugadors respecte a altres actius, fa que les regles que es permeten a l'esport no es permetin en un altre sector. Si un empleat li diu al seu cap com ha de fer les coses via xarxes socials, aquell treballador està acomiadat. Hi ha uns paràmetres diferents, ens agradin o no. Si els coneixes, has de saber quines cartes pots jugar. És surrealista que esperis que un esportista acabi una roda de premsa per cantar-li la canya si saps que ell pot contestar-te en uns canals que tenen molta més potència mediàtica", apunta. En altres paraules: Gerard Piqué, com a exemple de *twitstar*, pot tenir un altaveu social més potent que el Barça en un context determinat. La nova realitat comporta un canvi de jerarquies, ja difuminades, que els clubs han de tornar a establir. "La gestió del paradigma de les noves tecnologies s'ha deteriorat precisament per la falta d'audàcia dels clubs. No entenen aquesta nova situació i, per tant, no pacten unes normes. Com que tampoc ha existit un àrbitre que les imposi, un grup, els jugadors han fet bo el seu criteri. Les dues parts del joc estan cada vegada més allunyades, i provoquen desavinences que només es podran solucionar si s'asseuen a pactar. Això, que hauria de ser l'evolució lògica de la professionalitza-

Albert Roura Periodista

Albert Roura (Arenys de Munt, 1963) acumula una exitosa experiència al sector de la comunicació com a cap de cartell d'empreses punteres a escala internacional com el Barça, el Grup Agbar, el Palau de la Música Catalana, la Universitat de Barcelona o la Fundació La Caixa, entre moltes altres. Roura defensa la tasca del professional que obre els ulls, mira, analitza i interpreta el que l'envolta. És una de les seves premisses com a coordinador del projecte *Sí al Futur*, una proposta en el marc de les eleccions a la presidència del Barça l'any 2021.

ció de l'esport, és una assignatura pendent. Més aquí a Barcelona i al Barça que al món. A casa està tot per fer. Quan ens hi posem, ja està. No té més misteri. El problema és que és més fàcil no comparèixer que insistir-hi", explica Roura. El seu col·lega utilitza el terme *reset*: "Totes les parts han d'entendre que es necessiten noves normes per seguir jugant. A mi em crida l'atenció la minvant influència dels mitjans de comunicació. Els esportistes estaven acostumats a utilitzar el seu poder per enviar missatges. Com que travessen un moment difícil, la truita s'ha capgirat. La premsa se sent menyspreada i desubicada, perquè els seus grans actius ja

FRANCESC MELCION

Enric Jové

Expert en publicitat

"Si m'hagués de definir seria com a economista de formació i publicista de professió". Enric Jové (1969, Barcelona) és una de les persones més influents del sector del màrqueting esportiu. Actualment és el CEO de McCann, l'agència líder en el mercat de la publicitat i comunicació del mercat estatal. Al seu currículum hi apareixen entitats punteres com ara Coca-Cola, Vueling, Nike o Nespresso. L'empresa que dirigeix té una divisió especialitzada en màrqueting i comunicació esportiva en què treballen (o han treballat) amb esportistes com Leo Messi, Pau Gasol o Tiger Woods.

comunicatius, has d'acostar-te a ells, no ells a les formes convencionals dels diaris", argumenta Jové.

La importància del periodista

Roura, verbalitzant un tarannà molt vocacional, advoca per la figura del periodista en aquesta transició de models: "A mi m'agradaria reivindicar la tasca del periodisme en aquest tauler completament nou. Em fa la sensació que hem pensat que ja no necessitem el periodisme per explicar i interpretar les coses. Nosaltres mateixos també hem tirat pedres a la nostra teulada permetent perdre el paper central que teníem perquè no ens hem format prou i hem permès que autèntics pirates agafessin les regnes dels nostres negocis. Tot això ens ha debilitat. Hem fet que la comunicació perdés qualitat. Això ha generat situacions absurdes. ¿Un futbolista pot ser entrevistador? esclar. Però ¿tots serveixen per a això? No. Ens han aïllat rotundament. Com que la informació es comercialitza en aquests nous canals allunyats dels periodistes, no fem falta. El periodista és el primer perjudicat, però després el consumidor".

Jové escura amb calma el seu cafè amb sacarina i gel. "Des del respecte que et tinc, discrepo una mica. Al món de la comunicació no hem sabut evolucionar com se'n demana. Els mitjans i les agències han evolucionat a un ritme més lent que el del mateix món. El periodisme que fan molts és més semblant al de fa vint anys que com vol consumir-lo el meu fill. Jo no consumeixo les notícies com ho fa ell. Les empreses han d'entendre cap a on tendeixen aquests formats de consum, respectant l'*storytelling*, d'acord. El que necessitariem seria canviar la manera com empaquetem aquest contingut per fer-lo més modern i més atractiu per a algú que no vol llegir un diari en paper, per exemple", assegura. El diàleg camina sol. "Hi estic d'acord, perquè són dos mons que van per separat i en algun moment es barrejaran. Però crec que les dues maneres de consumir la informació no haurien de ser incompatibles. Són dos registres diferents. Reivindicco el periodisme perquè aquesta professió no té més sentit que descriure la realitat. Una cosa és explicar-la, i l'altra narrar-la. Aquí necessitem un exercici de reflexió", insisteix Roura.

no són tan importants. Veiem que els jugadors aposten per noves iniciatives com ara *The Players Tribune*, i els mitjans tradicionals no ho encaixen bé".

Jové sintetitza el caos del binomi comunicació-futbol en una fórmula elemental: "No normes, no èxit". Per evitar utopies, el CEO de McCann viatja als Estats Units. "El seus formats de negocis són patronals. Les normes s'han escrit de dalt cap a baix, amb la participació de les associacions de jugadors. S'estableix una conducta amb tots i per a tots. Tothom té les regles del joc molt clares, i entenen que tot és entreteniment. Per aconseguir l'èxit, ha d'estar tot ben marcat. No hi ha solistes. Aquesta és la gran diferència amb l'esport eu-

ropeu", destaca. El coordinador del projecte *Sí al Futur* en clau Barça 2021 se suma a la seva comparativa. "La maduresa del model estatunidenc evidencia que aquí estem un pas enrere. Tampoc hem de replicar-lo necessàriament. El que cal és eliminar la idea d'estar els uns contra els altres: el club contra la Lliga o el club contra els jugadors. Falta maduresa per posar-se d'acord i poder oferir un producte final de qualitat. Vivim en un moment que el jugador té el poder i el club es queixa. No es queixi, proposi, reguli-ho. No és normal que Messi no faci una entrevista a cap mitjà espanyol. N'ha fet a la Xina, perquè creu que és una via per treure'n profit. Em sembla bé, però jo crec que si n'hagués de fer

aquí, per contracte, no s'hi oposaria. Falta tota la valentia per la part dels que manen, sense por i amb intel·ligència. No s'ha de tenir una actitud repressiva, de «no pots fer»", comenta.

Cal tenir una responsabilitat al detall, doncs, sent conscients que l'edifici cau si les bases no són els jugadors: "Han d'entendre que sense l'ecosistema ells no tindrien els ingressos que tenen. Ells depenen de l'ecosistema tant com a la inversa. La manera com t'has de guanyar la complicitat de l'esportista és fer-li entendre que ell és una part important del mercat, perquè sense pallassos no hi ha circ, i sense circ no pot actuar ningú. Com que els esportistes d'ara estan interessats en altres models

► 1 Agosto, 2018

THINGS TO DO

Agenda

Photography (and more) pop-up

Running in parallel to the Festes de Gràcia (see p.7), photographic space Mecànic (a combo shop, café and exhibition centre) has prepared a small market featuring mid-century furniture, plants, decorative objects and original works. See the Barcelona photography scene up close.

→ Aug 15-28. Verntallat, 30. NitBus: N6, N0. www.mecanic.eu

GUIDED TOURS The Palaces of La Rambla

See four of the 19th-century homes owned by the wealthy and powerful Güell family (who were patrons of Antoni Gaudí), all located on or close to Barcelona's famous boulevard.
→ Aug 19 - Dec 16; third Sunday of the month. €15. NitBus: N9, N12, N15. palaumojja.com

ASTRONOMY Llàgrimes de Sant Llorenç

Every August, the Perseids appear. This meteor shower is caused by the trail of cosmic dust left by the Swift-Tuttle comet. To best appreciate it, find a spot with little light contamination.
→ Aug 8-14. Ideal places to watch are Montjuïc and Collserola.

LGBTI Circuit parties

As well as being the biggest LGBTI festival in Europe, Circuit is also one of the main party events in Barcelona this month (Aug 9-19). The most popular (and refreshing) item on the agenda is Water Park Day, a day-to-night pool party at L'Illa Fantasia

that combines music, dance, fun and waves.
→ Aug 14 from 10am.
www.circuitfestival.net

MARKET Fleadonia

Another outing for this popular monthly flea market whose philosophy is 'one person's rubbish is another's gold'. Browse over 100 stalls with books, records, clothing, bric-a-brac and much more, plus enjoy music, entertainment and vermouth!
→ Aug 5, from 10am. Free.
Plaça Salvador Seguí.
NitBus: N0, N6, N9, N12, N15.

FOOTBALL Joan Gamper Trophy

It feels a long time since the World Cup, but football fans can rejoice thanks to this August friendly played between FC Barcelona and a prestigious invited team, which this year is Boca Juniors.
→ Aug 15. 6.15pm. From €44.
NitBus: N3, N14.
www.fcbarcelona.com

MUSIC Concerts at Montjuïc Castle

It's Sunday, it's hot and you just want to stay horizontal. No! Get up and head to Montjuïc for an evening of live jazz in the castle grounds.
Entry is free from 3pm and for the peckish, there are food trucks.
→ Aug 5, concert from 7pm.
www.barcelona.cat

LOCAL FESTIVAL Festes de Sants

The neighbourhood of Sants celebrates its annual festival with a strong sense of pride, local spirit and sense of humour. There's a full programme of

activities, and you should check out the street decorations.
→ Aug 18-26. NitBus: N2, N14, N28
www.festamajordesants.net

NIGHT-TIME ACTIVITIES El Petit de Cal Eril at CaixaForum

As part of its summer evenings schedule, CaixaForum is hosting a night of creativity in different spaces around the centre. Activities include a concert by El Petit de Cal Eril (10pm), headed by Catalan indie musician of the moment, Joan Pons.
→ Aug 22. Av. Francesc Ferrer i Guàrdia, 6-8. NitBus: N1, N13, N15, N16, N1, N18.
www.caixaforum.es

FILM MecalAir

After ten years offering the longest open-air summer film

season in Barcelona, this year Mecal Air has revamped itself. It has a new venue at the city's Design Museum, where it hosts free screenings of short films every Friday this month; each week focuses on a different genre, while the opening short has a design angle.
→ Until Aug 31. 9pm. Jardins d'Elisava, Museu del Disseny de Barcelona. NitBus: N2, N7.
mecalbcn.org/mecal-air

MUSIC El amor brujo

Flamenco singer-songwriter Mayte Martín and the Orquestra de Cadaqués perform Manuel de Falla's *El amor brujo* at the Palau de la Música, a modernism architecture gem.
→ Aug 16. 9pm. €15-€45.
Palau de la Música Catalana, 4-6. NitBus: N4, N8, N28.

El Palau de la Música té un 6% més de públic

| BARCELONA | El Palau de la Música Catalana de Barcelona va tancar el 2017 amb 615 concerts programats, que van reunir 467.207 espectadors, un 5,81% més que el 2016, amb 441.536 espectadors.

Albert Guinovart: «M'agrada sortir de la meva zona de confort»

► El compositor presenta avui a Sant Pere de Rodes el seu últim disc, «Nocturn», i enllaçarà les seves pròpies composicions amb peces de Chopin

► El nou treball de Guinovart, molt conegut per musicals com «Mar i Cel», consta de dotze peces per a piano

EFE/Ddg BARCELONA

■ El compositor i pianista Albert Guinovart és un dels músics més polivalents de la seva generació, ja que navega entre gèneres que van des del musical a l'òpera, la música per a sèries o les bandes sonores de films. Potser per això afirma que, en l'aspecte musical, li agrada molt sortir de la seva zona de confort.

Guinovart, molt reconegut per musicals com *Mar i cel*, *Flor de nit* o *La vampiressa del Raval*, entre d'altres, presentarà el seu últim disc, *Nocturn*, aquesta nit al festival de Sant Pere de Rodes, en un concert on enllaçarà les seves pròpies composicions amb peces de Chopin. Segons explica, *Nocturn* són «dotze peces compostes en els últims deu anys per a piano» i que «beu molt dels nocturns de Chopin» i de la idea dels universos onírics i noctàmbuls.

«En el disc anterior vaig incloure un parell de valsos poètics per a pia-

no propis i van tenir una gran acceptació del públic i la crítica, així que vam decidir que en aquest disc hi hauria moltes més peces així», assenyalava l'artista.

Guinovart, que ha estat compositor convidat al Palau de la Música aquesta temporada, parla d'aquest espai amb un afecte especial, ja que per a ell és «la casa» on va «despertar musicalment», i valora la seva estada com «un regal amb el qual ni havia somiat», ja que li ha donat la possibilitat de presentar un ventall musical molt ampli.

Entre d'altres peces, Guinovart ha compost durant el seu temps al Palau un rèquiem, una peça que atrapa de sorpresa donat el seu caràcter positiu i rialler, i que li ha exigut molt de temps de reflexió i estudi, que s'ha traduït en una composició «molt pura, sense artificis», molt centrada en el missatge. En aquest sentit, comenta entre rialles que sembla que s'està especialitzant en música religiosa quan en realitat ell no es considera religiós, però afirma que el llatí li agrada perquè és «molt mal·leable» i li atorga llibertat.

La composició, en general, resulta per a Guinovart fascinant i absorbent al mateix temps, cosa que a vegades fa difícil compatibilitzar-la amb la interpretació, però pensa que els compositors que «mai trepitgen l'escenari» corren el perill que «el públic no connecti massa amb la seva música».

Albert Guinovart, durant l'entrevista. EFE

BALANCE DE LA TEMPORADA

El Liceu ingresa 46,3 millones y mejora el mecenazgo un 12%

EL PERIÓDICO
BARCELONA

El Liceu cierra la temporada 2017-2018 con 46,3 millones de euros de ingresos, 1,5 millones más que en la temporada anterior, en parte debido al aumento de las aportaciones del mecenazgo, que alcanzaron los 7,3 millones de euros, el 12,3 % más que en el ejercicio pasado. Así, en el marco de los actos de celebración del 20º aniversario de su reapertura y en el segundo de sus tres años de exención fiscal, el coliseo operístico cierra con equilibrio presupuestario.

En cuanto al público, han sido 498.172 los espectadores que han disfrutado de las actividades del Liceu; de estos, 366.757 lo han hecho directamente en el teatro y el resto a través de iniciativas como el *Liceu a la fresca*, las retransmisiones de cines, las giras del Petit Liceu y los conciertos de la Orquesta y el Coro fuera de la sala.

Entre las producciones de la temporada de mayor éxito figuran la ópera *Andrea Chénier*, con 25.442 espectadores; el espectáculo inaugural *Un ballo in maschera*, con 24.375 espectadores; *Roméo et Juliette*, con un 98% de ocupación y la mitad de las funciones con entradas agotadas, y *L'elisir d'amore*, con 21.292 espectadores y el 93 % de ocupación.

PALAU DE LA MÚSICA // El Palau de la Música también ha cerrado con un balance positivo en cuanto a espectadores, con un aumento del 5,81%. En total pasaron por el edificio de Lluís Domènech i Montaner 467.207 espectadores que asistieron a alguno de los 615 conciertos programados, el 5,81% más que en el 2016. Además, cerca de 200.000 personas participaron en las visitas guiadas. La Fundación del Palau cierra el curso con unos ingresos de 15 millones de euros, el 31 % de los cuales corresponden a la venta de entradas. ≡

Els números del 2017 del Liceu i el Palau de la Música

Redacció

BARCELONA

El Palau de la Música Catalana i el Gran Teatre del Liceu han presentat alhora les dades de la temporada 2017. El Palau de la Música va tancar amb un total de 615 concerts que van aplegar 467.207 espectadors (un 5,81% més que el 2016) i 198.036 assistents a les visites guiades. Si s'hi sumen els 7.000 assistents a la jornada de portes obertes, el Palau va rebre un total de 672.243 assistents. Els ingressos van ser de poc més de 15 milions d'euros.

Pel que fa al Liceu, ha rebut un total de 498.172 visitants, 366.757 directament al Teatre i la resta amb activitats com ara el *Liceu a la fresca*, el directe als cinemes, les gires del Petit Liceu o els concerts de l'orquestra i el cor. Un total de 282.415 espectadors hi van anar per veure la programació estable del Liceu; 16.157, amb les visites guiades, i 68.600, a través dels concerts i actes externs i d'explotació del Teatre. L'ocupació total es tanca amb un 79,5% i destaca l'increment del 21% d'espectadors de dansa. Els ingressos totals són de 46,3 milions d'euros. ■

► 1 Agosto, 2018

El Liceo aumenta un 12 % su mecenazgo y llega a 43,6 millones de presupuesto mientras el Palau de la Música sube un 5,8 % de público

R.B. - Barcelona

El Liceu cerró ayer la temporada 2017/18 con unos ingresos que se sitúan en los 46,3 millones de euros, 1,5 millones más que en la temporada anterior, en parte por el aumento en las aportaciones del mecenazgo, que alcanzaron los 7,3 millones

de euros, un 12,3 por ciento más que en la temporada anterior. El coliseo operístico cierra así el ejercicio con equilibrio presupuestario.

En total, 498.172 personas han disfrutado de las actividades del Liceu de Barcelona durante la temporada 2017/18, 366.757 directamente en el teatro y el

resto a través de iniciativas como «Liceu a la Fresca», las retransmisiones en cines, las giras del Petit Liceu o los conciertos de la Orquesta y el Coro fuera del recinto de la Rambla. La ocupación media de los montajes se situó en un 79,5 por ciento.

Por su parte, el Palau de la

Música Catalana cerró 2017 con un total de 615 conciertos programados a sus salas, que reunieron a 467.207 espectadores, un 5,81 por ciento más que en 2016. Además, cerca de 200.000 personas asistieron a las visitas guiadas, cifra a la que se suman los 7.000 asistentes a la jornada de puertas abiertas.

CULTURE

Palau de la Música and Liceu release figures for 2017

The Palau de la Música Catalana concert hall and the Gran Teatre del Liceu opera house have published their figures for 2017. The Palau ended the year with 467,207 spectators, with 198,036 attending its guided tours. With the 7,000 who attended its Open Day, a total of 672,243 people visited the concert hall, whose total revenue was just over €15m. As for the Liceu, it got 498,172 visitors, some 282,415 of whom attended events on the opera house's general programme. Its total revenue for the year was €46.3m. ■ STAFF

El Palau de la Música va cloure el 2017 amb 467.207 espectadors

El Palau de la Música Catalana va tancar el 2017 amb un total de 615 concerts programats a les seves sales, que van aplegar 467.207 espectadors, que suposen un 5,81% més que el 2016, i 198.036 assistents a les visites guiades, segons va informar ahir en un comunicat. A aquestes xifres s'hi sumen els 7.000 assistents a la Jornada de Portes Obertes. Així, en total l'any passat el Palau va rebre un total de 672.243 assistents, entre espectadors i visitants. Del conjunt de concerts al Palau, 291 van ser organitzats per la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana, amb un total de 196.839 espectadors.

► 1 Agosto, 2018

Els Domènech a Lleida

VIST DES DE DALT
MARC CERÓN
@marcceron

El passat diumenge, per tal d'alliberar-me de l'avorriment estiuenç a casa, vaig decidir anar a donar un tomb pel mercat dels antiquaris de la Rambla Ferran –l'última que no en traguem més profit i que no li donem el valor que li correspon–, i sense res en especial per buscar i que pogués atreure'm en particular, vaig trobar sorprenentment mitja dotzena de llibres que han acabat als prestatges del meu despatx. Un parell son dels primers llibres que hi va haver a Espanya de les aventures d'en Tintin, i els quatre restants d'urbanisme municipal lleidatà (aquests i altres suposo que eren allí fruit del buidatge d'un habitatge d'algun arquitecte per part del venedor de la parada). Ara mateix he pogut ampliar la meua col·lecció amb dos atles municipals de la ciutat, un llibre d'història de la Universitat i un altre del Col·legi d'Arquitectes que és una monografia de l'arquitecte Lluís Domènech i Torres. L'obra està firmada pels autors Frederic Vilà, Elena Cervera i Melitó Camprubí. I aquesta última peça és la que vaig llegir-me durant la jornada del diumenge.

El Sr. Domènech era barceloní, net d'en Domènech i Muntaner (el brillant arquitecte modernista creador de la Casa Fuster, Palau de la Música, Hospital de Sant Pau,...), fill d'en Domènech i Roura (pare de l'Estadi Olímpic i Palau de Montjuïc, Cooperatives de l'Espluga i el Sarraí, l'Energia de Palafrugell) i era el pare d'en Domènech i Girbau (amb obres com els Jutjats del Canyeret de Lleida, Vila Olímpica de Barcelona, Fundació Antoni Tàpies,...) en definitiva, una gran saga

d'arquitectes catalans que han deixat petjada arreu del nostre territori. El cas del Sr. Lluís Domènech i Torres és ben curiós, ja que no havent nascut a Lleida, va fer vida, obra i arrelament d'ençà que es va acabar la Guerra Civil fins a la seva mort a Barcelona l'any 1992. El Sr. Lluís aterra a Lleida com a alferes militar després que la ciutat hagués estat molt castigada per ser un front guerriller durant nou mesos i amb una vida molt complicada pels lleidatans que hi viuen. Essent militar va iniciar el projecte dels quarters de Gardeny, i un cop acabada la guerra, entrà a formar part de l'oficina lleidatana de Regiones Devastadas per tal d'iniciar la reconstrucció de la malmesa capital de ponent. El 1946, després d'haver estat regidor a la Paeria amb l'alcalde Hellín, guanya l'oposició per tal d'ocupar la plaça d'arquitecte municipal de l'Ajuntament.

Durant els anys que va ser funcionari públic, va deixar un bon plec d'obres que encara perduren. El Banc Saragossà, els Edificis que limiten el Carrer Santa Marta i Porxos de la Plaça la Sal, la Subdelegació del Govern, Església dels Franciscans, l'Antic Hotel Condes d'Urgell, l'ordenació de carrers a Balàfia i una multitud d'edificis de particulars lleidatans que encara perduren. Hi ha obres seves a Poblet, Agramunt, Bellcaire... i obres que han caigut en la memòria de molts lleidatans (el cine Fèmina, l'estany dels Camps Elisís...) en definitiva, va tenir una gran activitat a la capital tot deixant un llegat exemplar a casa nostra. El que sí que m'ha sorprès més d'aquest homenot és el vessant altruista

que va tenir, aquest pare de sis fills ha deixat a Lleida com a patrimoni col·lectiu: la creació del Marraco existent, haver participat com a Rei Mag, ser un dels creadors de l'Escola Espiga, i deixar-hi una part de la seva col·lecció de 15.000 papallones (la resta són a Barcelona).

Vist des de dalt, no puc deixar de banda la ignorància que havia tingut de qui era el pare d'una gran part de la Lleida actual. Tenia llibres dels arquitectes Mariano Gomà (pare) i d'en Josep Maria Mora Cagigao, que explicaven la seva contribució a la nostra capital, però ara amb aquesta peça rescatada dels encants de la Rambla Ferran, reconec que completo una part més de la saviesa personal que tinc de la nostra Lleida moderna. Ara que hi ha l'aprovació d'un nou POU, és bo saber que durant el segle XX en va haver-hi 4 (el del 22, el del 52, el del 79 i el del 95) i que la figura d'aquest arquitecte va ser activa en 2 d'ells. Que junt amb en Ramon Maria Puig, Jaume Sanmartí i en Lauri Sabater, i amb l'estudi que compartien, han estat uns dels culpables que Lleida es posés en el mapa de l'arquitectura transgressora i rupturista de la seva època. Amb el que he explicat avui, trobo totalment encertat que Lleida li dediqués un carrer a la urbanització de cases que hi ha darrere l'Arnau de Vilanova.

Un cop més els lleidatans podem estar orgullosos que a la nostra ciutat sempre s'homenatja amb un vial a tots aquells que ha deixat petjada, que han tingut una trajectòria rellevant, o bé perquè hagin tingut una especial vinculació amb la ciutat. I amb tot això, encara em sorprèn que ens empenyem per si l'homenatjat ha estat d'un color o d'un altre, crec que hi ha altres problemes actualment en què capficar-nos i no pas amb aquests particulars. En definitiva, els carrers de Lleida sempre seran nostres i com no, de tots els lleidatans que hi viuen!!!

Liceo y Palau acaban la temporada con buenas notas

El coliseo cierra con equilibrio presupuestario y la sala incrementa un 5,8% la asistencia

EL PAÍS, **Barcelona**
Dos de los tres grandes centros musicales de Cataluña, el Liceo y el Palau de la Música Catalana, cerraron ayer temporada con cierta satisfacción. Así, el coliseo operístico barcelonés ha tenido unos ingresos de 46,3 millones de euros, 1,5 millones más que en la temporada anterior, en parte por el aumento en las aportaciones del mecenazgo, que alcanzaron los 7,3 millones de euros, un 12,3 % de incremento con relación al periodo 2016-2017. En el caso del Palau, el moderado optimismo viene generado por las cifras de asistencia: los 615 conciertos programados en sus salas reunieron a 467.207 espectadores,

un 5,81 % más que en 2016. Además, cerca de 200.000 personas asistieron a las visitas guiadas, cifra a la que se suman los 7.000 asistentes a la jornada de puertas abiertas.

En el caso del Liceu, que celebra el 20 aniversario de su reapertura, que vive en el segundo de sus tres años de exención fiscal y ha cerrado, asegura, "con equilibrio presupuestario", la afluencia de público se ha cifrado en 498.172 personas, de las cuales 366.757 asistieron a las actividades teatrales y el resto a través de iniciativas como *Liceu a la fresca*, las retransmisiones en cines, las giras del Petit Liceu o los conciertos de la Orquesta y el Coro

El Liceu ha cerrado la temporada con 498.172 asistentes.

fuera del recinto de la Rambla.

De las personas que visitaron el teatro, 282.415 lo hicieron para ver las óperas y conciertos de la programación estable del Liceu, 68.600 para presenciar los conciertos y actos externos celebrados en el teatro y 16.157, con motivo de las visitas guiadas.

El desglose de las cifras de ocupación permite constatar que son los grandes títulos clásicos los que siguen teniendo mayor tirón. Así, la ópera *Andrea Chénier* fue, con 25.442 espectadores (79% de ocupación), el más concurrido (llegó a tres *sold out*), seguido por *Un ballo in maschera*

(24.375 personas; 76%), *L'elisir d'amore* (231.292; 93%) y *Manon Lescaut* (20.774; 76%). La media de las 13 óperas se cerró con 282.415 espectadores y una ocupación del 79,5%. Entre los cuatro espectáculos de danza programados (30.342 asistentes y una ocupación más alta que la ópera, 84%) destacó la propuesta de *Romeu i Julieta* que ejecutó el Ballet de Genève (11.255 personas; 82%).

Las cuentas de la Fundación Orfeo Català-Palau de la Música Catalana registra un equilibrio total: los ingresos fueron de 15 millones de euros, un 31 % de los cuales correspondieron a la venta de entradas de conciertos, seguido de las visitas guiadas (19 %), explotación de salas (19 %), mecenazgo (13 %), subvenciones públicas (12 %), varios (5 %) e ingresos extraordinarios (1 %). Los gastos, también de 15 millones, correspondieron en un 41 % a la partida de actividad, y también a personal (31 %), funcionamiento (18 %), varios (1 %), gastos extraordinarios (6 %) y amortizaciones (3 %). Según las cuentas de la entidad, ésta habría contribuido en 109,73 millones de euros al Producto Interior Bruto español.

Creix un 5,8% el públic al Palau de la Música

El Palau de la Música va tancar el 2017 amb 615 concerts programats a les seves sales, que van aplegar 467.207 espectadors (un 5,81% més que el 2016), i 198.036 assistents a les visites guiades. Si a aquestes xifres s'hi sumen els 7.000 assistents a la Jornada de Portes Obertes, l'any 2017 el Palau va rebre 672.243 assistents, entre espectadors i visitants. Del conjunt de concerts, 291 van ser organitzats per la Fundació Orfeó Català-Palau de la Música Catalana, amb 196.839 espectadors. 55.923 espectadors van correspondre al públic que va assistir als 133 concerts del cicle Escoles al Palau. Quant als programadors externs, el Palau va acollir l'any passat 324 concerts, amb un total de 270.368 espectadors. Pel que fa a les dades econòmiques, el 2017 es va tancar amb uns ingressos de 15,09 milions d'euros, un 31% dels quals van correspondre a la venda d'entrades de concerts, un 19% a les visites guiades, un 18% a l'explotació de sales, un 13% al mecenatge i un 12% a les subvencions públiques. **X.C.**

Ingresos de 46,3 millones, un 1,5% más

GRAN TEATRE DEL LICEU La institución musical barcelonesa cerró la temporada 2017-2018 con unos ingresos de 46,3 millones de euros, un 1,5% más, y 498.172 espectadores. La Fundació Orfeó Català-Palau de la Música ingresó en 2017 un total de 15,09 millones de euros y acogió 467.207 espectadores, un 5,81% más que en 2016.

AGENCIAS | NUEVO NEGOCIO

ACTIVIDAD DE NUEVO NEGOCIO EN ESPAÑA AÑO 2017

DENTSU AEGIS NETWORK

Carat: Acnur, Adidas (basket y fútbol: activación), Almirall, Amplifon, Angelini, Aval, Boldletters, Borges (promociones), Brita (performance), Capitán Morgan (activación), Carly, Carma, Cbre Centros Único, Cinemascope (activaciones), Click to Rent, Coca-Cola (Aquarius: craft sampling y patrocinio playas, Powerade Zero: sampling y Royal Bliss: lanzamiento), Coca-Cola (Minican, Music Experience, activaciones Navidad España y Portugal, patrocinio playas), Coca-Cola Internacional (Ades: estrategia, Conforama, Creaton (performance), Creditea, Cybex (performance), DGT Dirección General de Tráfico, Diageo (activación festivales), Diputación Tarragona (imagen), EAE Business School (medios y paid search), Electrolux, ElTenedor.es, Endesa (analytics y SEO), Fater, Gamergy, Grohe (performance), H&M (performance), Halls (lanzamiento Halls Hierbabuena), Holi Life 2017 (activaciones), Iberia (activación AAE, analytics), Iberia (rewon), Iberia On Business (Argentina y Colombia), ICEX, J&B (World Pride 2017), Klépierre, Licoe (activaciones y patrocinios), Maratón de Barcelona (activaciones), Meals, Meet&Great, Menarini, MFL (British Government), Ministerio de Sanidad (campanas: Alcoholismo Juvenil, Día del Sida, Prevención Gripe y Vacunación), Movistar (Mundial Sierra Nevada), Mutua Madrileña (implantación DMP), Opel (activación), Oreo Finas (sampling), Patronat Turisme Girona, Perofarma (Epapulus), Phillip Morris, Procter&Gamble (acción especial de sampling), Quirón (medios y performance), Reale (medios y performance), Rodilla (SEO), Rumbo (Last Minute), Sareb, Selmark, Shopping (AAEE, activaciones y sampling), Starbucks (Color Run), Tesa, Turismo de Japón, Turismo Andaluz, Turismo de Catalunya, Turismo de Murcia, VFNO, VIDYOU, Violencia de género, Visit Britain, Vitaldent (medios y performance), Vueling (medios, performance y Navidad).

Gyro: Amadeus (lanzamiento producto: webinars, direct marketing, spot y comms digital), Arval (lanzamiento nueva categoría: web y comms digital), Google (refuerzo marca: print, activación, evento, comms digital y radio), HP GBS (lanzamiento productos y servicios: print, web, comms digital, evento, social media y audiovisual), PMI (lanzamiento producto: activación, guerrilla y comms digital), Securitas Direct (Alarma 0 visión: (lanzamiento producto: print, audiovisual, marketing directo, comms digital y radio).

Isobar: Adidas (display), Arla (digital), Bankinter (transformación digital), Cbre (web), Feber (web), Google (digital y branded content), Ibercaja (digital), JTI (digital), Kids&Us (web), Mahou San Miguel (branded content y campañas de influencia), Mastercard (digital España y Portugal), Mattel (digital), Mondelez (influencia, CM y social media), Sanitas (social media y CM), Vodafone (digital).

Ymedia Vizeum: Accor Hoteles, Basic Fit, BMW (rewon), Boiron, Civitatis, Cocunut, Deliveroo, Enervit, Golosinas FINI, Grupo Faustino, Hartmann, Huawei (lanzamiento P10, Hono 9 y Matebook), IKEA (rewon), ING Direct (rewon), Alimentación y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente, My Taxi, No+Vello, Norwegian Seafood Council, Palacios, Red Bull, Universidad Europea, Vinosselección.

HAVAS

Arnold Madrid: Adidas Original (OOH), Farmasierra Ibustick, Krissia, Vodafone Particulares (BTL), Vodafone Regional y PLV Nacional, Vodafone IRC, Vodafone (Plan Anual Com. Interna).

Arena Media: AECC, Agrolimen (rewon), Área Metropolitana de Barcelona (Malbaratament y campaña Prensa Local), Be Mate Community España (offline), Bizum (Redsys: rewon performance), Byron Networks (performance), Carretilla, CEPESA (estrategia), Cooperación, Correos (rewon), Farmasierra, Frosch, Generalitat de Catalunya (La Grossa: varias campañas, Lotto 6/49, 080 Fashion Week, Cápsulas informativas, Museu d'Historia de Catalunya BCN Connect), Gerblé, Kids&Us, La Maquinista -Unibail Rodamco, MBT, Media Markt (rewon), Nivoria Solutions - Opko (performance), Nutrition & Santé Iberia, Ostelea (SEM), Reckitt Benckiser España (proyecto SEM), SportZone, ThyssenKrupps, Top Doctors, Treatwell Spain, Universidad Camilo José Cela / SEK, VIU.

Forward Media: Bestinver Gestión, Club Mapfre, Daikin, Luna de Miel (Tierra y Oro).

Fullsix: AXA (planes de pensiones), Imaginarium (ecommerce), Pepsico (digital: Sunbites, Kas y BitterKas), Sky TV (eCRM).

Havas Media: Agencia Valenciana del Turismo, Aimsa Grupo Textil, Andreas Stihl, Ayuntamiento de Valencia (campañas en redes sociales), Basebone (performance), Billy (performance), Bluebay (performance), Carlos Bachofer Garcia, Casa Vicens Gaudi, Caves del Empordà - Blanc Pescador (digital), CEU, Comunidad de Madrid (publicidad institucional y otros anuncios oficiales: digital), Congresos de València (Palau de la Música), Crazy4Adwords Mobile (performance), Drivy, Ferrer Internacional (rewon), Fundació Barcelona Mobile World Capital Foundation, Fundación Albéniz, Fundación Juntos Sumamos, Gaes (rewon), Generalitat de Catalunya (varias campañas y digital), Generalitat Valenciana (Consellerías de Educación y de Economía Sostenible, Comerç i Treball: varias campañas), Grupo Anaya, Grupo Caixa (Obra Social, CaixaBank y acuerdos: rewon), Grupo UOC, Guardian Glass, Iberian Fashion and Retail (aeropostale), IDC Salud Holding Quirón (campaña local), Innovate Mobile Solutions Limited (performance), JDE (Tassimo: performance), Labeau, Magic Box Toys, Maison Villevet SAS España (digital), Merck Sharp & Dohme (Animal Health), Michelin, Minerva Research Labs - Gold Collagen, Motix Media Solutions (performance), Nvia

Gestión de Datos (performance), Paradores de Turismo de España, Presto, Profiletek, Puig (digital), Redondo Iglesias, Región de Murcia Turística, SELAE Loterías y Apuestas del Estado (El Niño 2017), Stubhub, Swarovski, Telecoming (performance), Vicente Gandia Pla, Way Away Consulting Group.

Havas Spain: AC Marca (Laboratorios Genesee: digital), Adam Foods (La Granja San Francisco: web), Affinity (Gloton, Nature y Etapas: campañas de producto), AIS - Danone (lanzamiento Danone a tu gusto: digital), Alcón Cusi, Angulas Aguina (La Gula del Norte: campañas Navidad y desestacionalización), Argal (digital y branded content), Aristocrazy, Chupa Chups Perfetti (social media), COIT (campaña 50º aniversario), Ferrer (campaña lanzamiento OTC, Mosquitos y Prospanitus), Fundación Delaviuda - El Almendro (campaña Navidad), Fundación Mapfre, Gaes, Grupo Iberostar (social media España y USA y campaña digital), IDC Salud (Quirón), JDE (Tassimo: social media), La Caixa (Inmocaixa, La Caixa, Caixa Bank, Promoinfancia (varias campañas), Laboratorios Indas (Indasac Discreet), Laboratorios Leti (fidelización, e-mailing y CRM), Liquats (campaña lanzamiento), Luis Caballero (Lustao: branded content y digital), Mahou San Miguel (Solán de Cabras: social media España, UK, Chile y Japón y digital), Maxelga (Delikia), Nivea (campaña lanzamiento digital aceite en loción), Ordesa (reposicionamiento), Papa John's, Paradores de España, Planeta (Premio Planeta 2017: lanzamiento), Reckitt Benckiser (Gaviscon, Vitrocelm, Inducen, Finish, Scholl, Optrex, Durex, Veetmen, Vanish, Strepsils y Sensilube), SEGIB, Servihibit, Stubhub (social media, influencers y digital), Swarovski, Uriach (Aerored: campaña Follow Up), Vueling (digital).

Proximia Adcity: Agencia Andaluza de Instituciones Culturales, Auditorio Tenerife, Agencia de Turismo de Galicia, Ayuntamiento de Galdakao, Ayuntamiento de Madrid (varias campañas), Ayuntamiento de Sevilla (Lipasa campaña Canina), Ayuntamiento de Zaragoza (Turismo Zaragoza Goya y programa "Alegra tu vivienda"), C.C. Moraleja Green, C.C. Vista Alegre, Destilerías Arehuca, Diputación de Tarragona, Diputación de Cádiz (campaña Universidad de Cádiz), Euskal Telebista, Extenda - Agencia Andaluza de Promoción Exterior, Fundación Galicia Obra Social, Gobierno de Navarra, Govern de les Illes Balears (publicidad institucional), Grupo Cajamar, Grupo Terry, HRA Pharma Iberia, Industrias Royal Termic, Osakidetza (Servicio Vasco de Salud), ROI UP Media, Tranvías de Zaragoza (SEM), Turismo Andaluz, Xunta de Galicia (promoción dos Recursos Naturais, Culturais e Gastronómicos de Galicia 2017).

IPG

FCB Spain: ACNUR (campañas 2018), BMW (MINI: compartida con China), FEBE Federación Española de Bebidas Espirituosas, Mahou (Mahou Derby y Mahou Embajador), SAREB.

Initiative: Alfisigma, Amazon (rewon), Carlsberg, CEPESA (compra de medios), El Tenedor, Grupo Día, ICT Foxi, UPS, Value Retail.

Lola Mullenlowe: Amplifon, Conforama, KIA (proyecto EMEA), Mahou San Miguel (San Miguel), Mattel (Scrabble: campaña global), Pescanova.

McCann Worldgroup: Aire (campañas posicionamiento y Navidad y social media), Belbex (campaña lanzamiento), Bestinver (campaña producto y 30º aniversario), Blue Whale (activaciones y PdV), Burger King (lanzamiento juegos sociales PlayStation en colaboración con el servicio a domicilio de BK), Coca-Cola (tool kits: Sostenibilidad y Aquarius), Edreams (campaña TV y digital), Eibar, Fundación Carreras, Huawei (lanzamiento terminales y PdV), IKEA (promocional: pop up store y showroom salones), JT International (Camel y Winston), La Liga (campañas nuevo posicionamiento y promocional Feria NY), L'Oréal (digital), Munreco (campaña TV Navidad), Opodo, Pernod Ricard (activaciones PdV), Repsol (acciones especiales de aperturas de tiendas), Stanley Black & Decker, Varma (Ron Barceló y Gin Master: digital).

UM: Accenture, Banca March, BaseBone, Coach, Decathlon, Diapharmex (rewon), Establiments Viena, Exact Software, Frigicoll (Liebherr, Dietrich, Falmed), Grupo Munreco (Sandoz, Mark Maddox y Viceroy), Iberdrola Internacional (Italia y Portugal), Janssen, Mapfre (rewon), Mi Idea, Mutua General Seguros, Pernod Ricard (Winemakers-Azpilicueta), Spotify, Stanley Black & Decker, Teva, Tiger, Tous (performance & ecommerce), Turismo de Valencia, Vileda (performance & ecommerce), Western Union.

OMNICOM

Contrapunto BBDO: AC Marca (Sanitol), Cacaolat, Fundación la Caixa (EduCaixa), Meliá (Meliá RRHH, Meliá Hotels International y Meliá Pro y Pro Rewards), Mutua de Terrassa (lanzamiento Clínicas Áptima), AECC, Bankinter (rewon), Jazztel (rewon), Mercedes-Benz España (negocio adicional para red de concesionarios y social media), OMIE (marketing directo).

DBS Spain: Airbnb (campaña Barcelona), Área Metropolitana de Barcelona (campaña: Bajas Emisiones Rondas), D.O. Vinos de Jerez, Fundación Princesa de Girona (lanzamiento programa Rescatadores de Talento), Grupo Volkswagen (Audi A6 y A1: lanzamientos y Audi Black Edition: lanzamiento Alemania), Iberostar, Idillia Foods (Coca Cola: digital), Laboratorios Pharmex, Secretariado Gitano (campaña contra

la discriminación social), Sellos de Calidad, D.O. Vino de Somontano y J. de Teruel (campana europea), Vitaldent (reposicionamiento)

Dec: ACT. Agencia Catalana de Turismo (marketing directo), Barcelona Comercio, Castillo de Holanda, La Farola Málaga, Promotur Turismo de Canarias, Turismo Andaluz Andalucía, Turismo del País Vasco (digital), VLC Turismo de Valencia (digital).

OMD Spain: British Council, Civitatis, Computrabajo, Conferencia Episcopal Española, Dermofarm, Greenpeace, Lidl, Loona Fitness, Navidul, Nivea, Organización Interprofesional del Vino de España, Take Two Interactive España, Uber EATS.

PHD Spain: Airbnb, Central Optics (Lentillasbaratas), D.O. Somontano y Jamón de Teruel, First Stop, Fundación Bertelsman, Fundación Princesa Girona, IESE, Jägermeister, Lease Plan, Qatar Airways, Stage Entertainment.

Proximity: Danone (Mi Primer Danone), Jägermeister, Levi's Europe (programa de fidelización europeo), Reckitt Benckiser (Household y digital), P&G (programas Victoria y Dotod: CRM), SELAE Loterías y Apuestas del Estado (La Primitiva y su juego asociado El Joker, Bonoloto y el Gordo de La Primitiva).

TBWA Spain: American Tourister (campana lanzamiento), Ecoembes (social media), Freixenet (campanas locales), Grupo Menarini (Novidol: campana lanzamiento), Grupo Puma (Pegoland: lanzamiento linea de productos), Ilunion Hoteles (campana marca), Línea Directa (Vivaz: campana lanzamiento), ONCE (campanas: Extra de Verano, Rasca Monopoly, 11/11, Rasca Navidad y Rasca Megamillonario), Orange y PlayStation Plus (promocional), PlayStation (Foros: branded content y PS Plus: social media), PMI Motorsport Ducati (Lorenzo y Dovizioso: social media), Sony (TV-Audio-Cámaras: adaptación y campanas locales).

Tiempo BBDO: Agües de Barcelona, Angulas Aguinaga (Angulas Aguinaga: campana de producto y gama), Asociación Banca Andorrana, Banco de Santander (campana mundial EVP Employer Value Proposition), Beauty & Go (lanzamiento internacional), El Corte Inglés (campana Navidad Cataluña), Florette (campana producto), Fundación Vicente Ferrer (campana Navidad), Ibil (lanzamiento), Pepsico Lays (Oven Baked Global: relanzamiento internacional Oven Baked Fusions Global y Snacks Wesa: lanzamientos internacionales y Bugles Wesa y Lays Summer: campanas europeas).

PUBLICIS GROUPE

Blue 449: Alibaba, DJI Industries (drones), Ebro (modelos econométricos), Just Eat (modelos econométricos), Omega Pharma (rewon y digital), SELAE Loterías y Apuestas del Estado (Primitiva: rewon).

Leo Burnett: Heineken (lanzamiento Heineken 0,0), Pernod Ricard (Ruavieja), Santos Carrasco, Vivus **Publicis Comunicación España:** Biotherm (campana Biotherm Homme 2017), Chocolates Valor (Huestos: social media y campana reposicionamiento), HP (Fichas e-commerce: SEO), IDAE (campana uso responsable de la energía), Intrame (web), Jacobs (lanzamiento marca México: web y plataforma), JTI (B&H), Kimberly Clark (Scottex Moist), Mapfre (digital: web y diseño), Michelin (social media y web), Ministerio de Defensa (web), Renault (digital: Renault y Dacia), RGA (digital y producción assets para campana de lanzamiento), Samsung (S9, QuickDrive, Qled y campanas de imagen de marca, SmartGirl), Telefónica (UX), Telefónica Onthespot (desarrollo de presentaciones digitales y videos de compania y productos), Universidad Pontificia Comillas (web, campana de comunicación y estrategia digital), Visa (dinamización de RR.SS (no orgánico) y acciones digitales), Wizink Portugal (digital y producción assets para canales digitales: social media y blog).

Saatchi & Saatchi: AXA (Autónomos: marketing directo), Nestlé (Aquarel y Perrier: campanas digitales), Zoo de Barcelona.

Starcom: Avon (rewon), Codorníu, Heinz, Merck, Puig (inversión internacional), Queserías Bel.

Zenith: Área Metropolitana de Barcelona (Mitjans Metropolitan Online), Asus, Ayuntamiento de Barcelona (varias campanas), Beam Suntory, Cofresco, Disneyland Paris, Mahou San Miguel, Turismo de Andorra.

WPP

Mediacom: Air France, Alpro, AzkoNobel, Carnovo, Grohe, iRobot, JD Sports, Nicé, PSA (Peugeot, Citroën, DS, Opel), Revlon (Revlon, Elizabeth Arden, Cutex y Llongueras), Richemont, Royal Canin, Sky TV, Velux, Vestiaire Collective, WIZINK Bank.

Mindshare: Bestinver, Facebook, Ferratum, Frit Ravich, Havaianas, IBM, Nokia, Parlamento Europeo, Rakuten TV (España, UK e Italia), Sanofi BI, VOG Marlene.

SCPF: Danone (campana RSC), El Corte Inglés (campanas: Moda Otoño y Rebajas Navidad 17-18), iDental (reposicionamiento de marca), Pullmantur (campana de reposicionamiento), Universitat Oberta de Catalunya (campana captación alumnos).

Grey Spain: Aquaservice, Cruyff Foundation, DICEPA, Domino's Pizza (O'clock y Lanzamiento Artisan), Meliá (campana social media), Nike (promocional y digital), P&G (Smoll), Palacios, Revlon Professional, Selmark Lingerie, Sunglass Hut (campana social media), Zity.

J. Walter Thompson Spain: Acciona (campana de concienciación), Ariston (campana de lanzamiento de producto), CEAR (captación de fondos), CEU (digital), Green Cola (digital: lanzamiento de producto), ING Group (digital), UNICEF (captación de fondos).

Ogilvy & Mather: Asana (web y social media), Central Lechera Asturiana (digital), Cinfa (marketing

directo), Coca-Cola (branded content video OOH), Cocunat, Correos (marketing directo y promocional), DASH (lanzamiento), Dr. Schär (marketing directo), El País, Fireware Foundation, Fritch Rabbit, La Fageda D'en Jorda (marketing directo), Level (marketing directo), Natures Bounty (marketing directo), Nestlé Infant Nutrition Internacional (marketing directo), Nutribén (Innova: lanzamiento), ONCE (Cuponazo, Extra del Padre y de la Madre, Fundación ONCE, Eurojackpot y Sorteo de Navidad), Rakuten (marketing directo), Suchard Dark (lanzamiento), Tesoro Público (campana Deuda del Estado), Turespaña, Universidad Europea, Warner Bros.

Sra. Rushmore: Coca-Cola (WEBU/AdeS: lanzamiento Europa), Coca-Cola México (DelValle&Nada: lanzamiento Coo&Nada), El Corte Inglés (campana Moda Primavera), Heineken (Ladrón de Manzanas), Housell (lanzamiento), ICRC International Committee for the Red Cross (campanas mundiales de concienciación: People in war y Healthcare in danger), ONCE (campanas: Navidad, Día del Padre, Día de la Madre, El Cuponazo y Cuponazo XXL).

Wavemaker: Ayuntamiento de Barcelona (varias campanas), Canal de Isabel II, CEF - UDIMA (Universidad a Distancia de Madrid), Diputación de Barcelona (campana Día de la Mujer), Faes Farma (rewon), Friesland, Generalitat de Cataluña (varias campanas), Generalitat Valenciana (campanas presidencia), Geox, Henkel (rewon), Huawei (Lanzamiento Mate10), Hungarian Tourism Agency, Kingfisher (Brico Depot), Level Airline, PepePhone, Pescanova (rewon), Pladis - United Biscuits, SELAE Loterías y Apuestas del Estado (Sorteo de Navidad y Juegos Activos), Sotur, Stage Entertainment, Tesoro Nacional, Triumph (lencería), Turespaña.

Y&R España: Angulas de Aguinaga (Aguinamar), Waynabox

INDEPENDIENTES

101: Cáritas (nueva web Caritas.es), Carls Jr (apertura tiendas y web), Fox Interactive (campana promoción), Mutua Madrileña (campana contra el Bulling), The History Channel (desarrollo canales digitales).

22 Grados: Amichi, Antilia (Bits & Bricks), Asinca (Elaborado en Canarias), Ayuntamiento de Las Palmas (campanas: Ciudad del Mar y Movilidad), Cabildo de Gran Canaria (La Isla de Mi Vida), Cabildo de La Palma (Servicio de Turismo), Cabildo de Tenerife (Área Tenerife 2030 - DxTenerife), C.C. Las Arenas, Clandestine, Colegio Oficial de Fisioterapeutas de Canarias, Daute, Eidetesa, European, Fundación Grube, Hecansa, Hospitales San Roque, Isola, Nubia, OVB Gran Canaria, Premium Mix (Lambda), Promoción de la Ciudad de Las Palmas, Toyota Canarias, Vera Publicidad (Renault concesionarios Canarias).

&Rosas: Bertolli Worldwide (campana reposicionamiento), Bodegas Martín Codax (campana comunicación), Fast Retailing (Uniqlo: campana lanzamiento en España).

/Drygital: Alcesa (A tu gusto: digital), BBVA (Anida-Anidando: branded content), BMW (Mini: web marca y concesionarios), Comunidad de Madrid (Metro de Madrid: web), Flex (Noctalia: ecommerce), Madrid Destino (Vuelve a Madrid), No + Vello (digital), OHL (Centro Canalejas: web), Osborne (Bodegas Montecillo: social media), Tressis (digital), Universal Diagnostics - UDX (web), Via Celere (web), Vitaldent (campana captación).

Alma Mediaplus: AEDAS Homes, Banco de España, Brandcare (Cristal y Hércules), CNMV, Fundación Museo Guggenheim (XX Aniversario), HG (desatascadores y limpiadores), Hisense, Lenovo, V-TAC, Wellfairs (Feria Veggieworld Barcelona).

Apache Media Group: Be Aire, Betsson (Star Casino), BNEXT, Ciudadanos, Disnav, Joselit, Lierac, MadelnMe, marca.com, Navigator, Number16, Phyto, Rank Group (enracha.es), Sanitas (auditoria estrategia digital), Staar Surgical, Teamleader, Tekla, ZTE.

Arroba: Andbank (My Investor: lanzamiento aplicación), Bandai (PowerRangers: campana Navidad), Club Meliá (social media), Diario AS (promocional), Ecoalf (campana de lanzamiento), Foster's Hollywood (FHTheOtherSide: campana realidad aumentada para Halloween), IE Instituto de Empresa (Alumni: social media), Meliá Hotels International (campana online 2018 social media), Renfe (social media), Santillana (Bejob: lanzamiento plataforma e-Learning), Stage Entertainment (El Guardaspaldas: campana lanzamiento).

Arroba Media: Ecoalf, Grupo Sepro (SeproTEC, SeproSER y SHIP), IE Instituto de Empresa, Meliá Hotels International (MeliáGran Meliá, Meliá Hotels and Resorts y Meliá Rewards), Santillana Formación (Bejob).

Avantime: Aedas Homes Inmobiliaria (lanzamiento promociones), Apis (campana de lanzamiento), C.C. Plaza Rio 2 (social media), Concesur-Mercedes (exterior, prensa y digital), Correo-Western Union (promocional Navidad), Discovery Max (lanzamiento programa Tanto x Ciento: promocional), Double Tree by Hilton Hotels (marketing directo), Europcar (promocional Navidad), Hijos de Rivera (Estrella de Galicia: Estrella 0,0 y 1906: trade marketing), Xanadú (digital).

BAP & Conde: Clag (digital), Gadis Supermercados (campana Vivamos como Galegos), Inverante (web), Isidro 1952 (Apetitosos), Larsa (Leite de Pastoreo: lanzamiento), Tierra de Preguntas (digital), Xunta de Galicia (campanas: Turismo de Galicia, Seguridad Vial, Día Internacional contra la Violencia de Género y Día Internacional de la Mujer).

Brave: Bella Aurora (web), FECMA (campana recaudación de fondos), Fundación Josep Carreras, La Casa (social media), Offset Collage (web, social media y SEO), SEAT (desarrollo de app), Turismo de Extremadura.

AGENCIAS | NUEVO NEGOCIO

Btob: Ama Seguros (campañas digitales, search y comunicación CRM), Calidad Pascual (Leche Pascual: Leches Especiales, digital social media y web Sin Lactosa), Endesa (desarrollo plataforma B2B), Euromaster (Sonorama y Low Festival: activations), Everis (Clocq: lanzamiento), Fox Group (National Geographic: campaña digital multinacional), Fripozo, Merck (desarrollo plataforma Despidete de tu Alergia), Pernod Ricard (Ballantine's: Sound of Ballantine's), Vips Restaurantes (campañas social media), Vodafone (Talent Music Shows: web).

Bugalow25 Circus: Bayer (Conlamujer.com y Bepanthol-decimomes.com), Coca-Cola (Royal Bliss: experiencial y digital), HomeAway, Netflix (Narcos, Las Chicas del Cable y Stranger Things: digital).

Butragueño & Bootländer & CO: Huawei (lanzamiento Honor 7X), Nenuco (Día de la Madre: digital y social media), ProEquity (ATL y CRM).

Conversion: Axa (digital), BBVA (digital), Blacklimba, Essilor, Freshly Cosmetics, Hawkers International, Quimoo, Sanitas (digital), Warner Music Spain (digital).

CLV: 100 Thanks (digital), Adecco (lanzamiento nueva identidad corporativa: marketing directo), Auto 1, Bankia (campañas: Gestor Multicanal, Pymes y Autónomos, Banca Privada, Digitalización de Bankia, Canal Franquicias, Cuenta On Autónomos, Oficinas Ágiles y BMN), Barceló Hotel Group (promocional), Diamond Films (campañas lanzamiento películas), General Nutrition Advance (Neofit: lanzamiento), Hermanas Hospitalarias Ana Mª Beata (campañas captación y fidelización), HUBR (lanzamiento), ITP Aero, Ministerio de Economía, Industria y Competitividad (Plataformas Tecnológicas de Energía), Prisma Natural (Sugar Slim: lanzamiento), Rastreator (campaña de imagen), Restaurante Aponiente (Angel León), Santalucía (campaña OOH, Patrocinio Selección Española de Baloncesto, Santalucía Impulsa y Publicaciones Corporativas), SAREB (digital).

Cheil Spain: Tuenti (experiencial y digital), WiZink (campañas España y Portugal).

China: Adolfo Domínguez (moda), BMW (MINI: compartida con FCB), Centros Único, Flex, Puig (Adolfo Domínguez Única), Simyo.

Compact FMRG: Angelini Beauty (Anne Möller: lanzamiento Goldáge), Cooltra Motosharing (Ecooltra: lanzamiento internacional servicio alquiler de motos por minutos), New Espresso (Cafés Novell: campaña cápsulas compostables), Opko Health Spain.

Comunica + A: Adeslas SegurCaixa Salud y Bienestar (digital), Alain Afflelou, CaixaBank (campañas Family), Distrito Castellana Norte, FRED, Go Fit, Indra, Liderpapel, Mutua Madrileña (sorteos App Mutua), NH Hotel Group (programa fidelización), Orange (campañas Love).

Cyberdick: Adidas (digital), Amazon Flex (generación de leads), Costa Cruceiros (generación de leads y social ads), Eureka Kids (social ads), Leo Pharma (social ads), Nostrum (SEM y social ads).

Dé: Ayuntamiento de Madrid (Semana de la Movilidad), Banco Santander (campaña Copa Libertadores: promocional), Bayer Agroservicios (Verum-Serenada: promocional), Cervezas la Virgen, Coca-Cola / Ecombes (campaña reciclado), Easyjet (rewon), e-dreams (campaña TV), Fundación Creer Jugando (campaña Un Juguete, Una Ilusión), Mondelez (Chips Ahoy!: campaña promocional: TV, radio, digital y PdV y Estrellas Principle, Mini's Oreo y Principe: TV), Oficina Económica Comercial Perú, Okey (digital), Speed Queen (directo y promocional), Vorwerk Thermomix (Recetas Chocolate y comunicación a clientes).

Darwin Social Noise: Chint Electrics (captación), Compañía Fantástica (paid media), Deliveroo (lanzamiento), Distrito Castellana Norte (digital), Endesa (branded content), Kimoa (Fernando Alonso), La Liga (activación internacional), Le Lynx (Francia: reposicionamiento y lanzamiento), Marionnaud, Multiópticas (digital), Ría (captación), Tekla (digital), Therapy Chat (lanzamiento), Xiaomi (social media), Yoigo (lanzamiento de la oferta de convergencia de la marca Móvil + Fijo + Internet).

Dataplanning: Ajuntament Hospitalet (Summer Experience), Ajuntament Viladecans (Nadal), IGO Agramunt, Innoenergy, Mas Tinell, Torrons Vicens.

Dimensión: Ayuntamiento de Donostia-San Sebastián, cdec (web), Cerveza Calatrava (reposicionamiento marca y lanzamiento Calatrava Pilsen), Cerveza Oro (relanzamiento), Diputación Foral de Gipuzkoa, EITB Euskal Irrati Telebista, Kristau Eskola, Logik, reposicionamiento y web, Onkologikoa (reposicionamiento y web), Singular Dendak (reposicionamiento y web).

Dommo x: Baileys (promocional), Civitatis, Credimarket (lanzamiento), El Tenedor, Europac, Finizens (lanzamiento), Habitissimo, Heygo (lanzamiento), KFC (reposicionamiento), Lidl (reposicionamiento), Reebok (promocional), Sunny Delight (reposicionamiento), Telelavo (lanzamiento), Universidad Europea (reposicionamiento).

El Laboratorio: Banco Santander (Liga 123: comunicación patrocinio La Liga), Banco Santander Empresas, Peggy Sue (campaña reposicionamiento).

El ruso de Rocky: Codere, El Corte Inglés (campaña catálogo de juguetes), Giovanni Rana, Horbito (lanzamiento), KFC, OIVE (lanzamiento), Valor (Huesitos).

Elogia: Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuales - TV3 (social media), Fnac (SEO España y Portugal), Fundació Pasqual Maragall (fidelización suscriptores), Housfy (captación de clientes: digital), Iberoméd (lanzamiento ecommerce), Kelisto (digital), La Vanguardia (fidelización suscriptores), Luna Credit (captación de clientes: digital), Parfios (digital), Platanomelón (digital), Saba (digital), Suizainvest (digital), Suntory Schweppes (escucha online), Superperumerías (digital), Ulabox (digital), Undiz (digital), Vertbaudet (digital), Xunta de Galicia (Agencia de Turismo de Galicia: digital), Housfy, Iberoméd, Luna Credit, Parfios, Platanomelón, Saba, Suizainvest, Superperumerías, Ulabox, Undiz, Vertbaudet, Xunta de Galicia (Agencia de Turismo de Galicia).

Equimedia: Acción Contra el Hambre, Cash Converters, Green Cola, IFEMA (rewon), Nfon, RENFE (rewon), Targobank.

Equipo Singular: Gin G'Vine (G'Vine Avec Moi), El Corte Inglés (campañas: We Love XL Primavera y We Love XL Otoño), Generalitat de Catalunya (campañas: ATC y Atentado Ramblas), GHD (campaña Navidad: Looks Infinitos), Grupo Cortefiel (Cortefiel: campaña Compartir Cortefiel, Springfield: campaña A Common Life y Women'secret: campañas My Summerland, Navidad Wanted y Perfume Sexy), Samsung (campaña SMARTgirl).

Evil Love: Ajuntament de Barcelona (campañas: Bienestar Animal, Marató de Barcelona, 25 aniversario Olimpiadas, IMHAB, Víctimas, Ecología Urbana y Cambio Climático), Ajuntament de Mataró (campaña de Verano y SIOP), CaixaBank (Digital Business-campaña Apple Pay y CaixaBank Consumer Finance), Codorniu (campaña internacional), Cofidis (campañas: Revolving, Crédito Proyecto y Navidad), Cultura Práctica (posicionamiento y lanzamiento), Equivalenza (reposicionamiento), The Colomer Group-Revlon (digital: Style Masters Contest), Uttopy (campaña Save the Planet).

Fairweather / SSBA: Abogados Belda y Posada, D.O. Sierra de Cazorla, Ebro Foods (España: Brillante Sushi y Benefit, Bélgica: Brillante y México: SOS), Festival El Chupete, Idiso, Montero (Ron Pálido Montero), TV Privada (Hot Go).

Feel the Brand: Bonhomia, Essilor (Varilux), Loewe (Solo Loewe), Porsche (Esencia Panamera), Tierra de Sabor, Twitter (Twitsaajo).

Good Rebels: Amadeus (digital), Bertolli (digital), Cámaras Vascas (digital), Cash Converters (digital), Paez (digital), Puig (Shakira, Ágatha Ruiz de la Prada, Benetton y Antonio Banderas: digital), Roca (digital), Sephora (digital).

Grow: Alcampo (lanzamiento nueva app), Banco Popular (promocional), Bankia (promocional y lanzamiento de app), Ministerio de Sanidad, Asuntos Sociales e Igualdad (campañas: Vacunación contra la gripe y Prevención del VIH), Roche (Proyecto Zinkinn: digital).

Grupo entusiasmo y Mucho valor 2: ADIF (rewon), Aldeas Infantiles, Ayuntamiento de Pozuelo (institucionales y anuncios oficiales), Biogran (Ecocesta y El Granero), Cuanto te Quiero (editorial), DHL Parcel, Ecovidrio, NVIA - Advanced Telephone Services, Tiger Flying Copenhagen, Uniglobal.

IKI Media: Aquilea, Baqueira, Bbtrends, CEAR, Diputación de Barcelona (campaña Meteomauri), Euronics, Grimaldi Lines, Parlem, Renta Mayores, Titanlux Pinturas.

INRED: Correos (tiendas nuevas y CityPac: street marketing y social media), Europcar (campaña Navidad: social media y PdV), Lufthansa (street marketing y social media), Pepsico (Kas Norte: OOH y social media), Sanitas Dental (street marketing y social media), Western Union (campaña Navidad: social media y PdV).

Infinity Media: AC Marca (digital), Beko, Bioderma Laboratoire, Coaliment Granollers COVALCO, Cobas (digital paid media, SEO y SEM), Consejo Regulador de la DOP (Sidra de Asturias), Ferrer Hotels (digital paid media, SEO y SEM), Just Eat (digital paid media, SEO y SEM), L'Oréal (Matrix, Vichy, Roger Gallet, Biolage: digital paid media, SEO y SEM), Pernod Ricard (Malibú: digital paid media, SEO y SEM), Red Arbor, SEK (digital paid media, SEO y SEM), Storytel, Tuenti (digital paid media, SEO y SEM), TUI, Unión Comerciantes Asturias, Vitaldent (SEM), Weekendes.

Iris Media: Audifono.es, Ayuntamiento de Madrid (Madrid Destino 2017), Club de Campo Villa de Madrid (Bono Deportivo Anual), Comunidad de Madrid (Consejería de Políticas Sociales y Familia), Ejaso (estudio jurídico), Fermax Electrónica, Fitur Internacional 2018, Fundación Estatal para la Formación en el Empleo 2017, Govern de les Illes Balears (España, Baleares, UK, Francia, Alemania e Italia), Hermanos Cuevas, ICO Instituto de Crédito Oficial, Instituto Nacional de las Artes Escénicas y de la Música, Junta de Andalucía (Turismo Costa del Sol), Laboratorios Urgo, Marca Perú, Metro de Madrid, Patronato Provincial Turismo de Castellón (Castellón Mediterráneo), Promperú, RTVE, Secretaría General del Tesoro y Política Financiera (internacional), Tunisair, Turismo de Noruega - Iberia Oslo, Vintae.

Isolated: Serwell, CyJ Delicatessen, Diego Zamora (Mar de Frades, Ramón Bilbao y Zoco).

Kanli: CNP Partners (SEM), Edenred (SEM y medios on), Feuvert (SEM y medios on), Gilmar (SEM y social ads), IESE (SEM Baidu), NH Hoteles (SEM Baidu), Reembolsing (medios on), Salsa Jeans (SEM y medios on), The Style Outlets (SEM), Turismo de Valencia (medios on).

Kastner & Partner: Destilería Urbana Santamania, Registro de Osteópatas de España.

Kepler22b: Asti, B the Travel Brand, Chovi, Evo Finance, Grupo Floria (espacios), Hook (marca deportiva), IoScout (app), LikelK, Óptima Global Services, Pascual (Vivesoy Internacional y Pascual Sin Lactosa), Rotor (Bike Components), Zalacain.

Kitchen: Bodegas Torres (Celeste), eBay, Ecovidrio (manual de identidad digital), Milka (España y Portugal: social media y digital), Ministerio de Sanidad (campaña Violencia de Género), Président, Teatros del Canal, TEN TV (campaña Rosa OT).

La Despensa: Ab-InBev (Budweiser), Centro Superior de Diseño IED, DOE Denominación de Origen España (DOE plan europeo), Fundación Anar & El Corte Inglés, Grupo Danone (Lanjarón: Lanjarón y el Medio Ambiente), Médicos del Mundo, Multicanal (Somos y Canal Hollywood), Nestlé (Nescafé: Haz MatchCafe con Nescafé), Pernod Ricard (Beefeater: Beefeater London Town), Philip Morris (Iqos: lanzamiento), Sephora (perfumes), Suntory (Yatte Minahare), Unicaia.

La Querida Publicidad: AXN (estreno nuevos lanzamientos: BTL), Colegio Abogados Madrid (lanzamiento nueva app), Estudiantes, Grupo Porcelanosa (Venis: web y social media), Knauf, Pascual (lanzamiento yogures Pascual).

AGENCIAS | NUEVO NEGOCIO

Lovebite: Angelini Beauty (lanzamiento línea fragancias, Roma by Laura Biagiotti, Ángel Schlesser y Armand Basi), Freixenet International (Freixenet y Prosecco: campañas internacionales y Mia: digital)
M&C Saatchi: ABC Sevilla (local), Academia de Cine de España (Premios Goya y Fundación), Aguas de Huelva, Alex Thompson Racing, Ayuntamiento de Sevilla (400 Aniversario Año Murillo y promoción cultura y deporte), Diputación de Jaén (promoción Jaén), eldiario.es (campaña captación de socios), Hitachi (campaña posicionamiento), Hornimans (campaña posicionamiento), Instituto Español, Intel (campaña posicionamiento), Junta de Andalucía (promoción actividad Andalucía), Mad Cool Festival 2017, Meta 4 (campaña posicionamiento), Oceanman (Oceanman y Mireia Belmonte: embajadora), Real Betis Balompie (campañas: renovación de abonados y promocional), Rockfest Barcelona.

Matchpoint: BASF (lanzamiento nuevos productos), Brasa y Leña (promocional), Cruz Roja Comunidad de Madrid (campaña empleados y voluntarios), DHL Parcel (lanzamiento), Icona (promocional), Magnum & Partners (web y campañas nuevos proyectos), Patria Hispana Seguros Corporativo (100º aniversario: marketing directo y digital), Plataforma ONG (campaña Xsolidaria), TJC Design (digital), UM Seguros.

Media Diamond: Chamilia, Colegio de Psicólogos, Colegio Estudio, ESERP, Goethe, IEB, Jolfer, New Yorker, Polaroid Glasses, Respiro, Ria, Senado (Puertas Abiertas), Viaging, WMF.

Media Sapiens: Avis, ENEA Seguros Agrarios, Félix Solís, Garvalín, Geniova, IDEA, Laboratorios Alter, Ministerio de Agricultura (todos los contratos), Ministerio de Defensa (todos los contratos), Ministerio de Sanidad (campañas: AECOSAN, Tabaquismo, Igualdad, Transmisión Enfermedades Sexuales Jóvenes, Hábitos Saludables y Consumo Azúcar), Saludonnet, Turismo Costa del Sol, Turismo Región de Murcia Media Works: Clinic Point Centro Médico, Eugene Perma (Color Cream y Chen You), Merkur Magic, Punto Roma.

Medialabs: AENA (digital exterior), Alain Afflelou (plan fidelización y SEO), Centros Único (digital y e-crm), Citroën España (lanzamiento C3 97 Edition: digital y e-crm y digital: Business para todos, Made In Spain, Black Free Days, C4 Mania y C3), Clarins (club Unica by Clarins), Midas Talleres (digital, web y mobile), Santa Lucía Seguros (campaña Seguro Mascotas), Toyota España (lanzamiento C-HR y e-crm y digital: C-HR, Proace, Always on (Auris, Auris TS, Aygo, Gama Híbrida, Yaris, Avensis, Verso, RAV4), Yara Iberian (campaña notoriedad y fidelización).

Mi querido Watson: AVIS (campaña Avis), BP (campañas estaciones de servicios: digital y promocional), Goethe Institut (campaña matriculación), LG (Frigorífico Instaview: ATL y Neveras campaña producto: digital), Pernod Ricard (Havana 7: campaña trade), Secretariado Gitano (campaña colegios: digital).

Microbio Gentleman: Danone (Dan-Up: promocional), DentaId (digital), Ferrari Land de PortAventura World (promocional), Fini Golosinas, Jean Leon Vinos, Klockner (web), Laboratorios Leti (LetiSR), Laboratorios Salvat (Cristalmina: digital), Mylan (marketing directo), Novartis (Galvus y Eucreas), Sanofi (digital), Uriach (Fisiocrem), Zambon (Fisiogen: marketing directo).

MPP Marketing: Azucarera Truvia (Carrera de la Mujer 2017), Diafarm (promocional), Luxottica (promocional), Mahou (San Miguel: Music Explorers en La Fábrica, Mahou San Miguel (Alhambra: varias activaciones), Marie Brizard (Anisete, Fernet Branca, Marqués del Puerto y Shotka: activaciones), Pernod Ricard (Plan Café Bar Ballantine's).

Neolabels: Asociación Española de Empresas contra el Fraude (web), Bankia (Bankia Educación Financiera: web, Bankia Responde: nuevo canal digital y piezas gestores y visor HTML5 para gestores), BBVA New Digital Businesses (web), Beyond (activaciones), Chow (activaciones), Cisco (promocional), Correos (video promocional), Dentalife (activaciones), Edenred (SEM), Endesa (promocional), Evo Banco (web y SEM), Félix (activaciones), Fonditel (digital, SEM y SEO), Fundación Mapfre (video promocional), Fundación Telefónica (web), Instituto Cervantes (web), Malababa (SEM), Mapfre (promocional), Purina (Felix: digital y promocional), Red Bull (El Cielo de Red Bull: promocional), Roche (digital), Santanderina (video promocional), Smart Rentals - Gran Via Capital (SEM), Sold Out TGCI, Talengo (digital), Tappx (SEM), Telefónica (IoT: web), Telefónica (promocional), Telepizza (promocional), TGCI (SEM), UTA España (SEM), WiZink (plataforma VIP).

Ontwice: BBVA (digital 360º: web, display, creatividad y analítica), CEPESA Portuguesa (social media), Essilor España (lanzamiento proyecto digital 360º: marca, medios propios, social media y campaña), Quimoo (social media y creatividad), Santander Consumer Finance (campaña digital), Sony Pictures Entertainment (campaña digital), Subaru España (campaña digital y web).

Paradigma Barcelona: Bom Preu, Ferrer (Gelocatil Plus), Ordesa (Club de Padres).

Patricia & Carlitos: Arenas de Barcelona (creación y dinamización de Instagram Magazine), Casio España (calculadoras: creación y dinamización de Instagram Magazine), DKV Seguros (creación y dinamización de Instagram Magazine), Pernod Ricard (Beefeater: creación y dinamización de Instagram Magazine).

Pavlov: Cacaolat (promocional), Cofidis (Atención Telefónica y Crédito Directo y Crédito Proyecto), Danone (Las 2 Vacas), Ediciones Altaya Francia (varios Lanzamientos), Essity-Colhogar (Cocina y Baño: promocional), Glovo (campaña multimedia), Haciendas Bio (BioVivo: campaña lanzamiento), Jacobs Douwe (Marcella: promocional), Mondelez (Príncipe: campaña multimedia), Pastas Gallo (Pasta Lover: campaña lanzamiento), Planeta deAgostini España (varios lanzamientos nacionales e internacionales), Reckitt-Benckiser (Flor: Momentos Felices y Colon: campaña multimedia), Revlon (Orofluido Amazonia:

campaña lanzamiento internacional), Revlon (Style Masters - Double (campaña lanzamiento internacional)), WayAway (campaña), Wrigley's (Skittles: Fiebre Skittles).

Peanuts & Monkeys: Amazon (Amazon Prime: social media), Disneyland París (promocional), Emov (lanzamiento junto con Initiative), Fox (Genius: lanzamiento), SAREB (promoción vivienda) Pinguino Torreblanca: Bankia (nuevos productos: Bankia Empresas, Préstamo Sostenible), BSH (Bosch y Siemens), Cenpol (campaña radio), Deliveroo (social media), Disney (Cars 3: video viral. El trailer más rápido del mundo, Piratas del Caribe V: video viral. Espronceda), El Corte Inglés Seguros, Guía Repsol (contenido social media), Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente (campaña Sequía), Phone House, Subaru (lanzamiento Subaru XV), UFV (campaña radio), UNIR (Universidad de la Rioja: campaña de marca 2017), Yoigo (reposicionamiento marca).

Pixel & Pixel: Alexia (digital), Campofrio (Pavofrio: social media), EVO Banco, General Mills (Old el Paso y Häagen Dazs: social media), Hoya/Yuniku (digital), Lacer (digital), Maxium (DYC, Larios, Jim Beam y Sipsmith: social media), Roca (realidad aumentada), Seiko Optical (digital), UNICEF (digital). **Planilandia:** Bedland (campaña I+D para TV), Cesine Centro Universitario, Destinia, FloraQueen (campañas San Valentín y Día de la Madre), Twitter (promocional).

Pop in Group: Adidas (campaña Why I run: digital), BMS (campaña marca), Cesida (campañas: Desmarca el VIH y Recárgate de vida: digital), Command (digital), Cruz Roja (campañas: Concienciación sobre Migrantes y Captación de Voluntarios), Mylan (Dalsy: digital y street marketing), Reebok (Nano8: digital), Scotch Brite (relanzamiento: digital), ZTE (branded content).

Portavoz: C.C. El Tiro, Gesa Mediación, Hero Spain (digital), Kernel Export (campaña Halloween), Live Española (activación), Ministerio de Sanidad, Asuntos Sociales e Igualdad (campaña Prevención Consumo de Alcohol), Murcia Club de Tenis, Probelte (digital), C.C. El Tiro, Gesa Mediación, Instituto de Turismo Región de Murcia, International Shoes Garvalín, Kernel Export, Turismo, Comercio y Promoción Económica de Salamanca.

Publip Serviceplan: BQ, Casa Caridad, Embutidos Martínez (lanzamiento de marca), Heineken (Amstel: campaña nacional), Henkel (Barnängen: lanzamiento de marca), Henkel (Schwarzkopf: lanzamiento y street marketing), La Vaguada, Mustang, Orange (activación regional), Puleva (activación regional), Yo Bingo.

Quattro IDC: Ayuntamiento de A Coruña (campaña Concienciación y Civismo Ciudadano), Clesa (digital), Elactic, Feiraco (digital), Finsa (Finfloor y Purefloor: digital y promocional), Inveravante (Rialta: campaña captación), KFC (campaña apertura Santiago de Compostela), R (Talleres Crea y Festivales), Selmak (promocional), Xunta de Galicia (campañas: Promoción Consumo de Leche, Concienciación del Uso Responsable del Agua y Agencia del Conocimiento en Salud: digital).

RK People: Altamira Real Estate, Andante Hotel (digital), Antony Morato (campaña internacional colección Primavera-Verano 2018), Best, Bon Dia Hoteles (digital), CatGolf (digital), Euro 6000 (digital), Lander Urquijo (social media), Nationale Nederlanden, Punta Alta (digital), SELAE Loterías y Apuestas del Estado (Juegos y Apuestas Deportivas e Hípicas: La Quiniela, El Quinigol, Lototurf y Quintuple Plus), Trivago (campaña internacional).

September: Barceló Hoteles (campaña USA), BIPI (campaña lanzamiento), Brother (marketing directo), Bultaco (Bultaco Days: promocional), Control (social media), Euroforum (promocional), Grupo DIA (campaña Club Dia), Guapabox (campaña captación), Infoadex (campaña de marca), Last Minute (campaña verano: UK, FR e IT), Merlin Properties, Montepinos (Vichy: relanzamiento de marca), Rumbo (spot campaña de verano), Sanitas (acción incentivo fuerza de ventas).

T20 Media: Aena (SEM, programática, display y off), Atlético de Madrid (RTB y SEM), Ayuntamiento de Madrid (SEM, social y RTB), Duty Free (SEO, SEM, RTB y social), El Defensor de tu Vivienda (SEO, SEM y off), El Reformador (SEM y RTB), HundredRooms (SEM), Isdi (SEO, SEM y programática), Loewe (SEO), Olympus (social), PGA (analítica, SEO, SEM y social), Pryconsa (SEM, social y programática), Repara tu coche (SEO), SJD (SEM), Stage Entertainment (Display, RTB y SEM), Unibail (social), Via Celere (paid media).

AGENCIAS

- BAKERY
- BEON COMMUNICATION
- CASANOVA
- CHEIL
- CHINA
- COMUNICA + A
- DARWIN SOCIALNOISE
- DDB
- DIGITAL BAKERS
- DIGITAS
- EL CUARTEL
- ENRENOW
- FCB SPAIN
- FLECHER.CO
- FLUOR LIFESTYLE
- GOOD REBELS
- GRAND
- GROW
- INOFF
- J. WALTER THOMPSON
- JAMES BRAND & CO.
- KAILANI
- KANLLI
- KATAPULT
- KITCHEN
- LLORENTE & CUENCA
- LOLA MULLENLOWE
- MANIFIESTO
- MATCHPOINT
- MCCANN
- MICROBIO GENTLEMAN
- PEANUTS & MONKEYS
- PLANILANDIA
- PUBLIPS SERVICEPLAN
- QUÉ IDEA
- ROI UP AGENCY
- SHACKLETON
- SOCIALMOOD
- SR BURNS
- SWING SWING
- TANGRAM
- TBWA
- YSLANDIA

► 1 Agosto, 2018

► CULTURA

Ópera y zarzuela de la soprano Laura del Río para cerrar el 'Festival Joven' del MUSEG

La actuación de la ganadora del XX Certamen de jóvenes intérpretes Pedro Bote será hoy a las 21.00 horas en San Juan de los Caballeros

EL ADELANTADO / SEGOVIA

La soprano Laura del Río será la encargada de clausurar hoy el 'Festival Joven' del MUSEG con un recital de grandes clásicos de ópera y zarzuela, a partir de las 21.00 horas en San Juan de los Caballeros. La artista hospitalense hará un recorrido por las arias y romanzas más conocidas de óperas como 'La Bohème' y zarzuelas como 'Doña Francisquita'.

Acompañada por el pianista Ricardo Francia, Laura del Río presenta en Segovia 'Tarde de Ópera', una jornada estructurada en los tres ejes —ópera, canción española y zarzuela—, en la que el público podrá disfrutar de obras como 'Rinaldo' de Händel, 'La Traviata'

de Verdi, 'Seis Canciones Españolas' de Carmen Santiago de Meras o 'El barbero de Sevilla' de Nieto y Giménez.

En su trayectoria sobre los escenarios cabe destacar el debut de 'Violetta' en la ópera 'La Traviata' de Verdi en el Palau de la Música, además de la interpretación de 'Lauretta' en la ópera Gianni Schicchi en Berlín, 'Marina' en la ópera Marina de Arrieta, 'Rosa' en Maruxa de Vives y 'La Coribanti' en L'impresario in angustie de Cimarosa, entre otras. Próximamente estrenará el espectáculo 'Mans a l'òpera' en el Gran Teatre del Liceu y 'La Traviata' en Ópera Fuerteventura.

Recientemente ha sido galardonada con numerosos premios

en concursos de canto en ciudades como Sevilla, Logroño, Valleseco, Badajoz y Barcelona. Además, ha realizado diversos recitales líricos en el ámbito nacional e internacional, resaltando el espectáculo 'Tutto Opera' en Palau de la Música y el recital de ópera y zarzuela en el Auditorio Alfredo Kraus de Las Palmas de Gran Canaria.

'EN ABIERTO' El MUSEG aborda su recta final con las actuaciones de Katia Michel, Ana María Valde-rrama, la Orquesta Ciudad de Segovia y Manuel de la Luz como parte del ciclo 'En Abierto'. La primera de ellas, la de la pianista Katia Michel, se celebrará mañana, 2 de agosto, en el Patio de Armas del

La soprano Laura del Río estará hoy en San Juan de los Caballeros. / EL ADELANTADO

Alcázar a las 22.30 horas. Entradas en el Centro de Recepción de Visitantes, a través de la página web

www.turismodesegovia.com o en el lugar del concierto desde una hora antes.